

ЗВІТ
ПРО ВИКОНАННЯ
УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ
МІЖ УКРАЇНОЮ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ
ЗА 2022 РІК

ЕШВА

У К Р А Ї Н А

Є В Р О П А

ЗМІСТ:

ВСТУПНЕ СЛОВО	3
ПРОГРЕС ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ ЗА 2022 РІК	4
РОЗДІЛ I. НАБУТТЯ УКРАЇНОЮ СТАТУСУ КАНДИДАТА НА ЧЛЕНСТВО В ЄС	6
РОЗДІЛ II. ДІЯЛЬНІСТЬ ДВОСТОРОННІХ ОРГАНІВ АСОЦІАЦІЇ ТА ДІАЛОГ ВИСОКОГО РІВНЯ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС	15
РОЗДІЛ III. ДОПОМОГА УКРАЇНИ З БОКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	24
РОЗДІЛ IV. РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ У 2022 РОЦІ	28
ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНА	
ЮСТИЦІЯ, СВОБОДА, БЕЗПЕКА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ	
ТЕХНІЧНІ БАР'ЄРИ У ТОРГІВЛІ	
САНІТАРНІ ТА ФІТОСАНІТАРНІ ЗАХОДИ	
МИТНІ ПИТАННЯ	
ПІДПРИЄМНИЦТВО	
ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ	
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ	
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЖКГ	
ЕНЕРГЕТИКА	
ОПОДАТКУВАННЯ	
СТАТИСТИКА ТА ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ	
НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ	
ТРАНСПОРТ, ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА, ПОШТОВІ ТА КУР'ЄРСЬКІ ПОСЛУГИ,	
ЦИФРОВА ІНТЕГРАЦІЯ	
НАУКА, ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ, КОСМОС	
ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ	
УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ	
ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА	
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	
ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ	
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ	
ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я	
ОСВІТА, НАВЧАННЯ ТА МОЛОДЬ	
ФІНАНСОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА БОРОТЬБА З ШАХРАЙСТВОМ	
ПОГЛИБЛЕНА ТА ВСЕОХОПЛЮЮЧА ЗОНА ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ	

ВСТУПНЕ СЛОВО ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА З ПИТАНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ОЛЬГИ СТЕФАНІШИНОЇ

Безумовно, 2022 рік став найтрагічнішим роком в історії незалежної України. Повномасштабна війна росії проти нашої держави, яка почалася 24 лютого 2022 року, вплинула на кожного українця, проте не зламала наш народ. Внаслідок цієї жорстокої збройної агресії прийшло чітке усвідомлення того, що свобода та незалежність є найвищими цінностями, за які варто боротися. Кожен українець відчув підтримку вільного світу, ще більше відчув себе частиною великої європейської родини. Кожен зрозумів важливість нашого зовнішньополітичного вибору, а саме: повноцінної інтеграції України до європейських та євроатлантичних структур.

Попри страшну та жорстоку війну, попри складну економічну ситуацію та майже щоденні обстріли мирного цивільного населення, ми не зійшли зі шляху впровадження євроінтеграційних реформ, а навпаки пришвидшили свій рух.

28 лютого 2022 року Україна подала офіційну заявку на членство в Європейському Союзі. З цього моменту ми запустили процес офіційного вступу до ЄС. У найкоротші терміни було завершено кропітку роботу над заповненням двох частин відповідей на опитувальник для набуття статусу кандидата на членство в Євросоюзі, що зайняли тисячі сторінок.

Внаслідок злагодженої роботи всіх гілок влади, великого запиту українського суспільства на проведення подальших демократичних реформ, політичної готовності ЄС до ухвалення історично важливих рішень, 23 червня 2022 року Україна отримала статус кандидата на членство в ЄС. Наразі ми завершуємо виконання семи рекомендацій Європейської Комісії, необхідних для подальшого руху до членства в ЄС.

Протягом року ми також продовжували активно працювати над імплементацією Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, включно з Поглибленою і всеохопною зоною вільної торгівлі. Україна вже виконала 72% зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію, яка є важливим елементом інтеграції України до внутрішнього ринку Євросоюзу.

Ми реалізували багато важливих структурних реформ, плануємо і надалі зберігати високу динаміку євроінтеграційних процесів. Сьогодні стоїть завдання, щоб вже у 2023 році Європейський Союз ухвалив наступне історичне рішення – про відкриття переговорів щодо членства України в ЄС. Українське суспільство заслуговує на чіткий сигнал про те, що Україна та Євросоюз продовжують будувати спільне майбутнє. Заради цієї мети ми готові докладати максимальних зусиль.

**СЛАВА УКРАЇНІ!
СЛАВА ЗБРОЙНИМ СИЛАМ УКРАЇНІ!**

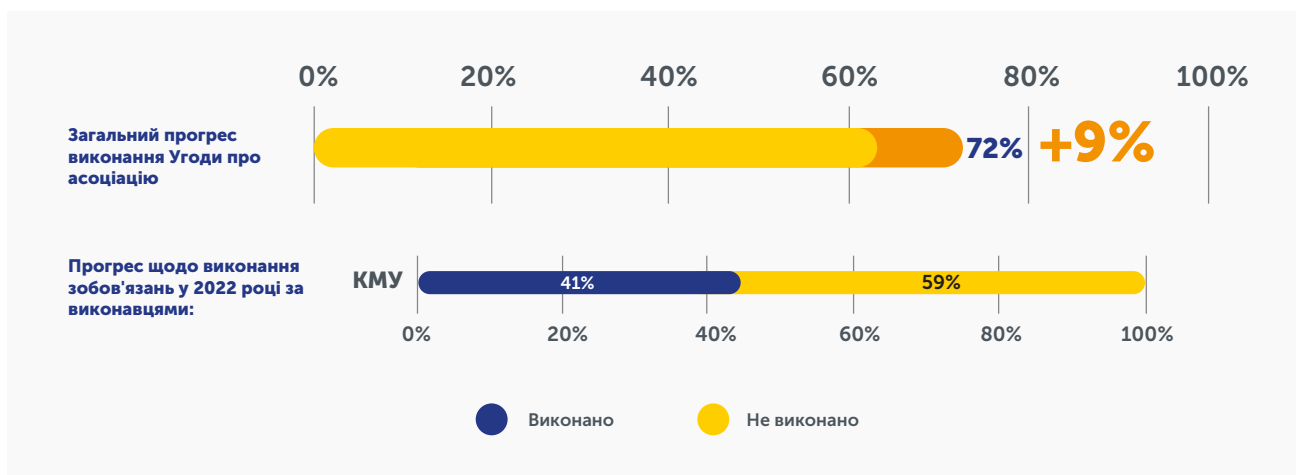
ПРОГРЕС ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ ЗА 2022 РІК

Загальний прогрес виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію) за 2014-2024 роки збільшився з 63% в 2021 р. до 72% в 2022 р., тобто на 9%.

У 2022 році прогрес виконання завдань в рамках Угоди про асоціацію становить 39%. При цьому, Кабінетом Міністрів України виконано 41% завдань. Натомість прогрес виконання завдань на 2023 рік вже складає 83%.

Загальний прогрес за 2014-2022 рр.:

- Кабінет Міністрів України – 70% заходів виконано + 1% в процесі виконання.
- Верховна Рада України – 61% заходів виконано.
- Інші органи державної влади¹ – 59% заходів виконано.

Загальний прогрес за трьома групами відповідальних за 2014-2022 рр.:

Кабінет Міністрів України

70%

заходів виконано

Верховна Рада України

61%

заходів виконано

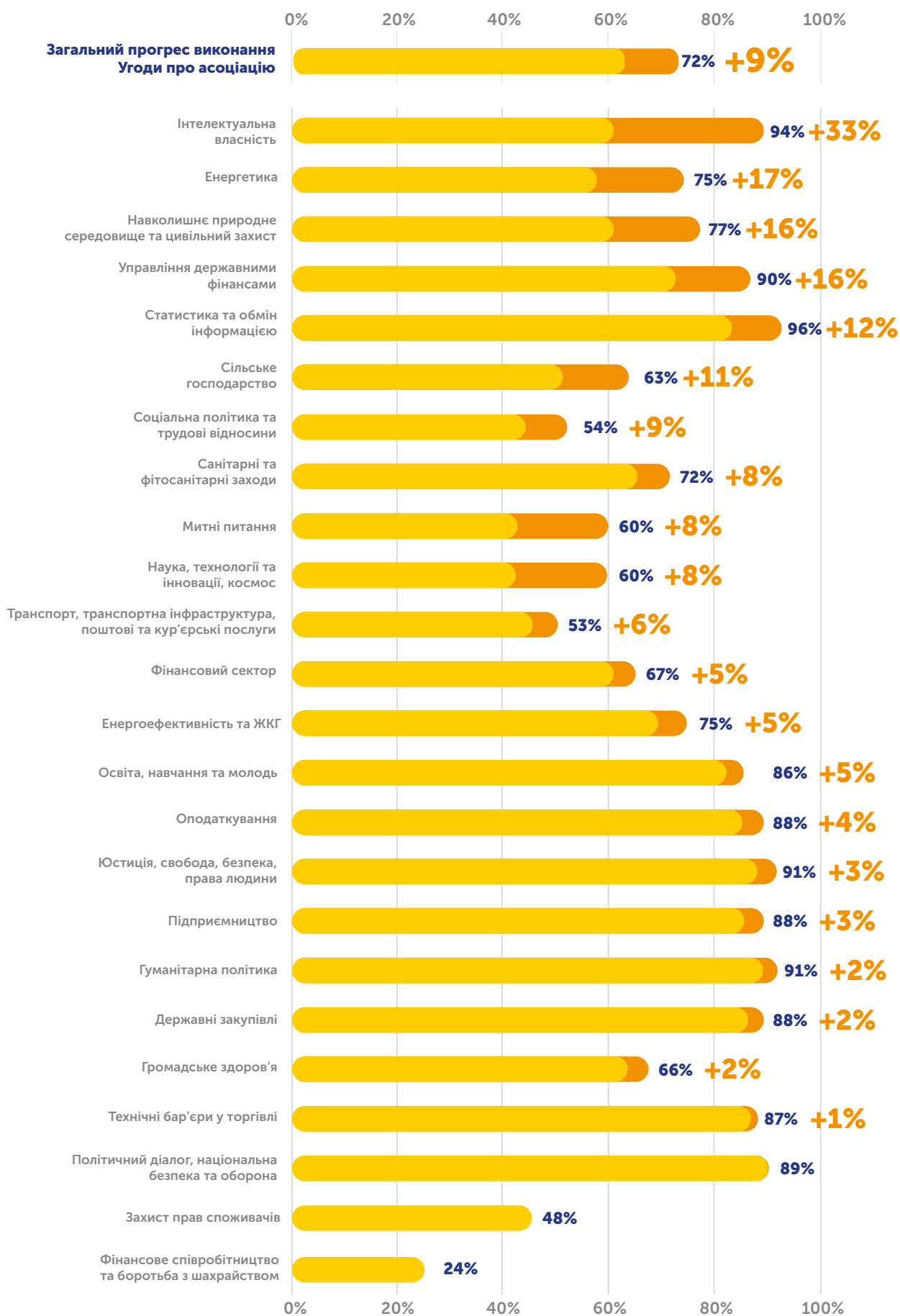
Інші органи державної влади

59%

заходів виконано

1. Включає всі органи державної влади, які не належать до законодавчої та виконавчої гілок влади (наприклад: НБУ, НАБУ, СБУ тощо).

ЗАГАЛЬНИЙ ПРОГРЕС ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ ЗА СФЕРАМИ

РОЗДІЛ І.

НАБУТТЯ УКРАЇНОЮ СТАТУСУ КАНДИДАТА НА ЧЛЕНСТВО В ЄС

ЕШУА

УКРАЇНА

—

ЄВРОПА

НАБУТТЯ УКРАЇНОЮ СТАТУСУ КАНДИДАТА НА ЧЛЕНСТВО В ЄС

28 лютого 2022 р. Україна офіційно подала заявку на членство в Європейському Союзі.

1 березня 2022 р. Європейський Парламент ухвалив резолюцію про підтримку надання Україні статусу кандидата на членство в ЄС, а 10-11 березня 2022 р. на неформальному саміті Європейської Ради у Версалі лідери ЄС визнали європейські устремління та європейський вибір України, як зазначено в Угоді про асоціацію і підтримали рішення Ради ЄС запропонувати Комісії надати свою думку щодо цієї заявки згідно з положеннями відповідних договорів.

8 квітня 2022 р. під час візиту до м. Києва Президентка Європейської Комісії Урсула фон дер Ляєн передала Президенту України В. Зеленському Опитувальник на відповідність Копенгагенським критеріям для здійснення оцінки спроможності держави виконувати зобов'язання щодо членства в ЄС та отримати статус кандидата у члени ЄС.

17 квітня 2022 р. Україна передала відповіді на Опитувальник Європейської Комісії щодо відповідності України політичним та економічним критеріям членства в ЄС, 9 травня - другу частину Опитувальника щодо відповідності українського законодавства, інституцій та практики праву ЄС у 33 сферах (біля 1800 питань).

17 червня 2022 р. Європейська Комісія оприлюднила Висновок, в якому рекомендувала надати Україні статус кандидата в члени ЄС. Позитивна оцінка Європейської Комісії створила передумови для прийняття відповідного рішення Європейською Радою. При цьому для України було визначено сім рекомендацій, виконання яких є необхідним для подальших кроків у процесі набуття членства в ЄС (зокрема щодо боротьби з корупцією, реформування правоохоронного сектору, імплементації анти-олігархічного закону тощо).

За оцінкою інституцій ЄС, наведеною у вищевказаних документах, загалом Україна:

у частині політичних критеріїв:

— Досягла стабільності інститутів, які гарантують демократію, верховенство права, права людини та повагу до прав меншин і їхній захист.

у частині економічних критеріїв:

— Продовжила свій потужний макроекономічний розвиток, демонструючи гідну уваги стійкість в галузі макроекономічної та фінансової стабільності, збережену також після російського вторгнення в лютому 2022 року. Це відображає не лише дуже сильну політичну рішучість, а й відносно добре функціонування інституцій. Водночас, для покращення функціонування ринкової економіки в Україні необхідно продовжувати амбітні структурні реформи з метою усунення корупції, зменшення впливу держави та олігархів, зміцнення прав приватної власності та підвищення гнучкості ринку праці.

у частині спроможності виконувати зобов'язання щодо членства:

З 2016 року Україна працює над імплементацією Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, включно з Поглибленою та всеохопною зоною вільної торгівлі. Ці угоди вже охоплюють безпрецедентний обсяг *acquis* ЄС. Україна поступово наблизилася до суттєвих елементів *acquis* ЄС у багатьох розділах.

Історичне рішення Європейського Союзу щодо надання Україні офіційного статусу кандидата у члени ЄС було ухвалено 23 червня 2022 року лідерами 27-и країн-членів ЄС. Отримання статусу кандидата офіційно започаткувало процес набуття Україною членства в ЄС.

Подальша підготовка до членства в ЄС передбачатиме післявоєнну відбудову нашої держави, завершення всеохоплюючої трансформації, відновлення стабільної роботи демократичних інституцій. Це створить належні умови для наближення рівня життя, добробуту та правового захисту українців до європейського.

Статус кандидата також відкриває можливості отримання Україною фінансової допомоги з метою здійснення трансформації державних інституцій, правової системи, економіки та інших сфер суспільного життя на шляху до членства в ЄС, а також триматиме євроінтеграційні реформи країни у фокусі загальної державної політики.

Україна вже виконала значну частину рекомендацій, передбачених у Висновку Європейської Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі.

На засіданні Ради ЄС із загальних справ 13 грудня 2022 р. було досягнуто консенсусу, що навесні 2023 р. Європейська Комісія представить оновлену інформацію про прогрес України з виконання семи рекомендацій на додаток до регулярного звіту в рамках пакету розширення 2023 р. як це передбачено рішенням Європейської Ради у червні 2022 року.

В рамках візиту Колегії Європейської Комісії в Україну 2 лютого 2023 р. Президентка Європейської Комісії Урсула фон дер Ляєн передала Президенту України В. Зеленському Аналітичний звіт Європейської Комісії щодо відповідності законодавства України з правом Європейського Союзу (*acquis* ЄС). Документ підготовлений на основі опрацювання відповідей України до другої частини опитувальника Європейської Комісії щодо заявки України на членство в ЄС.

Оцінювання здійснено за загальноприйнятою для країн-кандидатів шкалою оцінювання:

- 1 – початковий рівень (early stage),
- 2 – певний рівень підготовки (some level of preparation),
- 3 – середній рівень підготовки (moderately prepared),
- 4 – хороший рівень підготовки (good level of preparation),
- 5 – добре підготовлений (well advanced).

Станом на кінець лютого 2023 р. найвищий рівень готовності України по розділах acquis ЄС такий:

4 – хороший рівень підготовки по 4 розділах («Енергетика», «Митний союз», «Зовнішні відносини», «Зовнішня, безпекова та оборонна політика»).

Європейська Комісія продовжить консультації з Україною та методичну допомогу з метою подальшого узгодження українського законодавства зі стандартами та нормами ЄС, що складають acquis ЄС.

7 РЕКОМЕНДАЦІЙ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАЯВКИ УКРАЇНИ НА ЧЛЕНСТВО В ЄС

РЕФОРМА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ

13.12.2022 Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсних засадах» № 2846-IX, яким шляхом внесення змін до Закону України «Про Конституційний Суд України», Регламенту Верховної Ради, передбачено, зокрема, залучення до процедури відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України нового спеціального органу – Дорадчої групи експертів, яка утворюється з метою сприяння органам, що призначають суддів Конституційного Суду, у оцінці моральних якостей і рівня компетентності в сфері права кандидатів на посаду судді Конституційного Суду.

На даний час триває робота над пропозиціями щодо внесення змін до законодавства з урахуванням додаткових рекомендацій Венеціанської Комісії.

СУДОВА РЕФОРМА

Наразі реалізація судової реформи в Україні зосереджена на завершенні процедур щодо реформування Вищої ради правосуддя (далі - ВРП) та відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі - ВККС), які проводяться Етичною радою та Конкурсною комісією.

9 листопада 2022 р. Етична рада, яка складається з українських і міжнародних експертів, відзначила річницю утворення. З початку утворення Етичної ради її діяльність отримала численні схвальні відгуки як в Україні, так і за кордоном. Зокрема, у своєму висновку позитивно оцінила роботу Етичної ради Венеціанська комісія та Генеральний директорат Ради Європи з прав людини та верховенства права.

ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ

Станом на 2 березня Вища рада правосуддя є повноважною: до її складу обрано 17 членів з 21.

Квота Президента (2 члени, з них 1 вакантна посада)

1 березня 2023 року Етична рада завершила проведення інтерв'ю із кандидатами у члени ВРП за квотою Президента. 13 березня відбудеться офіційне засідання Експертної ради, на якому будуть оголошені результати кандидатів.

Квота Верховної Ради (2 члени)

Обрано двох членів ВРП, які успішно пройшли перевірку Етичною радою.

Квота Ради суддів (10 членів, з них 8 вакантних посад)

12-13 січня 2023 р. на з'їзді суддів України обрано 8 членів ВРП.

Квота Всеукраїнської конференції прокурорів (2 члени, вакантні посади)

28 лютого 2023 р. рішенням всеукраїнської конференції прокурорів обрано двох членів ВРП.

Квота представників юридичних ВНЗ та наукових установ (2 члена, з них 1 - вакантна посада)

19 серпня 2022 р. під час продовження проведення з'їзду представників юридичних ВНЗ та наукових установ призначено 1 члена до складу ВРП.

Квота Ради адвокатів (2 члена, вакантні посади)

З'їзд адвокатів не розпочав конкурсні процедури.

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

Проведено інтерв'ю з усіма 64 кандидатами на посаду члена ВККС. З 10 по 16 березня конкурсна комісія планує проведення стратегічної сесії, за результатами якої проведе офіційне засідання з оголошення переможців конкурсу (список із 32 кандидатів, рекомендованих до обрання на посаду члена ВККС).

Вища рада правосуддя призначить 16 членів ВККС.

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ

28.07.2022 наказом Генерального прокурора призначено Олександра Клименка заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

На завершальній стадії перебуває конкурсний відбір директора Національного антикорупційного бюро України.

28 лютого - 2 березня конкурсна комісія провела співбесіди щодо відповідності кандидатів критерію компетентності.

4 березня відбулося засідання конкурсної комісії, на якому розглянули питання щодо визначення трьох відібраних кандидатів на посаду Директора НАБУ.

6 березня Уряд призначив директором НАБУ Семена Кривовноса

Набув чинності Закон України про засади Державної антикорупційної політики на 2021-2025 рр.

4 березня 2023 р. Уряд затвердив Державну антикорупційну програму на 2023-2025 рр.

БОРОТЬБА З ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ

У частині забезпечення відповідності національного законодавства міжнародним стандартам у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту фінансової системи України від дій держави, що здійснює збройну агресію проти України, та адаптації законодавства України до окремих стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) і вимог Директиви ЄС 2018/843» від 04 листопада 2022 року № 2736-ІХ, що набрав чинності 19 листопада 2022 року.

Нормами Закону № 2736- ІХ, зокрема:

— удосконалено регулювання і нагляд за спеціально визначеними суб'єктами первинного фінансового моніторингу (СПФМ) (приведення законодавства у відповідність до 28-ої Рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF));

— віднесено до СПФМ торговців творами мистецтва та посередників в такій торгівлі та суб'єктів господарювання, які надають посередницькі та/або консультаційні послуги щодо надання в оренду нерухомого майна.

Крім того, Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб» від 06 вересня 2022 року 2571-ІХ, що набрав чинності 29.12.2022, удосконалено процедуру верифікації кінцевих бенефіціарних власників (приведення законодавства у відповідність до 25-ої Рекомендації FATF).

РЕФОРМА ПРАВООХОРОННОГО СЕКТОРУ

11 листопада 2022 р. наказом Генерального прокурора утворено міжвідомчу робочу групу (МРГ) з розроблення проєкта комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України. До складу МРГ увійшли керівники правоохоронних органів, залучені експерти, в т. ч. проєктів технічної допомоги та міжнародних організацій.

11 січня 2023 р. на засіданні МРГ під головуванням Генерального прокурора схвалено та передано на затвердження в Офіс Президента проєкт Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку.

ВПРОВАДЖЕННЯ АНТИОЛІГАРХІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Триває робота над розробкою змін до антиолігархічного законодавства, зокрема Закону України «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)» на основі рекомендацій Венеціанської Комісії.

Розроблено низку законопроектів щодо:

- мінімізації потенційного олігархічного впливу на політичні партії, покращення державного фінансування партій;
- удосконалення порядку притягнення до відповідальності за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією;
- забезпечення безпеки постачання електроенергії та природного газу.

Положення про реєстр олігархів, його створення та введення затверджено РНБО.

Національна рада з питань телебачення і радіомовлення затвердила Порядок перевірки ділової репутації при купівлі медіа.

Створено перелік об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного комплексу.

РЕФОРМА МЕДІА СФЕРИ

З урахуванням пропозицій громадськості та європейських експертів 13 грудня 2022 р. прийнято Закон України «Про медіа» (№2849), який набирає чинності 31 березня 2023 р. Закон України «Про медіа» гарантує незалежність медіа регулятора, запроваджує додаткові механізми захисту національного інформаційного простору, удосконалює застосування санкцій, визначає принципи функціонування онлайн-медіа й запроваджує на законодавчому рівні визначення поняття «медіаграмотність».

Основні нововведення Закону:

- впроваджує принципово новий підхід до поділу суб'єктів у сфері медіа, виходячи з критерію редакційного контролю, незалежно від технології доставки контенту до глядача, що ставить гравців у рівні умови;
- здійснює загальне регулювання сфер, які були частково врегульованими або перебували у сірій зоні (платформи спільного доступу до відео, онлайн-медіа, аудіовізуальні послуги на замовлення);
- спрощує регулювання сфер, які не стосуються обмеженого радіочастотного ресурсу, таких як супутникове мовлення;

- виносить процедури, пов'язані з прозорістю структури власності, у окремий напрямок, для надання Регулятору ефективних інструментів забезпечення максимальної прозорості у сфері медіа;
- запроваджує нові інструменти фінансової прозорості низки суб'єктів у сфері медіа, що є додатковим кроком до відкритості на ринку;
- виокремлює в окремий блок регулювання, пов'язане зі збройною агресією РФ;
- встановлює більш чітку категоризацію відповідальності за різні види порушень, що сприяє прогнозованості у медіасфері;
- запроваджує диференціацію відповідальності різних суб'єктів у сфері медіа, що дозволяє врахувати специфіку їх діяльності;
- уніфікує регулювання ринку медіа, шляхом зведення розрізнених норм і законів в єдиний структурований документ, що дозволить зменшити випадки наявності конфліктів різних норм;
- врегулює засади саморегуляції суб'єктів медіа.

РЕФОРМА ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ ЩОДО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

13.12.2022 прийнято Закон України «Про національні меншини (спільноти) в Україні» (№2827-IX, набирає чинність 01.07.2023). Закон спрямований на вдосконалення законодавчого регулювання реалізації прав та свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот), та правових засад державної політики у сфері захисту та забезпечення прав національних меншин (спільнот) України. Закон уперше на законодавчому рівні закріплює повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики в сфері захисту прав та свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот).

Наразі розробляються підзаконні нормативно-правові акти, спрямовані на реалізацію положень Закону, зокрема проекти Концепції Державної національно-культурної цільової програми «Єдність у розмаїтті» та відповідної програми.

РОЗДІЛ II.

ДІЯЛЬНІСТЬ ДВОСТОРОННІХ ОРГАНІВ АСОЦІАЦІЇ ТА ДІАЛОГ ВИСОКОГО РІВНЯ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

ДВОСТОРОННІ ОРГАНИ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНА-ЄС

Відповідно до Розділу VII “Інституційні, загальні та прикінцеві положення” Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом Сторони проводять регулярні засідання двосторонніх органів асоціації.

Протягом 2022 року у рамках спільних засідань відповідних підкомітетів Комітету асоціації між Україною та ЄС, у тому числі Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі та діалогів, Сторонами було обговорено широке коло питань, які пов’язані із виконанням Угоди про асоціацію, а також погоджено подальші кроки у поглибленні співпраці, з урахуванням набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС.

Підкомітет з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації між Україною та ЄС

Підкомітет працює за кластерним принципом:

7-ме засідання Кластера 3 (Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерні питання, навколишнє природне середовище, включаючи зміну клімату та цивільний захист, транспорт), 25-26.01.2022, відеоконференція Київ - Брюссель

Основні результати:

— поінформовано Сторону ЄС про хід розробки плану заходів з реалізації Оновленого національно визначеного внеску України до Паризької угоди, а також про завершення заходів з прийняття нормативно-правової бази щодо наближення національного законодавства до положень Директиви 2007/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2007 року про оцінку та управління ризиками затоплення;

— обговорено питання реалізації положень оновленого Додатка XXVII до Глави 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Угоди про асоціацію, а також питання інтеграції ринків газу та електроенергії, включаючи підтримку Європейською Комісією процесу технічної синхронізації електричних мереж України та ЄС; відзначено прогрес щодо підписання Протоколу до Угоди про міжнародні нерегулярні перевезення пасажирів автобусами (Угоди INTERBUS) та підтверджено наміри стосовно оновлення регіональних карт Транс'європейської транспортної мережі (TEN-T).

7-ме засідання Кластера 4 (Співробітництво у сфері науки та технологій, інформаційне суспільство, аудіовізуальна політика, освіта, навчання та молодь, культура, співробітництво в галузі спорту та фізичної культури), 11.11.2022, відеоконференція Брюссель - Київ

Основні результати:

- Сторони обговорили питання поточного стану української освіти в умовах широкомасштабної війни, стан впровадження реформи повної загальної середньої освіти «Нова українська школа», заходів, які вживаються з метою забезпечення свободи слова, медіа та захисту прав журналістів в умовах воєнного стану, зокрема, представлено інформацію про заходи із поступового наближення до права ЄС у сфері політики з питань аудіовізуальної галузі відповідно до Додатку XXXVII Угоди про асоціацію;
- обговорено питання участі України в освітніх та наукових програмах Європейського Союзу, зокрема «Еразмус+» та «Горизонт Європа», програмах «Креативна Європа» та «Цифрова Європа»;
- обговорено питання інтенсифікації співпраці з ЄС шляхом участі України в ініціативах та програмах Європейської Комісії у сферах молоді та спорту, зокрема надання учасникам з України доступу до європейських оглядів та досліджень, долучення України до європейської освітньої інформаційної системи «Eurydice Network».

7-ме засідання Кластера 5 (Сільське господарство та розвиток сільських територій, рибальство та морська політика, ріка Дунай, транскордонне та регіональне співробітництво), 07.12.2022, відеоконференція Брюссель - Київ

Основні результати:

- Сторони наголосили на важливості посилення співпраці та домовились про проведення додаткових консультацій щодо обговорення подальших кроків, які Україна повинна зробити на шляху до вступу в ЄС та інтеграції до Спільної аграрної політики ЄС, розробки та впровадження відповідної дорожньої карти;
- Сторони домовились про проведення консультацій щодо впровадження Директиви Ради 91/676/ЄЕС від 12 грудня 1991 р. про захист вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел та з питання відновлення ґрунтів через збройну агресію РФ;
- обговорено питання транскордонного та регіонального співробітництва, зокрема щодо участі України в Стратегії ЄС для Дунайського регіону; обговорено останні зміни та реформи в галузі рибальства та морської політики; погоджено поглиблення співпраці з питань впровадження смарт-спеціалізації в Україні та подальший обмін досвідом у згаданій сфері.

7-ме засідання Кластера 6 (питання зайнятості, охорони здоров'я, соціальної політики та рівних можливостей), 26.10.2022, відеоконференція Київ – Брюссель

Основні результати:

- Українська делегація поінформувала Сторону ЄС про основні здобутки у сфері охорони здоров'я, ознайомила учасників щодо заходів та реформ, направлених на імплементацію Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у соціальній сфері, сфері зайнятості та ринку праці, щодо питань соціального діалогу, охорони та гігієни праці;

— Європейська Сторона привітала прогрес щодо адаптації законодавства України до норм ЄС у зазначених сферах, а також відзначила позитивні зміни у реформуванні сфери охорони здоров'я, соціальної сфери та напруження у реформуванні сфери зайнятості;

— Стороною ЄС представлено новий онлайн-інструмент «EU Talent Pool Pilot» зі сприяння пошуку роботи громадянами України, які користуються механізмом тимчасового захисту.

7-ме засідання Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі, 25-26.10.2022, м. Брюссель (у змішаному форматі)

Основні результати:

— Сторони обговорили увесь спектр питань двосторонньої взаємодії в торговельній сфері, а також ухвалили спільне Рішення Комітету про внесення змін до Додатка XV (Наближення митного законодавства) до Глави 5 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, досягли домовленості щодо суттєвого оновлення Пріоритетного плану дій Україна-ЄС з імплементації ПВЗВТ на 2023-2024 рр., а також окреслили подальші кроки на шляху до «промислового безвізу» – укладання Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (АСАА);

— за результатами засідання отримано позитивну оцінку Сторони ЄС щодо виконання Україною Етапів I та II, передбачених Додатком XXI-B та Додатком XXI-C до Глави 8 «Державні закупівлі» Угоди про асоціацію між Україною та ЄС;

— Українська Сторона закликала Сторону ЄС розглянути можливість продовження чинності Регламенту Європейського Парламенту та Ради № 2022/870 про тимчасову лібералізацію торгівлі, яка доповнює торгові поступки, що застосовуються до української продукції відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, до кінця 2024 року.

5-те засідання Діалогу Україна-ЄС високого рівня з горизонтальних питань та окремих секторів промисловості, 06.07.2022, відеоконференція Брюссель - Київ

Основні результати:

— Сторони обговорили стан української промисловості в умовах військової агресії РФ проти України та окреслили шляхи подальшої співпраці з метою її відновлення за участі та підтримки інституцій ЄС;

— Стороною ЄС висловлено готовність продовжити надання макрофінансової, технічної, гуманітарної допомоги, а також здійснювати всебічну підтримку вітчизняних малих та середніх промислових підприємств, що постраждали внаслідок війни РФ проти України та були релоковані із територій ведення активних бойових дій;

— Сторони наголосили на важливості подальшого розвитку співробітництва між Україною та ЄС у промисловій сфері, зокрема, з використанням можливостей мультикластерного механізму взаємодії.

6-те засідання Підкомітету з питань географічних зазначень Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі, 21.10.2022, відеоконференція Брюссель - Київ

Основні результати:

- обговорено стан розвитку законодавства та політики в сфері географічних зазначень в Україні та ЄС, а також технічні питання, що виникли при опрацюванні переліку запропонованих географічних зазначень;
- Українською Стороною висловлено сподівання щодо пришвидшення розгляду Стороною ЄС переліку українських географічних зазначень для цілей визнання їх охорони відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС;
- Сторони обмінялися інформацією з питань правозастосування та захисту географічних зазначень.

6-те засідання Підкомітету з питань митного співробітництва Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі, 30.11.2022, відеоконференція Брюссель - Київ

Основні результати:

- обговорено результати в рамках ініціативи ЄС зі створення «Шляхів солідарності», покликаних сприяти вирішенню логістичних, гуманітарних та продовольчих проблем в Україні під час війни;
- обговорено прогрес щодо оновлення Додатку XV до Угоди про асоціацію, який стосується наближення митного законодавства України до Європейського Союзу;
- Стороною ЄС наголошено на значних успіхах України в імplementації Митного кодексу ЄС та підтверджено готовність до подальшої підтримки України у цьому напрямку;
- обговорено стан справ щодо набуття українськими підприємствами статусу Авторизованого економічного оператора (АЕО), а також приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами;
- Сторони відмітили початок роботи в програмі ЄС «Митниця» та обговорили можливості, які відкриваються в рамках програми.

7-ме засідання Підкомітету з управління санітарними та фітосанітарними заходами (СФЗ) Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі, 30.11.2022., відеоконференція Брюссель - Київ

Основні результати:

- відзначено результати взаємної плідної співпраці у наближенні законодавства у сфері СФЗ, здійсненні взаємної торгівлі, оперативному вирішенні питань щодо транзиту української продукції через територію ЄС;

— обговорено питання визнання підходів до зонування по хворобам тварин в частині законодавчих норм ЄС та міжнародного законодавства; визнання системи авторизації кормових добавок ЄС в Україні; експорт до ЄС м'яса та м'ясних продуктів, живої риби, рибної ікри, молюсків (рапана), живих креветок для споживання людиною; процедур акредитації в ЄС українських перевізників живих тварин;

— обговорено питання стану розгляду заявки України на визнання ЄС еквівалентності сертифікації олійних культур, вироблених в Україні, а також перспективи перегляду статусу України як країни, що відповідає вимогам ЄС стосовно боротьби із захворюванням на сказ, для спрощення переміщення домашніх тварин в частині супровідних документів;

— сторонами була розглянута можливість поглиблення співпраці щодо впровадження системи управління інформацією для офіційного контролю (IMSOC) та її системних компонентів (TRACES NT) в Україні з одночасним навчанням українських ветеринарних інспекторів та операторів ринку для роботи в системі.

19-те засідання Діалогу Україна - ЄС з права інтелектуальної власності, 27.01.2022, відеоконференція Київ - Брюссель

Основні результати:

- обговорено питання прогресу реформи в сфері інтелектуальної власності;
- розвитку законодавства;
- створення спеціалізованого суду з питань інтелектуальної власності;
- боротьби з правопорушеннями, зокрема, на фізичних і онлайн ринках;
- діяльності організацій колективного управління правами.

2-ге засідання Кібердіалогу Україна-ЄС, 29.09.2022, м. Варшава, Республіка Польща

Основні результати:

— Сторони підтвердили налаштованість на продовження підготовки проєкту Робочої Угоди між ENISA, НКЦК України та Адміністрацією Держспецзв'язку;

— Сторони підтвердили налаштованість на продовження підготовки проєкту Угоди про співробітництво з CERT-EU;

— Сторони погодилися посилити співпрацю з питань кібербезпеки між Україною та Європолом;

— Сторони погодилися посилити координацію зусиль і співпрацю між Україною та ЄС на полях ООН, Ради Європи, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, а також створити окрему робочу групу для обговорення питань, пов'язаних із застосуванням режиму кіберсанкцій проти держави-агресора.

* За запитом Сторони ЄС окремі засідання двосторонніх органів асоціації були перенесені на першу половину 2023 року (Комітет асоціації; Кластер 1; Кластер 2; Діалог з прав людини; Підкомітет з питань свободи, безпеки та юстиції Комітету асоціації).

РАДА АСОЦІАЦІЇ

5 вересня 2022 р. Європейський Союз та Україна провели у Брюсселі восьме засідання Ради асоціації Україна-ЄС.

У рамках засідання обговорено двосторонній порядок денний Україна – ЄС, зокрема виконання Угоди про асоціацію та поточний стан співпраці між Україною та Євросоюзом. Окрему увагу приділено обговоренню підтримки ЄС з початку російської збройної агресії, а також заявки України на вступ до Європейського Союзу.

Радою асоціації Україна-ЄС підтверджено, що майбутнє України та її громадян знаходиться у Європейському Союзі, надано позитивну оцінку прогресу реформ в Україні, зокрема у сфері боротьби з корупцією, боротьби з шахрайством, відмивання грошей та верховенства права. Також узгоджено подальші спільні кроки щодо інтеграції України у Внутрішній ринок ЄС, насамперед, у частині поглиблення секторальної інтеграції, обговорено прогрес у впровадженні галузевих «безвізів» з ЄС, передусім митного, промислового, транспортного.

На полях восьмого засідання Ради асоціації Україна-ЄС підписано п'ять міжнародних договорів, зокрема:

- Угода про участь України в програмі ЄС «Цифрова Європа» (2021-2027);
- Угода про участь України в програмі ЄС для співробітництва в митній сфері;
- Угода про участь України в програмі ЄС щодо співпраці у податковій сфері Fiscalis;
- Угода про надання Україні бюджетної підтримки на 500 млн. євро для зменшення вразливості та підвищення продовольчої безпеки України через підтримку постраждалого населення та сільськогосподарського виробництва;
- Додаткова Угода до Угоди про фінансування Програми ЄС з підтримки України в надзвичайній ситуації, що, зокрема, передбачає збільшення обсягів грантової підтримки на суму 122 млн. євро для органів державної влади, місцевого самоврядування та громадських організацій.

СПІЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ УРЯДУ УКРАЇНИ ТА КОЛЕГІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ

Напередодні Двадцять четвертого Саміту Україна – ЄС, 2 лютого 2023 р., відбувся історичний візит членів Європейської Комісії до України на чолі із Президентка Єврокомісії (ЄК) Урсулою фон дер Ляєн.

У рамках заходу було здійснено оцінку прогресу у всіх галузях взаємного співробітництва, визначено пріоритети галузевої співпраці у контексті реалізації курсу України на набуття членства в ЄС.

Між українськими міністрами та їхніми візаві - комісарами ЄК було домовлено про підписання спільних планів роботи на 2023 рік.

За результатами заходу Україна та ЄС уклали Угоду щодо участі України в програмі ЄС «Єдиний ринок». Ця програма із бюджетом 4,2 млрд. євро (розрахований на 2021-2027 рр.) спрямована на забезпечення «зеленого» й цифрового переходів та сприятиме розвитку конкурентоспроможності українського бізнесу. Також Україна та ЄС підписали Меморандум щодо стратегічного партнерства у сфері відновлюваних газів, який сприятиме побудові стійкої та інноваційної енергетичної системи України.

Цей візит став потужним сигналом підтримки України Європейським Союзом під час невинуваченої збройної агресії російської федерації, а також важливою віхою у поглибленні всеохоплюючого порядку денного Україна – ЄС.

24-й САМІТ УКРАЇНА – ЄС

3 лютого 2023 р. у Києві відбувся Двадцять четвертий Саміт Україна – Європейський Союз, в якому Україна вперше взяла участь у статусі кандидата на членство в ЄС. Саміт відбувся за участі Президента України Володимира Зеленського, Президента Європейської Ради Шарля Мішеля та Президентки Європейської Комісії Урсули фон дер Ляєн.

ЄС позитивно оцінив реформаторські зусилля України, зокрема, стосовно виконання семи рекомендацій, окреслених у відповідному висновку Європейської Комісії щодо статусу кандидата та відзначив рішучість України у виконанні необхідних вимог для початку передвступних переговорів якнайшвидше, а також наголосив на готовності тісно співпрацювати і надавати підтримку в зусиллях України із забезпечення повного виконання всіх умов.

Українська сторона заявила про готовність продовжувати наполегливо працювати над підготовкою до переговорного процесу і у цьому контексті повідомила про ініціативу розпочати процес селф-скринінгу відповідності українського законодавства до права ЄС на основі переданого Єврокомісією Аналітичного звіту щодо імплементації Україною права ЄС.

ЄК передано Аналітичний звіт, який доповнює Висновок Європейської Комісії щодо заявки України на членство в ЄС, ухвалений 17 червня 2022 р. Наголошено, що Україна з моменту отримання статусу кандидата на членство в Євросоюзі підлягає щорічному оцінюванню в рамках пакету розширення (у жовтні 2023 р.). Зазначено, що Єврокомісія планує представити та передати Україні оновлену інформацію щодо виконання 7 рекомендацій навесні 2023 р.

За підсумками 24-го Саміту Україна – ЄС оприлюднено Спільну заяву, яка визначає орієнтири співробітництва на наступний рік. Важливо, що в ній містяться потужні сигнали підтримки та відданості ЄС незалежності, суверенітету і територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів.

Серед інших ключових результатів Саміту Україна – ЄС варто виділити такі:

- висловлено готовність ЄК надати технічну підтримку Уряду України у розробці Національної програми адаптації *acquis* ЄС (НПАА) на основі Аналітичного звіту про відповідність українського законодавства праву ЄС відповідно до Висновку ЄК щодо заявки України на членство у Європейському Союзі;
- з боку ЄС висловлено підтримку Формулі миру Президента В. Зеленського та прагнення активно співпрацювати з Україною над реалізацією запропонованого мирного плану;
- Європейським Союзом підтримано створення Міжнародного центру з розслідування злочину агресії в Україні (ICPA) у Гаазі з метою координації розслідування злочину агресії проти України;
- схвалено оновлений План пріоритетних дій щодо посилення імплементації ПВЗВТ на 2023–2024 рр. з метою спрощення доступу України до внутрішнього ринку ЄС;
- досягнуто домовленості щодо активізації роботи місій ЄС із попередньої оцінки та інших необхідних кроків з метою початку переговорів щодо Угоди про оцінку відповідності та прийняття промислової продукції (АСАА);
- підтверджено намір ЄС розглянути питання щодо продовження дії автономних торговельних заходів щодо українського експорту до Євросоюзу;
- ЄС підтверджено зобов'язання надавати постійну підтримку Україні в межах поточних проєктів та програм;
- оголошено про надання Україні додаткової підтримки розміром 25 млн. євро для розмінування звільнених територій, що були тимчасово окуповані РФ.

Крім того, Європейський Союз підтвердив зобов'язання щодо надання Україні подальшої політичної та військової підтримки, включно з військовою допомогою у розмірі понад 3,6 млрд. євро в рамках Європейського фонду миру та започаткуванням Місії ЄС з надання військової допомоги Україні. Разом із військовою підтримкою, яку надають держави – члени ЄС, загальний обсяг військової допомоги Україні з боку ЄС оцінюється приблизно у 12 млрд. євро.

РОЗДІЛ ІІІ.

ДОПОМОГА УКРАЇНІ З БОКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

ЕШУА

УКРАЇНА

—

ЄВРОПА

СПІВРОБІТНИЦТВО В РАМКАХ ПРОГРАМ МАКРОФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ

З початком збройної агресії РФ економічна та фінансова системи України зазнали відчутного удару, що за негативного сценарію могло призвести до катастрофічних наслідків для держави. Вагому роль у підтримці економіки України на прийнятному рівні відіграла вчасно отримана зовнішня підтримка.

Найважливішим елементом цієї роботи став започаткований інтенсивний діалог з країнами-партнерами, ЄС, міжнародними фінансовими та донорськими організаціями у частині залучення зовнішнього фінансового ресурсу для фінансування дефіциту державного бюджету.

Так, у 2022 році Україною та ЄС було оперативно запроваджено три програми макрофінансової допомоги: екстрена програма макрофінансової допомоги ЄС (МФД-VI у розмірі до 1,2 млрд євро у березні 2022 р.) та дві виняткові програми макрофінансової допомоги ЄС (МФД-VII у розмірі до 1 млрд євро у липні та МФД-VIII у розмірі до 5 млрд євро у жовтні 2022 р.).

Вдала реалізація зазначених програм дала можливість отримати усі передбачені програмами транші та залучити до Державного бюджету фінансовий ресурс на загальну суму 7,2 млрд євро.

Крім того, 13 та 16 січня 2023 року Сторонами було підписано Меморандум про взаєморозуміння та Кредитну Угоду (щодо Інструменту надання підтримки Україні на 2023 рік (макрофінансова допомога +) на суму до 18 мільярдів євро).

Передбачається, що пільгова кредитна допомога в рамках вказаних договорів надходитиме в Україну протягом 2023 року рівномірно на щоквартальній основі.

Загальна сума макрофінансової допомоги отриманої Україною протягом 2022 р. становить

7,2 млрд €

13 та 16 січня 2023 року Сторонами було підписано Меморандум про взаєморозуміння та Кредитну Угоду (щодо Інструменту надання підтримки Україні на 2023 рік (макрофінансова допомога +) на суму до 18 мільярдів євро).

ФІНАНСОВА ТА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА ЄС

З метою мінімізації наслідків від російського вторгнення і потенційних майбутніх кризових ситуацій в Україні у 2022 році підписано на загальну суму 1038,075 млн. євро такі угоди про фінансування:

- “Контракт з розбудови держави та посилення стійкості” (бюджет 120 млн. євро);
- “Програма ЄС з підтримки України в надзвичайній ситуації” (бюджет 330 млн. євро);
- Угоду про фінансування заходу “Зменшення вразливості та підвищення продовольчої безпеки через підтримку постраждалого населення та сільськогосподарського виробництва в Україні (Контракт з розбудови держави та посилення стійкості)” (500 млн. євро);
- Додаткову угоду № 4 між Урядом України та Європейською Комісією, що діє від імені Європейського Союзу, до Угоди про фінансування програми “Підтримка комплексного реформування державного управління в Україні” (продовження терміну реалізації);
- Додаткову угоду № 5 між Урядом України та Європейською Комісією, що діє від імені Європейського Союзу, до Угоди про фінансування програми “Підтримка комплексного реформування державного управління в Україні” (бюджет 12,075 млн. євро);
- Додаткову угоду № 2 (у формі обміну листами) між Урядом України та Європейською Комісією, що діє від імені Європейського Союзу, до Угоди про фінансування “U-LEAD з Європою: Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку – друга фаза” (продовження терміну реалізації);
- Додаткову угоду з Урядом України та Європейською Комісією, що діє від імені Європейського Союзу, про внесення змін до Угод про фінансування” (переспрямування коштів);
- Додаткову угоду №2 між Урядом України та Європейською Комісією, що діє від імені Європейського Союзу, про внесення змін до Угоди про фінансування заходу “Програма підтримки енергоефективності в Україні – EE4U-II” (ENI/2018/041- 189)” (продовження періоду виконання);
- Додаткову угоду № 2 між Урядом України та Європейською Комісією, що діє від імені Європейського Союзу, про внесення змін до Угоди про фінансування заходу “Програма підтримки енергоефективності в Україні - EE4U-II” (ENI/2017/039-641)” (продовження періоду виконання та збільшення суми співфінансування з боку Німеччини на 10 млн. євро);
- Додаткову угоду № 1 (у формі обміну листами) між Урядом України та Європейською Комісією, що діє від імені Європейського Союзу, до Угоди про фінансування заходу “Програма ЄС з підтримки України в надзвичайній ситуації” (NDICI-GEO-NEAR/2022/ACT60748)” (зміни до розподілу орієнтовного бюджету з урахуванням переоцінки потреб населення та можливостей виконавців щодо їх реалізації; збільшення компоненту бюджету на надання грантів безпосередньо з боку ЄК на 122 млн. євро);

— Додаткову угоду № 3 (у формі обміну листами) між Урядом України та Європейською Комісією, що діє від імені Європейського Союзу, до Угоди про фінансування заходу "Підтримка ЄС України у відновленні її економіки (EU SURE)" (ENI/2015/032-789)" (продовження періоду виконання);

— Додаткову угоду № 1 між Урядом України та Європейською Комісією, що діє від імені Європейського Союзу, до Угоди про фінансування заходу "Зменшення вразливості та підвищення продовольчої безпеки через підтримку постраждалого населення та сільськогосподарського виробництва в Україні" (Контракт з розбудови держави та посилення стійкості) (NDICI-GEO-NEAR/2022/ACT-61256) (додаткове фінансування Державного бюджету у розмірі 66 млн. євро).

Також, у 2022 році Україна долучилася до участі у ряді програм ЄС: EU4Health, LIFE, Митниця, Fiscalis, Цифрова Європа.²

Крім цього, у 2022 році розпочато роботу з метою приєднання України до участі у таких програмах ЄС: "Connecting Europe Facility", Програма права та цінності, Програма у сфері юстиції, Програма щодо боротьби із шахрайством, механізм цивільного захисту.

ФІНАНСОВА ДОПОМОГА З БОКУ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

У 2022 році укладено та/або набрали чинності наступні договори щодо співробітництва у сфері енергетики:

— 11.10.2022 набрали чинності Договір гарантії між Україною та ЄБРР від 07.09.2022 та Кредитна угода між НАК «Нафтогаз України» та ЄБРР від 14.06.2022, укладені в рамках проекту «Відновлювальний кредит для екстреної закупівлі газу для «Нафтогазу», що дозволить НАК «Нафтогаз України» залучити кредит ЄБРР в обсязі до 300 млн євро для фінансування закупівлі імпортованого природного газу;

— 13.12.2022 між Україною та ЄБРР укладено Договір гарантії ("Проєкт екстреного відновлення мережі електропередачі") для забезпечення виконання НЕК "Укренерго" боргових зобов'язань за кредитом в обсязі 300 млн євро, залученим за Кредитною угодою від 13.12.2022 ("Проєкт екстреного відновлення мережі електропередачі") між НЕК "Укренерго" та ЄБРР з метою підтримки ліквідності та стійкості роботи. Здійснюються заходи, необхідні для набрання чинності Договору гарантії та Кредитної угоди;

— 19.12.2022 підписано Гарантійну угоду між Кабінетом Міністрів України ("Гарант") та KfW, Франкфурт-на-Майні ("KfW") за проєктом "Підвищення ефективності передачі електроенергії (Модернізація підстанцій) II" (32,5 млн євро), метою якого є підвищення ефективності та надійності роботи ОЕС України для її інтеграції з ENTSO-E шляхом заміни застарілого обладнання високовольтних підстанцій із одночасним переходом на сучасні схеми розподільчих пристроїв та встановлення автоматизованих систем керування технологічними процесами на підстанціях НЕК "Укренерго". Здійснюються заходи щодо набрання чинності угоди.

---

2. В рамках підтримки Європейським Союзом України в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації, Україну звільнено у 2022 році від сплати внесків, які передбачені умовами зазначених програм ЄС.

РОЗДІЛ IV.

РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ У 2022 РОЦІ

ЕШУА

УКРАЇНА

—

ЄВРОПА

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНА

ПОЛІТИЧНА ВЗАЄМОДІЯ З ІНСТИТУЦІЯМИ ЄС

Протягом 2022 року безпрецедентно високою була динаміка політичного діалогу Україна-ЄС (більше 30 контактів лише на рівні Президента України та Президента Європейської Ради; Президент України 6 разів взяв участь у засіданнях Європейської Ради).

Відбулися три візити в Україну Президентки ЄК У. фон дер Ляєн та два візити Президента ЄР Ш. Мішеля, візити до Брюсселю в інституції ЄС Прем'єр-міністра України Д. Шмигала та три візити Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції О. Стефанішиної.

Підтримувалися активні контакти Міністра закордонних справ Д.Кулеби з Високим представником ЄС у закордонних справах і з питань політики безпеки Ж.Боррелем. Міністр на запрошення Високого представника неодноразово звертався з виступом до учасників засідань Ради ЄС у закордонних справах, що сприяло ухваленню міністрами закордонних справ держав-членів ЄС низки рішень на підтримку України у війні з РФ, зокрема щодо надання зброї та допомоги у рамках Європейського фонду миру, запровадження санкцій проти РФ.

Забезпечувалась висока динаміка діалогу з Європарламентом, в тому числі у рамках усталених міжпарламентських контактів (Парламентський комітет асоціації, Євронест, COSAC). Результатами системної роботи з європарламентарями стало ухвалення 15 резолюцій, які стосуються різних аспектів підтримки України та протидії Росії. У березні 2022 року у Брюсселі було проведено позачергову пленарну сесію Європарламенту (єдиний пункт порядку денного – обговорення агресії РФ проти України).

Забезпечено проведення регулярних заходів політичного та галузевого діалогу, в тому числі Восьмого засідання Ради асоціації Україна-ЄС.

Конвергенція у сфері зовнішньої політики та політики безпеки України з ЄС, зокрема шляхом приєднання до відповідних заяв ЄС, у тому числі щодо обмежувальних заходів, є обов'язковою умовою у контексті стратегічного курсу нашої держави на членство в ЄС. Позитивну динаміку у цьому процесі було відзначено за результатами 24-го Саміту Україна-ЄС. Станом на лютий 2023 року рівень конвергенції у цій сфері досяг 95%.

САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ

Забезпечено посилення санкційного тиску на РФ. За період з лютого 2022 року по лютий 2023 року введено 10 пакетів обмежувальних заходів ЄС проти Росії та Білорусі. Санкційна політика реалізовувалась шляхом посилення режимів індивідуальних обмежувальних заходів (списки включають більше 1560 фізичних та 239 юридичних осіб), секторальних санкцій та режимів обмежувальних заходів у відповідь на незаконне визнання, окупацію чи анексію РФ окремих територій України.

ВОЄННО-ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ З ЄС

17 жовтня 2022 року під час засідання Ради ЄС із закордонних справ було прийнято рішення щодо започаткування Місії ЄС з військової допомоги для України в рамках Спільної політики безпеки і оборони (EU CSDP Military Assistance Mission in support of Ukraine, EUMAM Ukraine). EUMAM Ukraine забезпечує проведення індивідуальної, колективної та спеціалізованої підготовки для Збройних Сил України, включно з Силами територіальної оборони. Також Місія забезпечує координацію й синхронізацію діяльності держав-членів ЄС та інших міжнародних партнерів щодо проведення заходів з підготовки та буде відкритою для участі третіх країн.

Мандат EUMAM Ukraine спочатку триватиме два роки, а фінансова базова сума загальних витрат на цей період становитиме 106 700 000 євро.

Забезпечено розширення співпраці з ЄС у рамках новоствореного Європейського фонду миру (EPF) з метою покращення оборонного потенціалу ЗСУ. Забезпечено схвалення семи пакетів фінансової допомоги для потреб ЗСУ в рамках EPF по 500 млн. євро кожний. Загальна сума коштів становить 3,6 млрд. євро. Під час 24-го Саміту Україна – ЄС підкреслено готовність продовжувати надавати Україні військову підтримку, зокрема відзначено схвалення сьомого пакету для потреб ЗС України в рамках EPF та збільшити до кінця 2023 року загальну чисельність підготовлених представників ЗС України в рамках військової Місії ЄС з підтримки України (EUMAM Ukraine) удвічі ніж було оголошено до початку її практичної діяльності (близько 30 тисяч осіб).

Також оголошено про надання Україні додаткової підтримки розміром 25 мільйонів євро для розмінування звільнених територій, що були тимчасово окуповані рф. Додаткове фінансування включатиме необхідне устаткування для державних операторів протимінної діяльності України та підтримку спроможності української влади ефективно керувати національним сектором протимінної діяльності.

Триває робота над проєктом нової редакції Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами стратегічних товарів”, розробленого з урахуванням положень Регламенту ЄС від 20.05.2021 № 2021/821 щодо встановлення режиму Союзу стосовно контролю за експортом, посередницькою діяльністю, технічною допомогою, транзитом та передачами товарів подвійного призначення (в новій редакції).

РЕФОРМА СБУ

На розгляді Верховної Ради України перебуває проєкт Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Службу безпеки України» щодо удосконалення організаційно-правових засад діяльності Служби безпеки України» (реєстр. № 3196-д). Законопроєкт спрямовано на підвищення інституційної спроможності Служби безпеки України із забезпечення державної безпеки та приведення законодавства України, що регулює її діяльність, у відповідність із сучасними викликами і загрозами державній безпеці України, яким повинна протидіяти СБ України.

З метою вдосконалення та реформування окремих напрямів діяльності СБ України у воєнний період розроблено проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення контррозвідувальної діяльності та посилення інституційної спроможності суб'єктів її здійснення під час відсічі збройної агресії проти України» (реєстр. № 7684-д).

РЕФОРМА ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА

З метою подальшого вдосконалення виборчого законодавства у Верховній Раді України обговорюється низка законопроєктів, зокрема:

«Про внесення змін до Виборчого кодексу України щодо права бути кандидатом на пост Президента України на другий строк» (реєстр. № 6552 від 25.01.2022);

«Про внесення змін до Виборчого кодексу України щодо гарантованого включення до виборчих списків учасників бойових дій» (реєстр. № 7405 від 25.05.2022);

«Про внесення змін до Виборчого кодексу України щодо забезпечення рівного виборчого права партіям та кандидатам у народні депутати України в частині фінансування виборчої кампанії» (реєстр. № 7682 від 18.08.2022);

«Про внесення змін до Виборчого кодексу України щодо вдосконалення регулювання інформаційного забезпечення виборів та здійснення передвиборної агітації» (реєстр. № 8310 від 27.12.2022);

«Про внесення змін до Виборчого кодексу України», метою якого є вирішення проблеми інформування виборців про кандидатів, які протягом останніх шести місяців до дня виборів змінювали прізвище та/або власне ім'я (одне з власних імен чи всі власні імена), та/або по батькові шляхом внесення таких відомостей до інформаційних плакатів, інформаційних буклетів, у виборчий бюлетень, а також оприлюднення цієї інформації Центральною виборчою комісією та територіальною виборчою комісією (реєстр. № 4440 від 30.11.2020).

Вищезазначені законопроєкти супроводжуються Урядом з метою аналізу на предмет дотримання європейських виборчих стандартів, виконання міжнародних зобов'язань України та врахування рекомендацій міжнародних організацій, у тому числі ОБСЄ/БДІПЛ.

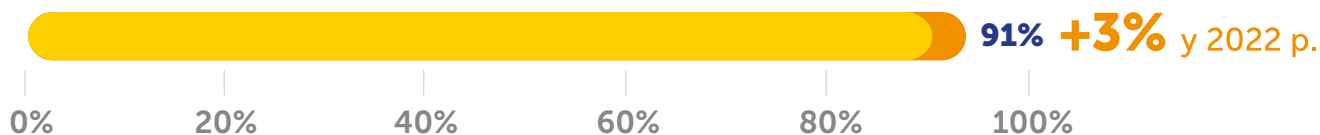
РЕФОРМА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

16 листопада 2022 року Верховною Радою України прийнято за основу із скороченням строку підготовки проєкт нової редакції Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (законопроєкт № 6504).

На розгляді Парламенту перебуває проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо удосконалення порядку вступу, проходження, припинення державної служби» (реєстр. № 6496).

У рамках впровадження Інформаційної системи управління людськими ресурсами (HRMIS) упродовж року було підключено 111 державних органів та внесено інформацію щодо 23 800 працівників. Підписано 588 договорів з державними органами про надання доступу (підключення) до Інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах.

ЮСТИЦІЯ, СВОБОДА, БЕЗПЕКА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ

Прогрес з окремих питань, пов'язаних зі сферою юстиції, свободи та безпеки, окреслено у попередніх розділах. У цьому розділі наведено інформацію про інші напрямки та прогрес у здійсненні реформ у цій сфері.

УДОСКОНАЛЕННЯ АНТИДИСКРИМІНАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Верховна Рада України 20 червня 2022 року ухвалила Закон України „Про ратифікацію Конвенції Ради Європи щодо запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами” (Стамбульська Конвенція) (№ 2319-IX). Стамбульська конвенція встановлює кримінальну відповідальність за психологічне, фізичне, сексуальне насильство, розширює можливості захисту прав постраждалих у міжнародних судах щодо злочинів, які є гендерно зумовленими чи пов'язані з домашнім насильством, зобов'язує держави-члени вживати широке коло превентивних заходів, у тому числі інформаційних та навчальних.

В частині протидії множинній дискримінації забезпечується супроводження проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо гармонізації законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації із правом Європейського Союзу)» (реєстр. № 0931).

З метою посилення відповідальності за дискримінацію та вчинення злочинів на ґрунті ненависті розроблено проєкт Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо боротьби з проявами дискримінації» (реєстр. № 5488).

ПРАВОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

У контексті виконання пункту 2 статті 24 Угоди про асоціацію щодо розвитку подальшого судового співробітництва між Україною та ЄС у цивільних справах на основі відповідних багатосторонніх правових документів, зокрема конвенцій Гаазької конференції з міжнародного приватного права у сферах міжнародного правового співробітництва, судового процесу, а також захисту дітей у 2022 році прийняті такі закони:

- Закон України «Про ратифікацію Протоколу про право, що застосовується до зобов'язань про утримання» (від 01.07.2022 № 2339-IX);
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції про угоди про вибір суду» (від 21.09.2022 № 2627-IX);
- Закон України «Про ратифікацію Конвенції про визнання та виконання іноземних судових рішень у цивільних або комерційних справах» (від 01.07.2022 № 2342-IX);

— Закон України «Про внесення зміни до Закону України «Про приєднання України до Конвенції про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей» (від 08.07.2022 № 2357-IX).

— Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про міжнародне приватне право» у зв'язку з ратифікацією Протоколу про право, що застосовується до зобов'язань про утримання» (від 01.12.2022 № 2802-IX).

Триває робота над законопроектами «Про відшкодування шкоди потерпілим від насильницьких кримінальних правопорушень», «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального процесуального кодексу України щодо забезпечення механізму відшкодування шкоди потерпілим від насильницьких кримінальних правопорушень».

РИМСЬКИЙ СТАТУТ

У контексті ратифікації Римського статуту Міжнародного кримінального суду:

03.05.2022 прийнято Закон України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом» (№ 2236-IX).

20.09.2022 прийнято Закон України «Про внесення змін до статті 624 Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення співробітництва з Міжнародним кримінальним судом при проведенні процесуальних дій на території України» (№2598-IX).

На даний час співробітництво з Міжнародним кримінальним судом здійснюється на підставі заяв про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду та Розділу IX-2 Кримінального процесуального кодексу України «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом».

Крім того, 03.03.2023 Уряд схвалив проєкт Угоди між Кабінетом Міністрів України та Міжнародним Кримінальним Судом про створення Офісу Міжнародного Кримінального Суду в Україні». Укладення цієї Угоди створить правові підстави для виявлення, кримінального переслідування та судового розгляду виконавців та співучасників діянь, вчинених на території України, починаючи з 21 листопада 2013 року, згідно з пунктом 3 статті 12 Римського статуту.

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

20 червня 2022 року Верховна Рада України ухвалила Антикорупційну стратегію, яка діятиме до 2025 року (Закон № 2322-IX). В основу Стратегії покладені 5 основних принципів:

— оптимізація функцій держави та місцевого самоврядування, зокрема передбачено позбавлення органів влади надмірних повноважень та усунення дублювання їх функцій.

- зниження «людського фактору» та збільшення прозорості і ефективності у стосунках держави з громадянами та організаціями шляхом запровадження правил загальної адміністративної процедури та цифровізації більшості процесів та послуг;
- створення зручних та законних альтернатив корупційним практикам;
- забезпечення дієвого державного контролю за дотриманням публічними службовцями правил етичної поведінки та вимог антикорупційного законодавства;
- забезпечення невідворотності відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

Антикорупційна стратегія охоплює питання функціонування загальної системи запобігання корупції, визначає пріоритети запобігання корупції у конкретних секторах державного управління та приділяє велику увагу питанню відповідальності за корупцію.

Передбачено, що Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) щороку оцінюватиме виконання Антикорупційної стратегії, готуючи Національну доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики.

4 березня 2023 р. Уряд ухвалив державну антикорупційну програму, яка встановлює чіткі показники роботи для кожного органу влади з реалізації Стратегії.

Завдяки вжитим системним заходам правоохоронними органами держави упродовж 2022 року знешкоджено 395 організованих груп та злочинних організацій. Зокрема, знешкоджено 36 організованих груп із корумпованими зв'язками, 23 з яких діяли в органах влади і управління, та 40 організованих груп, які використовували міжрегіональні, та 11 злочинних угруповань – транснаціональні зв'язки.

Офіс Генерального прокурора як центральний орган щодо міжнародного співробітництва під час кримінального провадження співпрацює з компетентними органами країн ЄС шляхом створення спільних слідчих груп у рамках досудового розслідування кримінальних проваджень, пов'язаних з корупцією, тероризмом, організованою злочинністю. Координація діяльності щодо укладення угод про створення спільних слідчих груп здійснюється Євроюстом.

Відповідно до положень Закону України від 03.03.2022 № 2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» у період дії воєнного стану або стану війни будь-які перевірки щодо своєчасності та повноти подання будь-яких звітів чи документів звітowego характеру уповноваженими органами не здійснюються.

Таким чином, НАЗК на цей час не проводить повних перевірок декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Зважаючи на те, що забезпечення, формування та реалізація державної антикорупційної політики є основними завданнями НАЗК, в межах повноважень здійснено оновлення конфігураційних налаштувань ІТС «Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування», які спрямовані на аналіз декларацій та пошук ознак необґрунтованих активів та/або незаконного збагачення з метою подальшого ініціювання здійснення моніторингу способу життя.

Окремо вживаються заходи щодо розширення та відновлення доступів до реєстрів, у тому числі доступ до баз даних Державної міграційної служби України, Державної митної служби України та ІС «Податковий блок».

У 2022 році підписано 26 (14 – у 2021 році) угод про створення ССГ (документів про продовження їх діяльності, зміну керівників та складу) між Україною та країнами ЄС, забезпечено участь представників прокуратури у 35 (25 – у 2021 році) координаційних нарадах Євроюсту.

З метою практичної реалізації Стратегії боротьби з організованою злочинністю МВС розроблено проект Плану заходів, який затверджено розпорядженням КМУ від 27 вересня 2022 р. № 850-р.

26 січня 2022 р. прийнято постанову Кабінету міністрів України № 59 «Про деякі питання запровадження в діяльність органів державної влади системи оцінки SOCTA Україна». На її виконання 02 листопада 2022 року проведено перше робоче засідання Міжвідомчої робочої групи з координації запровадження в діяльність центральних органів виконавчої влади системи оцінки SOCTA Україна, на якому презентовано концепцію правоохоронної діяльності, керованої аналітикою, як один з їх інструментів у боротьбі з організованою злочинністю, та її роль у політичному циклі ЄС та SOCTA.

Напрацьовано пропозиції щодо створення робочих підгруп у межах Міжвідомчої робочої групи з координації запровадження в діяльність центральних органів виконавчої влади системи оцінки SOCTA Україна, а також ужито організаційних заходів щодо збору даних для проведення оцінки загроз організованої злочинності та тяжких злочинів.

Триває підготовка змін до Інструкції про організацію оперативно-розшукової діяльності та негласної роботи оперативними підрозділами Національної поліції України щодо таємного сегменту формування звітності по SOCTA.

На сьогодні Національна поліція бере участь в реалізації усіх 15 оперативних планів заходів в рамках Європейської міждисциплінарної платформи проти кримінальних загроз (ЕМПАСТ), спрямованих на боротьбу з організованою злочинністю.

ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Триває робота над проектами Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року, а також Стратегії державної наркополітики на період до 2030 року.

З метою реалізації Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року розпочато роботу над планом заходів на 2022-2025 роки. Водночас у зв'язку з військовими діями, новими викликами і загрозами та з урахуванням рекомендацій експертів МОМ та ЄС наразі завершується робота з узгодження змін до розпорядження Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 482-р «Про схвалення Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року».

РЕАДМІСІЯ ТА ПРИКОРДОННИЙ КОНТРОЛЬ

Проводиться робота з метою укладення імплементаційних протоколів з державами - членами ЄС щодо виконання Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб, зокрема протягом 2022 року Урядом схвалено тексти імплементаційних протоколів з Латвією, Румунією, Іспанією, Угорщиною та уповноважено Голову ДМС на їх підписання.

З метою врегулювання організації спільного контролю в пунктах пропуску на українсько-румунському кордоні в Чернівецькій обл. завершено дооблаштування та 10.11.2022 відкрито пункт пропуску «Красноільськ», облаштування пункту пропуску «Дяківці» триває. Розпорядженням КМУ від 04 листопада 2022 р. № 985-р передбачено внесення змін до Угоди (у формі обміну нотами) між Кабінетом Міністрів України і Урядом Румунії про відкриття пунктів пропуску для міжнародного сполучення, з метою внесення змін до характеру перевезень, режиму функціонування та графіку роботи пунктів пропуску "Красноільськ – Вікову де Сус", "Дяківці – Раковець", що дозволить зменшити навантаження на вже існуючі пункти пропуску та сприятиме подальшому розвитку торговельно-економічних зв'язків між країнами.

Проведено переговори, за результатами яких узгоджено текст проєкту нової Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Польща щодо співробітництва під час здійснення контролю осіб, транспортних засобів і товарів у спільних пунктах пропуску.

ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

25.10.2022 у Верховній Раді України зареєстровано новий проєкт Закону України «Про захист персональних даних» (реєстр. № 8153).

Законопроєкт розроблено з метою гармонізації українського законодавства до європейських стандартів у сфері захисту персональних даних та приведенням законодавства у відповідність до вимог оновленої Конвенції 108+ шляхом імплементації Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 про захист фізичних осіб у зв'язку з обробкою персональних даних і про вільний рух таких даних (GDPR), а також директив ЄС 2016/680 та 2002/58 (стосовно захисту фізичних осіб щодо обробки персональних даних компетентними органами; обробки персональних даних та захисту конфіденційності).

Також у Верховній Раді України зареєстровано проєкт Закону України «Про Національну комісію з питань захисту персональних даних та доступу до публічної інформації» (реєстр. № 6177). Цим законопроєктом передбачено створення нового контролюючого органу в сфері захисту персональних даних – Національної комісії з питань захисту персональних даних та доступу до публічної інформації, а також визначено статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності цього органу.

БОРОТЬБА З КАТУВАННЯМИ

01.12.2022 ВРУ прийнято Закон України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за катування» № 2812-IX, який спрямований на приведення у відповідність положень Кримінального кодексу України до положень Конвенції ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поведження та покарання.

БОРОТЬБА З ТЕРОРИЗМОМ

З метою адаптації національного законодавства у сфері попередження і боротьби з терористичною діяльністю до європейських та євроатлантичних стандартів, посилення спроможностей системи боротьби з тероризмом та поглиблення співпраці України з державами-членами НАТО у питаннях обміну відповідною інформацією розроблено проєкт Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму, а також до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення боротьби з тероризмом» (реєстр. № 8146).

Протягом 2022 року Службою безпеки України розпочато 369 кримінальних проваджень за фактом вчинення злочинів проти громадської безпеки, повідомлено про підозру 172 особам. Попереджено на стадії підготовки скоєння 6 терористичних актів.

У рамках протидії міжнародному тероризму забезпечено взаємодію Служби безпеки України з іноземними партнерськими спецслужбами. У результаті вжитих заходів заборонено в'їзд в Україну 357 іноземцям, причетним до діяльності міжнародних терористичних (МТО) і релігійно-екстремістських організацій (РЕО). Виявлено 24 та затримано 3 осіб із зазначеної категорії. Видворено за межі території України – 35 осіб, скорочено строк тимчасового перебування – 107 особам, а також примусово повернуто до країн походження 86 іноземців у зв'язку з підозрою у причетності до МТО/РЕО.

Зафіксовано 1913 анонімних повідомлень терористичного характеру. Встановлено 92 особи-виконавця.

РОЗСЛІДУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ РОСІЇ

У 2022 році задля забезпечення скоординованого розслідування найтяжчих міжнародних злочинів, скоєних росією на території України, створено спільну слідчу групу, до складу якої, крім України, увійшли Литва, Польща, Латвія, Естонія, Словаччина, Румунія, Євроюст та Офіс Прокурора МКС.

Крім цього, станом на даний час компетентні органи 16 країн ЄС розпочали власні розслідування або збір доказів з метою розслідування злочинів, вчинених в Україні у результаті російської агресії, зокрема Литва, Польща, Естонія, Латвія, Словаччина, Румунія, Бельгія, Чехія, Франція, Німеччина, Ірландія, Італія, Нідерланди, Норвегія, Іспанія, Швеція.

Підписано 10 відомчих угод Офісу Генерального прокурора з компетентними органами країн ЄС щодо спільних зусиль з розслідування воєнних та інших міжнародних злочинів (Литви (02.03.2022), Латвії (08.03.2022), Польщі (11.03.2022), Словаччини (12.03.2022), Іспанії (13.03.2022), Румунії (14.03.2022), Болгарії, Естонії (29.03.2022), Австрії (23.06.2022), Франції (24.06.2022)).

18 березня 2022 року підписано Робочу угоду про співпрацю між Офісом Генерального прокурора та Європейською прокуратурою (EPPO).

Також Офісом Генерального прокурора здійснюється активне співробітництво з МКС. Вироблено загальний алгоритм співпраці з цією інституцією (у частині ознайомлення з матеріалами кримінальних проваджень), з урахуванням вимог розділу IX-2 КПК України «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом».

Крім того, у рамках роботи щодо розшуку, арешту і подальшої конфіскації або примусового вилучення активів осіб, причетних до збройної агресії щодо України, а також об'єктів права власності російської федерації та її резидентів у дохід України налагоджено співпрацю із Task Force Freeze and Seize Європейської комісії.

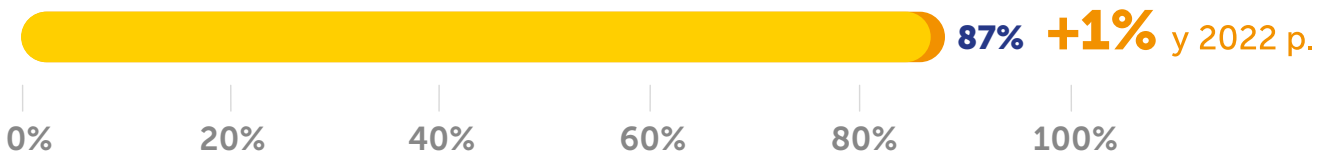
У рамках протидії спробам російських спецслужб залучити іноземних громадян, у т.ч. членів МТО, до участі у військових діях проти України в якості найманців, Службою безпеки України у взаємодії з СЗР, ГУР МО України та партнерськими спецслужбами США, Канади, Франції та Польщі встановлено особи 250 найманців, передусім військовослужбовців ЗС Сирійської Арабської Республіки (САР), 7 вербувальників (військовослужбовці ЗС САР), а також місця розташування центрів вербування найманців серед місцевих громадян на території САР. Триває документування протиправної діяльності та вживаються відповідні заходи реагування.

СБУ Розпочато 198 кримінальних проваджень за ст. 438 КК України за фактом порушення законів та звичаїв війни, жорстокого поводження з військовополоненими або цивільним населенням, у рамках яких повідомлено про підозру 33 особам. Набрал законної сили 1 вирок суду.

З метою притягнення представників держави-агресора до відповідальності матеріали розслідування протиправних дій військовослужбовцями рф надані експертам Міжнародного кримінального суду та слідчим спільної групи Польщі, Литви та України.

У результаті проведеної Службою безпеки України оперативної комбінації зірвано плани співробітників головного управління генерального штабу зс рф вчинити резонансний терористичний акт (збиття цивільного літака) з наступним звинуваченням у його скоєнні Україну.

ТЕХНІЧНІ БАР'ЄРИ У ТОРГІВЛІ

Зобов'язання України за напрямом Технічні бар'єри у торгівлі передбачені Главою 3 «Технічні бар'єри у торгівлі» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію. Ухвалення горизонтального та вертикального законодавства України, гармонізованого із законодавством ЄС, а також його практичне застосування у сферах технічного регулювання, оцінки відповідності, стандартизації, метрології та ринкового нагляду дало змогу перевести у практичну площину питання підписання Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції (АСАА).

У 2022 році в рамках проведення II фази попередньої оціночної місії ЄС продовжила роботу оціночна місія ЄС щодо готовності інфраструктури якості України до укладання Угоди АСАА, яка провела оцінювання: системи метрології (січень), системи акредитації та оцінки відповідності (липень).

За результатами оцінювання системи метрології, акредитації та оцінки відповідності експерти ЄС надали низку рекомендацій, які необхідно врегулювати.

Так, експертами ЄС оцінено формування та реалізацію державної політики Мінекономіки у сфері стандартизації, метрології, акредитації та оцінки відповідності, а також діяльність національного органу стандартизації, технічних комітетів стандартизації, національного органу України з акредитації, бізнесу, що бере участь у європейських технічних комітетах та провадить діяльність у трьох пріоритетних секторах промислової продукції. Підкреслено активну участь України в європейських та міжнародних організаціях зі стандартизації, акредитації та метрології, що є важливим чинником для визнання національної інфраструктури якості України на європейському та міжнародному рівнях.

З метою врахування рекомендацій, наданих європейськими експертами за результатами оцінювань, проведено аналіз, актуалізовано та надіслано на розгляд Європейській стороні таблиці відстеження результатів врахування рекомендацій щодо адаптації національного законодавства до актів європейського законодавства та порівняльні таблиці відповідності розроблених нормативно-правових актів актам законодавства ЄС.

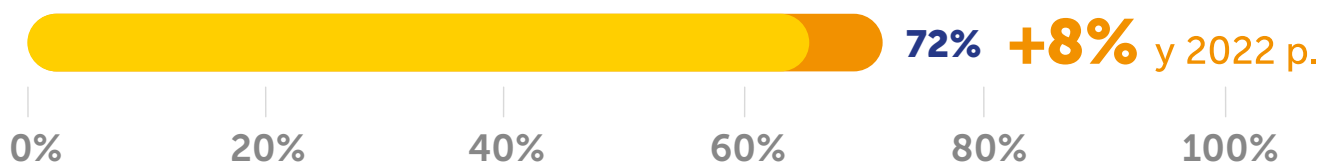
Водночас, національним органом стандартизації України 20 268 європейських нормативних документів CEN/CENELEC було прийнято як національні нормативні документи методом підтвердження з наданням чинності з 31 грудня 2023 року.

На виконання зобов'язань за Угодою про асоціацію та рекомендацій експертів у листопаді 2022 року Україна набула статусу асоційованого члена-кореспондента в Європейській асоціації національних метрологічних установ (EURAMET). Генеральною асамблеєю Європейського комітету із стандартизації та Європейським комітетом із стандартизації в електротехніці (CEN/CENELEC) схвалено заявку України на набуття статусу афілійованого члена в CEN-CENELEC з 01.01.2023.

За інформацією Європейської сторони найближчим часом планується обговорити програму наступних оціночних місій щодо системи ринкового нагляду та діяльності органів з оцінки відповідності України.

Сторони підтримують постійні комунікації з метою продовження проведення попередньої оціночної місії ЄС.

САНІТАРНІ ТА ФІТОСАНІТАРНІ ЗАХОДИ

Виробництво, торгівля, у тому числі експорт товарів, що охоплюються санітарними та фітосанітарними заходами (далі - СФЗ), складають значну частину ВВП України та лівову частку експорту. Ефективна державна політика у сфері СФЗ, що відповідає актам права ЄС, є важливою запорукою виробництва здорової та безпечної сільськогосподарської та харчової продукції. СФЗ є ключовим елементом Стратегії ЄС «Від лану – до столу», що у свою чергу є основою Європейського Зеленого Курсу.

Зобов'язання України за напрямом СФЗ передбачені Главою 4 «Санітарні та фітосанітарні заходи» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію .

У 2022 р. на виконання Угоди про асоціацію та з метою наближення вітчизняного законодавства до актів права ЄС:

1. Прийнято закони України:

— «Про матеріали і предмети, призначені для контакту з харчовими продуктами» (№ 2718-ІХ від 03.11.2022), яким встановлюються вимоги до матеріалів і предметів, що контактують з харчовими продуктами, особливості їх маркування, а також вимоги щодо належної виробничої практики з урахуванням відповідних положень актів права ЄС. Закон спрямований на забезпечення захисту здоров'я громадян та інтересів споживачів.

— «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання у сфері поводження з пестицидами і агрохімікатами» (№ 2775-ІХ від 16.11.2022), яким підвищується ефективність та прозорість процедур державного регулювання сфери обігу і застосування пестицидів і агрохімікатів, запроваджується електронний реєстр пестицидів, осучаснюються вимоги до змісту етикетки, маркування та пакування пестицидів і агрохімікатів, навчання осіб, які безпосередньо застосовують пестициди, а також приводяться у відповідність до актів права ЄС, що регулюють цю сферу, терміни та визначення.

— «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення законодавства у сфері охорони прав на сорти рослин та насінництва і розсадництва у відповідність із положеннями законодавства Європейського Союзу»³ № 2763-ІХ від 16.11.2022.

2. Прийнято у першому читанні:

— проєкт Закону України «Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за обігом генетично модифікованих організмів і генетично модифікованої продукції для забезпечення продовольчої безпеки» (реєстр. № 5839 від 05.08.2021, прийнято у першому читанні 16.11.2022), який має на меті запровадити європейську модель регулювання сфери ГМО, у тому числі вимоги до маркування продукції, що містить, вироблена або складається з ГМО.

3. Детальніше див. розділ "Сільське господарство".

3. З метою створення комплексного та завершеного регулювання, з урахуванням відповідних положень актів права ЄС, прийнято у сфері:

— ветеринарної медицини та благополуччя тварин та на виконання Закону України «Про ветеринарну медицину» – 10 нормативно-правових актів, якими впроваджуються стандарти ЄС у сфері здоров'я та благополуччя тварин;

— безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та на виконання Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» – 8 нормативно-правових актів, якими впроваджуються гігієнічні вимоги до молока, швидкозаморожених харчових продуктів, харчових продуктів тваринного походження, вимоги до ідентифікаційної позначки, яка наноситься з метою забезпечення простежуваності, а також вимог до матеріалів і виробів, які контактують з харчовими продуктами;

— карантину рослин – 1 нормативно-правовий акт, яким впроваджуються вимоги щодо виявлення, локалізації та ліквідації китайського жука-вусача і стовбурової соснової нематоди.

Крім того, Світовим Банком в рамках реалізації програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство України»⁴ було підтверджено, що Україна врегулювала питання простежуваності харчових продуктів, імплементувавши відповідні норми на законодавчому рівні.

Також у 2022 році на виконання Плану заходів, зокрема в частині впровадження Рішення Комісії 2010/169/ЄС, Директиви Комісії 93/11/ЄЕС та Директив 78/142/ЄЕС, 84/500/ЄЕС, 2007/42/ЄС, прийнято відповідно такі накази МОЗ:

— «Про заборону внесення 2,4,4'-трихлоро-2'-гідроксидифеніл ефіру у перелік добавок, які можуть застосовуватися у виробництві пластмасових матеріалів та виробів, призначених для контакту з харчовими продуктами» від 24.09.2022 № 1735, зареєстровано в Мін'юсті 11.10.2022 за № 1222/38558;

— «Про затвердження критеріїв вивільнення речовин N-нітроамінів і N-нітрозатів гумовими та еластомерними сосками та пустушками», від 24.09.2022 № 1734, зареєстровано в Мін'юсті 14.10.2022 за № 1241/38577;

— «Про затвердження вимог до матеріалів і виробів, які містять вінілхлорид і призначені для контакту з харчовими продуктами», від 05.12.2022 № 2199, зареєстровано в Мін'юсті 21.12.2022 року за № 1641/38977;

— «Про затвердження вимог до виробів з кераміки, призначених для контакту з харчовими продуктами», від 29.12.2022 № 2373 (направлено на державну реєстрацію до Мін'юсту);

— «Про затвердження вимог до матеріалів і предметів, виготовлених з плівки регенованої целюлози, призначених для контакту з харчовими продуктами», від 29.12.2022 № 2374 (направлено на державну реєстрацію до Мін'юсту).

4. <http://documents.worldbank.org/curated/en/09961250222323513/IDU017d7bac6020008b29038c5edf6bade>

МИТНІ ПИТАННЯ

ПРИЄДНАННЯ ДО КОНВЕНЦІЇ ПРО ПРОЦЕДУРУ СПІЛЬНОГО ТРАНЗИТУ ТА КОНВЕНЦІЇ ПРО СПРОЩЕННЯ ФОРМАЛЬНОСТЕЙ У ТОРГІВЛІ ТОВАРАМИ

У червні 2022 року Україна успішно завершила міжнародний етап тестування роботи національного застосунку Нової комп'ютеризованої транзитної системи (NCTS).

25.08.2022 Українською стороною було отримано запрошення від Генерального секретаріату Ради ЄС приєднатись до Конвенцій про процедуру спільного транзиту та про спрощення формальностей у торгівлі товарами з 1 жовтня 2022 року.

З метою започаткування міжнародного застосування Нової комп'ютеризованої транзитної системи (NCTS) та розширення системи митних спрощень було підготовлено відповідне нормативно-правове підґрунтя:

- Закон України від 30.08.2022 № 2555-IX «Про приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту»;
- Закон України від 30.08.2022 № 2554-IX «Про приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами»;
- Закон України від 15.08.2022 № 2510-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо окремих питань імплементації глави 5 розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їх держави-члени, з іншої сторони», який унормував окремі положення актів Уряду з Конвенціями про процедуру спільного транзиту і про спрощення формальностей у торгівлі товарами.

Для реалізації положень зазначених законів прийнято всі необхідні підзаконні акти.

З 1 жовтня 2022 року Україна стала повноправною країною-учасницею Конвенції про процедуру спільного транзиту та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами і розпочала міжнародне застосування NCTS.

З початку міжнародного застосування Конвенції про процедуру спільного транзиту було оформлено більше 700 декларацій під процедурою спільного транзиту. В 444 переміщеннях Україна виступила митницею відправлення, а в 264 переміщеннях Україна виступила митницею призначення.

Триває робота з розвитку застосування NCTS в Україні, зокрема здійснюються заходи для підготовки до переходу на NCTS P5, яке заплановано на IV квартал 2023 року.

ПРОГРАМА АВТОРИЗОВАНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ОПЕРАТОРА (АЕО)

З метою забезпечення функціонування в Україні інституту авторизованого економічного оператора (АЕО) для спрощення проходження митних процедур суб'єктами ЗЕД, які відповідають встановленим критеріям, на сьогодні прийняті всі нормативно-правові акти, передбачені Митним кодексом України і необхідні для проведення оцінки (надання підприємствам авторизації АЕО) та моніторингу відповідності підприємств критеріям АЕО.

Держмитслужба ввела в дію програмно-інформаційний комплекс АЕО, що дозволяє приймати заяви про надання авторизації АЕО в електронному вигляді та вносити результати проведення оцінки.

Створено Єдиний державний реєстр АЕО, що дає можливість запровадити користування перевагами, які передбачають виконання митних формальностей щодо товарів АЕО в першочерговому порядку, зниження автоматизованою системою митного оформлення ступеня ризику для визначення митних формальностей під час здійснення митного оформлення.

Також прийнятий Закон України від 15.08.2022 № 2510-ІХ серед іншого, передбачає спрощення під час здійснення митних формальностей усім надійним підприємствам, а не тільки авторизованим економічним операторам, визначивши перелік умов надання авторизації (дозволу) для застосування окремого спрощення.

НАБЛИЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

Прийнято:

— Закон України від 25.01.2022 №1999 «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо оподаткування митними платежами товарів, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових відправленнях, міжнародних експрес-відправленнях, та порядку їх декларування».

— Закон України від 27.07.2022 № 2458-ІХ «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо врегулювання процедури складання митних декларацій на товари, які класифікуються у межах однієї товарної позиції згідно з УКТ ЗЕД, відповідно до Митного кодексу Європейського Союзу», який передбачає імплементацію положень Митного кодексу Європейського Союзу (Регламент (ЄС) № 952/2013), Імплементаційного акта № 2447/2015 у частині положень щодо процедури складання митних декларацій на товари, які підпадають під різні товарні підпозиції згідно з УКТЗЕД у межах однієї товарної позиції УКТЗЕД.

— Закон України 15.08.2022 № 2510-ІХ «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо окремих питань імплементації глави 5 розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їх держави-члени, з іншої сторони». Для реалізації положень

вищезазначеного Закону України від 15.08.2022 № 2510-IX прийнято низку підзаконних актів, які відкривають доступ необмеженому колу українського бізнесу до авторизацій та спрощень, аналогічним тим, які існують в ЄС, врегульовують питання надання митним органам заходів забезпечення сплати митних платежів при ввезенні та/або переміщенні територією України транзитом.

- Закон України від 19.10.2022.№2697-IX «Про митний тариф України».

ООНОВЛЕННЯ ДОДАТКА XV

Рішенням № 1/2022 Комітету Асоціації Україна - ЄС у торговельному складі від 25.10.2022 оновлено Додаток XV (Наближення митного законодавства) до Угоди про асоціацію.

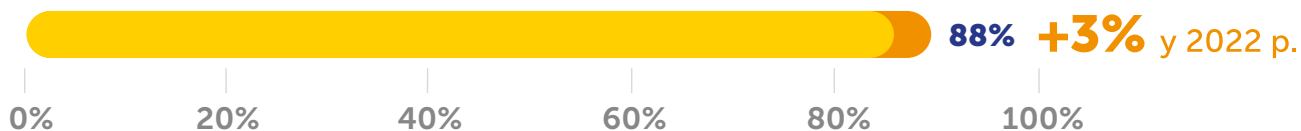
Ведеться робота щодо розробки проєкту Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо забезпечення виконання Україною міжнародно-правових зобов'язань у сфері європейської інтеграції» з метою наближення митного законодавства України до митного законодавства ЄС згідно з оновленим Додатком XV.

УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ ЄС “МИТНИЦЯ”

05.09.2022 в Брюсселі сторонами було підписано Угоду між Україною та ЄС про участь України у програмі ЄС «Митниця» для співробітництва в митній сфері.

Участь України у програмі «Митниця» дозволить користуватися усіма перевагами цієї Програми щодо співробітництва між митними адміністраціями (розробка та експлуатація європейських електронних систем, дослідницька та інноваційна діяльність, спільні комунікаційні заходи, тощо).

ПІДПРИЄМНИЦТВО

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ТА АУДИТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

З метою імплементації законодавства ЄС у сферах бухгалтерського обліку та аудиту **прийнято:**

— Закон України від 19.07.2022 № 2435-IX «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Закон забезпечив удосконалення законодавчих засад ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності відповідно до положень європейського законодавства, а також підвищення рівня прозорості та співставності показників фінансової звітності підприємств країни, що сприятиме покращенню інвестиційного клімату в Україні.

— Закон України від 20.09.2022 № 2597-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правових засад провадження аудиторської діяльності в Україні».

Законом втілено низку урядових ініціатив, зокрема:

— імплементація норм європейського законодавства та удосконалення окремих норм щодо вимог до аудитора та аудиторської фірми;

— удосконалення порядку атестації аудиторів з метою зменшення вартості, яка справляється за проведення іспитів, підвищення якості підготовки екзаменаційних завдань, створення умов для входження у професію молоді та досвідчених фахівців;

— уточнення процедури контролю якості аудиторських послуг, професійної відповідальності аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, а також порядку дисциплінарного провадження, тощо.

03.10.2022 наказом Мінфіну № 312 затверджено зміни до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби».

19.09.2022 укладено додаткові Угоди між Міністерством фінансів України та Міжнародною федерацією бухгалтерів про дозвіл перекладати та публікувати матеріали, захищені авторським правом, згідно з якими отримано для перекладу IPSAS 41 «Фінансові інструменти», IPSAS 42 «Соціальні виплати», IPSAS 43 «Оренда» та «Покращення» до IPSAS 2019, 2021. В рамках реалізації Проекту «EU4PFM» вже отримано переклад «Покращення» до IPSAS 2019.

Продовжується робота щодо оновлення положень Додатка XXXV до глави 13 «Законодавство про заснування та діяльність компаній, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит» Угоди про асоціацію.

ЗАСНУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ КОМПАНІЙ

З метою імплементації до національного законодавства норми Директив ЄС №2007/36/ЄС від 11.06.2007 про реалізацію окремих прав акціонерів у лістингових компаніях та № 2017/1132/ЄС від 14.06.2017 стосовно деяких аспектів законодавства про компанії прийнято Закон України від 27.07.2022 № 2465-IX «Про акціонерні товариства», який набрав чинності 01.01.2023.

Закон передбачає, зокрема:

- запровадження механізму проведення загальних зборів із застосуванням електронного голосування;
- приведення норм щодо представництва акціонерів у відповідність до законодавства ЄС, зокрема, норм Директиви 2007/36/ЄС від 11.06.2007 року про реалізацію окремих прав акціонерів у лістингових компаніях;
- передбачення можливості запровадження в акціонерних товариствах однорівневої структури управління товариством;
- врегулювання питання відповідальності посадових осіб акціонерного товариства;
- приведення норм щодо злиття, приєднання, виділу та поділу акціонерних товариств у відповідність до норм Директиви 2017/1132/ЄС від 14.06.2017 стосовно деяких аспектів законодавства про компанії.

КОНКУРЕНЦІЯ І ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА

Щодо здійснення інвентаризації державної допомоги, що існувала на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Українська сторона взяла на себе зобов'язання надати стороні ЄС результати інвентаризації чинної державної допомоги, встановивши термін виконання – II квартал 2022 року.

На виконання цього зобов'язання листом Антимонопольного комітету України (далі – АМКУ) від 29.03.2022 № 19 до Міністерства економіки України надіслано тестовий реєстр чинної державної допомоги, який містив більше 60 рішень АМКУ щодо оцінки програм чинної державної допомоги, для подальшої передачі стороні ЄС зазначеної інформації через контактний пункт Української сторони для обміну інформацією в рамках виконання Угоди про асоціацію в частині питань торгівлі та питань, пов'язаних з торгівлею. АМКУ також надав стороні ЄС інформацію щодо прозорості державної допомоги відповідно до статті 263 Угоди про асоціацію, а саме зазначив, що Україна забезпечила звітність державних підприємств відповідно до частини третьої статті 263 Угоди про асоціацію та Директиви 2006/111/ЄС шляхом подання щорічних звітів за формою, встановленою наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 19.03.2015 за № 300/26745.

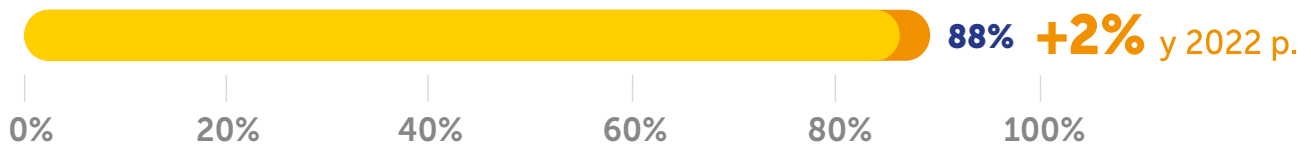
25-26 жовтня 2022 року відбулося сьоме засідання Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі, під час якого обговорювалося, зокрема, питання доопрацювання тестового реєстру чинної державної допомоги та забезпечення прозорості державної допомоги.

АМКУ здійснив роботу щодо приведення схем державної допомоги у відповідність із критеріями, визначеними у статтях 262 та 264 Угоди про асоціацію.

18 схем державної допомоги, які містяться в тестовому реєстрі чинної державної допомоги, є допустимою державною допомогою, у тому числі внаслідок виконання зобов'язань, встановлених у рішеннях АМКУ.

АМКУ надав рекомендації Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості України, Міністерству соціальної політики України, Міністерству молоді та спорту України щодо приведення у відповідність із Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» і Угодою про асоціацію 19 схем державної допомоги, які містяться в тестовому реєстрі чинної державної допомоги. Також, з метою приведення державної допомоги у формі податкових заходів у відповідність із вимогами законодавства у сфері державної допомоги, АМКУ надав роз'яснення від 17.11.2022 6-рр/дд з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги до підтримки, яку надають органи місцевого самоврядування суб'єктам господарювання у формі податкових заходів.

ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ

У 2022 році прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування».

Постановою передбачено наступне:

— замовникам забороняється здійснювати публічні закупівлі товарів, робіт і послуг у юридичних осіб — резидентів російської федерації/республіки білорусь державної форми власності, юридичних осіб, створених та/або зареєстрованих відповідно до законодавства російської федерації/республіки білорусь, та юридичних осіб, кінцевими бенефіціарними власниками (власниками) яких є резиденти російської федерації/республіки білорусь, та/або у фізичних осіб (фізичних осіб — підприємців) — резидентів російської федерації/республіки білорусь, а також публічні закупівлі в інших суб'єктів господарювання, що здійснюють продаж товарів, робіт і послуг походженням з російської федерації/республіки білорусь, за винятком товарів, робіт і послуг, необхідних для ремонту та обслуговування товарів, придбаних до набрання чинності цією постановою;

— звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. № 169 "Деякі питання здійснення оборонних та публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану", а також договір про закупівлю, всі додатки та зміни до нього оприлюднюються замовником протягом 90 днів з дня припинення або скасування правового режиму воєнного стану в Україні, якщо замовником не оприлюднено такий звіт, договір про закупівлю, всі додатки та зміни до нього до набрання чинності цією постановою;

— закупівлі товарів, робіт і послуг, що розпочаті до набрання чинності цією постановою, завершуються в порядку, що діяв до набрання чинності цією постановою.

Розроблено проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо забезпечення виконання євроінтеграційних зобов'язань», який спрямований на удосконалення здійснення публічних закупівель та на виконання вимог, відповідно до додатків XXI-D та XXI-E до Глави 8 «Державні закупівлі» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію.

Законопроектом пропонується внести ряд змін до Закону України "Про публічні закупівлі", зокрема:

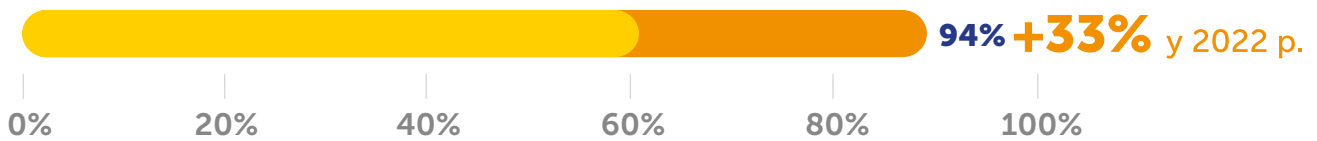
- запровадити можливість проведення замовниками процедури відкритих торгів для укладання зарезервованих контрактів, що надасть можливість посилити підтримку державою працевлаштування осіб з інвалідністю.

- передбачити можливість здійснення закупівель замовниками/централізованими закупівельними організаціями із використанням динамічної системи закупівель. Динамічна система закупівель є способом здійснення публічної закупівлі товарів, робіт чи послуг замовником/централізованою закупівельною організацією із використанням електронної системи закупівель в порядку та на умовах визначених Кабінетом Міністрів України серед учасників, що пройшли кваліфікаційний відбір до такої динамічної системи закупівель. - визначити можливість здійснювати замовниками закупівлі інновацій з використанням процедури інноваційного партнерства. Ця процедура закупівлі спрямована на довготривале співробітництво між замовником та учасником-партнером (учасниками-партнерами), з метою створення інноваційного продукту.

- регламентувати використання переговорної процедури закупівлі для укладення договору про закупівлю за результатами проведеного конкурсу проєктів відповідно до законодавства для реалізації відповідного проєкту на умовах, визначених в проєкті, що був визначений переможним.

У рамках Сьомого засідання Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі (25-26.10.2022) отримано позитивну оцінку сторони ЄС щодо виконання Україною Етапів I та II, передбачених Додатком XXI-B та Додатком XXI-C до Глави 8 «Державні закупівлі» Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Зобов'язання України за напрямом "Інтелектуальна власність" передбачені Главою 9 «Інтелектуальна власність» Розділу IV «Торгівля і питання пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію. У рамках Угоди про асоціацію зобов'язання у сфері інтелектуальної власності передбачають спрощення процедури створення та комерційного використання інноваційних продуктів та продуктів творчої діяльності на території України та держав-членів ЄС, а також досягнення належного та ефективного рівня охорони і захисту прав інтелектуальної власності. Строк виконання зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію у сфері інтелектуальної власності, визначено Планом заходів з виконання Угоди про асоціацію на кінець 2023 року.

У 2022 році на виконання Угоди про асоціацію та з метою наближення національного законодавства до актів права ЄС було забезпечено виконання заходів у таких напрямках:

АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА

Прийнято:

— Закон України "Про авторське право і суміжні права" (від 01.12.2022 № 2811-IX), який спрямований на регулювання відносин щодо набуття, здійснення та захисту особистих немайнових та майнових авторських і суміжних прав, а також щодо прав особливого роду (*sui generis*), пов'язаних зі сферою авторського права і суміжних прав.

— Закон України "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо відповідальності за порушення авторського права і (або) суміжних прав" (від 01.12.2022 № 2803-IX), який посилює адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав та виключає адміністративну та кримінальну відповідальність за відсутність маркування контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Прийнято за основу законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності" (реєстр. № 6464 від 24.12.2021), наразі триває підготовка до повторного другого читання. Законопроект спрямований на впровадження Директиви 2004/48/ЄС в частині загальних зобов'язань, цивільних заходів, процедур і засобів захисту прав інтелектуальної власності, передбаченою Угодою про асоціацію.

З цією метою законопроектом пропонується внести зміни до низки загальних та галузевих законодавчих актів, зокрема Цивільного кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України, законів України «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів», «Про правову охорону географічних зазначень», «Про авторське право і суміжні права».

Так, змінами до:

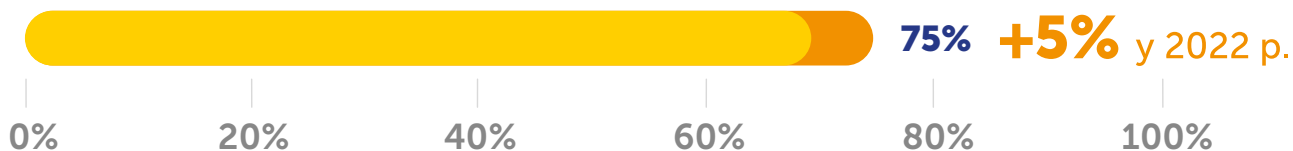
— Цивільного кодексу України та спеціальних законів в сфері інтелектуальної власності зокрема уточнюють та доповнюють інститут цивільно-правової відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності у вигляді відшкодування правовласнику завданої майнової шкоди шляхом відшкодування збитків чи виплати компенсації та/або немайнової (моральної) шкоди, в тому числі встановлюють умови для визначення судом розміру збитків або компенсації для окремих об'єктів прав інтелектуальної власності;

— цивільного процесуального та господарського процесуального законодавства передбачають можливість витребування доказів від визначеного кола осіб у вигляді інформації про походження і мережі розповсюдження товарів чи послуг (канали збуту), що порушують право інтелектуальної власності, чи щодо яких існують достатні підстави вважати, що розповсюдження таких товарів або надання таких послуг порушує права інтелектуальної власності. Також встановлюється право для суду замінити за ініціативою відповідача забезпечення позову майнового характеру про порушення прав інтелектуальної власності шляхом внесення на депозитний рахунок суду грошових коштів у розмірі вимог позивача або надання гарантії банку.

ГЕОГРАФІЧНІ ЗАЗНАЧЕННЯ

З метою належного наближення національного законодавства в сфері географічних зазначень спиртних напоїв та в сфері виробництва спиртних напоїв до *acquis* ЄС прийнято Закон України «Про географічні зазначення спиртних напоїв» (від 01.12.2022 № 2800-IX), який імплементує Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 2019/787 та визначає особливості використання та захисту географічних зазначень спиртних напоїв, а також відповідальність за порушення в цій сфері, закріплює правила маркування спиртних напоїв з географічними зазначеннями та використання географічних зазначень спиртних напоїв при маркуванні та представленні інших харчових продуктів.

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЖКГ

Зобов'язання України за напрямом Енергоефективність та ЖКГ передбачені Главою 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію.

З метою імплементації положень Директиви 2004/8/ЄС та Директиви 2012/27/ЄС 24.02.2023 Верховною Радою України прийнято Закон України "Про внесення змін до Закону України «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу» щодо розвитку високоефективної когенерації.

Верховною Радою України також прийнято Закон України від 09.07.2022 № 2392-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення умов для запровадження комплексної термомодернізації будівель», метою якого є необхідність усунення бар'єрів на шляху до широкомасштабної реалізації проєктів з впровадження енергоефективних заходів та термомодернізації житлових та громадських будівель у відповідності до положень Директиви Європейського Парламенту та Ради ЄС 2010/31/ЄС «Про енергетичну ефективність будівель».

Прийнято:

- постанову Кабінету Міністрів України від 04.11.2022 № 1238 «Про затвердження Порядку надання інформації про сертифікацію систем енергетичного та/або екологічного менеджменту суб'єктів господарювання»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 25.11.2022 № 1315 «Про затвердження Порядку обміну інформацією між Державним агентством з енергоефективності та кваліфікаційними організаціями»;
- наказ Міністерства енергетики України від 20.10.2022 № 360 «Про затвердження Порядку формування, оприлюднення та оновлення переліку виконавців енергосервісу, потенційних об'єктів енергосервісу», зареєстрований у Міністерстві юстиції України від 25.11.2022 № 1466/38802, розробником якого виступало Держенергоефективності;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.10.2022 р. № 908-р «Про схвалення Концепції впровадження «розумних мереж» в Україні до 2035 року».

Зокрема розроблено:

- постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку ведення та оприлюднення бази даних витягів зі звіту з енергетичного аудиту, незалежного моніторингу витягів зі звітів з енергетичного аудиту, незалежної верифікації звітів з енергетичного аудиту»;

- постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підтвердження кваліфікації осіб, які мають намір провадити діяльність із здійснення енергетичних аудитів процесів, транспорту та кваліфікаційних вимог до енергетичних аудиторів»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Довгострокової стратегії термомодернізації будівель на період до 2050 року»;
- постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку проведення та вимог до енергетичних аудитів будівель, процесів, транспорту»;
- постанову Кабінету Міністрів України «Про встановлення розміру плати за незалежну верифікацію звітів з енергетичного аудиту на вимогу замовника енергетичного аудиту»;
- постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку акредитації кваліфікаційних організацій, що проводять підтвердження кваліфікації осіб, які мають намір провадити діяльність із здійснення енергетичного аудиту за відповідним напрямом (будівлі, процеси, транспорт)»;
- наказ Мінрегіону «Про затвердження методики визначення базового річного рівня споживання паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг у натуральних показниках та у грошовій формі за цінами (тарифами), чинними на дату оголошення про проведення процедури закупівлі, що здійснюється при закупівлі послуг енергосервісу».

ЕНЕРГЕТИЧНЕ МАРКУВАННЯ ТА ЕКОДИЗАЙН

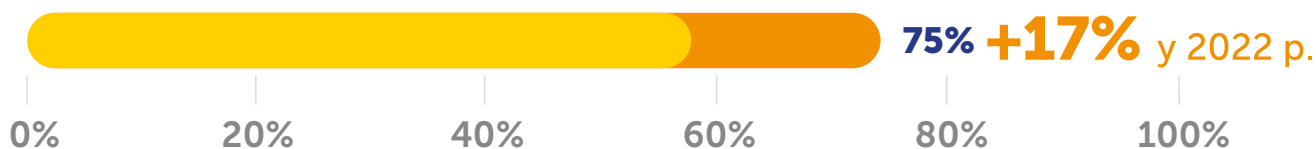
З метою забезпечення виконання в повному обсязі зобов'язань, взятих Україною відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, а також у рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства Україна впроваджує систему енергетичного маркування та встановлення вимог до екодизайну енергоспоживчих продуктів відповідно до оновленого законодавства ЄС.

На сьогодні прийнято 29 технічних регламентів з екодизайну та 16 технічних регламентів з енергетичного маркування енергоспоживчої продукції.

Зокрема за 2022 рік прийнято:

- технічний регламент енергетичного маркування енергоспоживчої продукції (затверджений наказом Міністерства енергетики України від 27.04.2022 № 164, зареєстрований у Міністерстві юстиції України від 09.06.2022 за № 615/37951);
- технічний регламент щодо вимог до екодизайну для повітрянагрівачів, охолоджувачів, високотемпературних промислових охолоджувачів та вентиляторних доводжувачів (прийнятий постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для повітрянагрівачів, охолоджувачів, високотемпературних промислових охолоджувачів та вентиляторних доводжувачів» від 13.09.2022 № 1023);
- технічний регламент щодо вимог до екодизайну для місцевих обігрівачів на твердому паливі (прийнятий постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для місцевих обігрівачів на твердому паливі» від 03.05.2022 № 532).

ЕНЕРГЕТИКА

Зобов'язання України за напрямом Енергетика передбачені Главою 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію. Адаптація законодавства ЄС у сфері енергетики відбувається відповідно до графіку, визначеного у Додатку XXVII до Угоди про асоціацію.

Необхідно зазначити, що Єврокомісія у своєму Висновку щодо заявки України на членство в Європейському Союзі⁵ високо оцінила законодавство України у сфері енергетичної політики та виконання вимог ЄС у сфері енергетики.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Протягом 2022 року незважаючи на повномасштабну військову агресію російської федерації проти України продовжувала реалізовуватись державна політика щодо функціонування ринку електричної енергії. З цією метою розроблено низку законопроектів, проектів розпоряджень та постанов Кабінету Міністрів України, направлених на забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів, зменшення фінансового навантаження на державних виробників електричної енергії та належне функціонування ринку електричної енергії, зокрема прийнято:

— Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку установок зберігання енергії» від 15.02.2022 № 2046-IX, метою якого є законодавче врегулювання діяльності з накопичення енергії та визначення статусу систем накопичення енергії та оператора системи накопичення енергії у відповідності з положеннями Директиви 2019/944 Європейського Парламенту та Ради від 5 червня 2019 року щодо загальних правил на внутрішньому ринку електроенергії та вносить зміни до Директиви 2012/27/ЄС;

— Постанову НКРЕКП від 11.10.2022 № 1305 «Про затвердження Змін до Кодексу системи передачі» та Постанову від 11.10.2022 № 1306 «Про затвердження змін до деяких постанов НКРЕКП», якою внесено зміни до порядку формування тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління та порядку встановлення (формування) тарифу на послуги з передачі електричної енергії з метою імплементації відповідних положень *acquis* ЄС та забезпечення адаптації нормативної бази Регулятора до положень Регламенту (ЄС) № 838/2010 від 23.10.2010 «Про встановлення настанов стосовно механізму компенсації між операторами системи передачі та спільного регуляторного підходу до встановлення плати за передачу електроенергії».

5. https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-02/SWD_2023_30_Ukraine.pdf

Окремо слід зазначити, що відповідно до повноважень, наданих Законом України «Про ринок електричної енергії» розроблено та затверджено понад 50 наказів Міненерго з метою стабілізації ринку електричної енергії, забезпечення конкуренції та зменшення заборгованості на ринку електричної енергії під час воєнного стану.

20 вересня 2022 року Верховною Радою України прийнято за основу законопроект № 5322 від 01.04.2021 «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках», метою якого є транспозиція Регламенту (ЄС) № 1227/2011 від 25.10.2011 року «Про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку» (законопроект готується на друге читання).

У 2022 році виконано пріоритетну та стратегічну мету щодо синхронізації ОЕС України з енергосистемою континентальної Європи (ENTSO-E).

Узгоджена та скоординована робота з ЄС є рушійною силою для проведення ефективних реформ в галузі енергетики та на шляху до повної інтеграції енергетичних ринків України до ринків ЄС.

У рамках виконання Каталогу заходів Угоди про умови майбутнього об'єднання енергосистем України та континентальної Європи 24 лютого 2022 року об'єднану енергетичну систему (ОЕС) України та енергосистему (ЕС) Молдови було переведено в ізолюваний режим роботи та впродовж одного дня було успішно проведено системні випробування роботи енергосистеми в ізолюваному режимі.

11 березня 2022 року на засіданні Регіональної групи ENTSO-E «Континентальна Європа» (РГКЄ) було ухвалено рішення щодо екстреної синхронізації ОЕС України та ЕС Молдови з енергосистемою континентальної Європи. Фізичні операції по з'єднанню енергосистем було проведено 16 березня 2022 року. Починаючи з цього дня ОЕС України розпочала синхронну з Європейською енергосистемою роботу в тестовому режимі без комерційного обміну. 26 квітня 2022 року підписано Угоду про членство НЕК «Укренерго» в ENTSO-E в статусі спостерігача, що є важливим кроком до повноцінного членства компанії в європейському енергооб'єднанні в майбутньому.

7 червня 2022 року на засіданні Регіональної Групи ENTSO-E «Континентальна Європа» (РГКЄ) було ухвалено рішення про те, що доступна пропускна спроможність перетинів між енергосистемами України та ЄС (Румунії, Словаччини та Угорщини) буде відкриватися у міру того як Україна виконуватиме технічні заходи, необхідні для гарантування безпеки та стабільності розширеної енергосистеми. Вже 28 червня 2022 року в об'єднанні підтвердили, що НЕК «Укренерго» та сусідні країни виконали необхідні технічні заходи для початку першої фази відновлення експорту/імпорту. Після позитивної оцінки показників безпеки та стабільності роботи об'єднаної мережі в умовах обміну електроенергією доступні обсяги пропускної спроможності для експорту з України та імпорту з сусідніх країн ЄС поступово збільшуються.

В 2023 році планується здійснити перехід на постійну паралельну роботу з енергосистемою континентальної Європи ENTSO-E. Швидкість такого переходу буде залежати від виконання вимог Каталогу заходів Угоди про умови майбутнього об'єднання ОЕС України з європейською енергосистемою, а також впровадження заходів з підвищення динамічної стійкості енергетичного об'єднання.

Високо цінуємо політичну підтримку Європейського Союзу процесу інтеграції української енергосистеми в європейську мережу (ENTSO-E) та підтримку подальшої імплементації реформ у сфері енергетики з метою виконання зобов'язань щодо наближення українського законодавства в сфері енергетики до законодавства ЄС у відповідності до оновленого Додатку XXVII Угоди про асоціацію та зобов'язань, взятих в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.

НАФТОГАЗОВА СФЕРА

На виконання вимог Директиви (ЄС) 2009/119 від 14.09.2009 про зобов'язання держав-членів підтримувати мінімальні запаси сирової нафти та/або нафтопродуктів розроблено та подано до Верховної Ради України проєкт Закону України «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів». Законопроєкт зареєстрований за № 9024 та знаходиться на опрацюванні в Комітетах Верховної Ради України.

З метою імплементації зміни до Регламенту (ЄС) № 715/2009 від 13 липня 2009 року про умови доступу до мереж транспортування природного газу та яким скасовується Регламент (ЄС) № 1775/2005, який був імплементований Україною відповідно до Додатку XXVII до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також на виконання рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства № 2022/01/МС-ЕпС від 30 вересня 2022 року прийнято:

— Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сертифікації оператора газосховищ та продовження заходів з недопущення банкрутства Державного акціонерного товариства “Чорноморнафтогаз” № 2850-IX від 13.12.2022;

— постанову НКРЕКП «Про затвердження Порядку здійснення процедури сертифікації оператора газосховищ» від 24 січня 2023 року № 110.

З метою виконання зобов'язань України відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС, зокрема в частині імплементації Директив (ЄС) 2009/72 та 2009/73, розроблено проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо врегулювання питань забезпечення безпеки постачання електричної енергії та природного газу)». Закон передбачає посилення відповідальності за порушення законодавства, що регулює функціонування ринків електричної енергії та природного газу, в тому числі - збільшення розміру штрафу за порушення ліцензійних умов; посилення інституційної спроможності Міненерго в частині забезпечення безпеки постачання електричної енергії та природного газу, зокрема, щодо належного функціонування та планування розвитку генеруючих потужностей і мережевої інфраструктури; посилення функцій Держенергонагляду в частині нагляду (контролю) за дотриманням виробниками, оператором системи передачі, операторами систем розподілу та окремими категоріями споживачів вимог нормативно-правових актів у сфері електроенергетики.

ЕНЕРГЕТИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА

З метою імплементації вимог Регламенту (ЄС) № 347/2013 Європейського Парламенту та Ради від 17.04.2013 про керівні принципи транс'європейської енергетичної інфраструктури розроблено проєкт Закону України «Про проєкти національного інтересу у сфері енергетики».

Також Секретаріат Енергетичного Співтовариства листом від 23.11.2022 № UA-MS/O/a/o/31/23-11-2022 підтримав вказаний законопроєкт як такий, що повністю транспонує норми Регламенту (ЄС) 347/2013 щодо керівних принципів для транс'європейської енергетичної інфраструктури.

ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА

Питання співробітництва у сфері ядерної безпеки передбачені Угодою про асоціацію у статті 342 та оновленим Додатком XXVII (розділ «ядерна енергетика»), який включає імплементацію положень наступних директив: Директива Ради 2013/59/Євратом, Директива Ради 2006/117/Євратом, Директива Ради 2014/87/Євратом, Директива Ради 2009/71/Євратом та Директива Ради 2011/70/Євратом.

Як результат реалізації законодавчих ініціатив, підготовлених в рамках приведення національного законодавства України у сфері безпеки використання ядерної енергії до положень права ЄС (acquis ЄС) у 2022 році **прийнято**:

— Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо експерта з радіаційного захисту» (від 16.11.2022 № 2758-IX), в рамках імплементації положень Директиви Ради 2013/59/Євратом на виконання підпункту 1 пункту 740 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Мета - запровадження інституту експерта з радіаційного захисту;

— Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» (від 16.11.2022 № 2762-IX), в рамках імплементації положень Директив Ради 2013/59/Євратом, 2009/71/Євратом та 2014/87/Євратом на виконання пунктів 189, 190 постанови Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165 «Про План законопроєктної роботи Верховної Ради України на 2021 рік». Мета - удосконалення термінів у сфері використання ядерної енергії з урахуванням права ЄС, а також приведення деяких положень Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» у відповідність до права ЄС, норм законодавства із врахуванням практики застосування Закону;

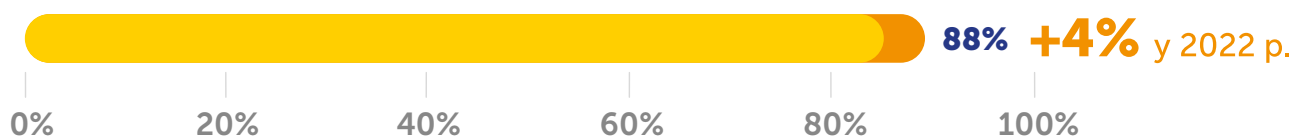
— Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії» (від 16.11. 2022 року № 2755-IX), в рамках імплементації Директиви Ради 2013/59/Євратом на виконання пункту 187 постанови Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165 «Про План законопроєктної роботи Верховної Ради України на 2021 рік». Мета - удосконалення процедури видачі документів дозвільного характеру на здійснення діяльності у сфері використання ядерної енергії;

розроблено:

— проєкт Закону України «Про Національну комісію ядерного регулювання», в рамках імплементації Директиви Ради 2011/70/Євратом, Директиви Ради 2013/59/Євратом та Директиви Ради 2014/87/Євратом на виконання пункту 414 Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 15.02.2022 № 2036-ІХ. Мета - закріплення на законодавчому рівні статусу органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, що слугуватиме підвищенню ефективності його діяльності та незалежності у прийнятті регулюючих рішень, з урахуванням положень документів права Європейського Союзу, документів МАГАТЕ та набутого досвіду державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки. Наразі погоджується із заінтересованими органами;

— проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання», в рамках імплементації положень Директиви Ради 2013/59/Євратом, на виконання пункту 415 Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 15.02.2022 № 2036-ІХ. Мета - запровадження системи радіаційного захисту персоналу та населення у ситуаціях опромінення, з урахуванням положень документів права ЄС та набутого досвіду державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки. Внесено Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України (реєстр. № 8223 від 23.11.2022).

ОПОДАТКУВАННЯ

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДИРЕКТИВИ РАДИ № 2011/64/ЄС

Упродовж 2022 року Мінфіном була проведена робота з опрацювання із Стороною ЄС порівняльних таблиць щодо Директиви 2011/64/ЄС, зокрема в частині визначення тютюнових виробів.

20.12.2022 Мінфіном отримано лист від Представництва України при ЄС в якому зазначено, що відповідно до повідомлення від DG TAXUD від 09.12.2022 надані, доопрацьовані Мінфіном порівняльні таблиці щодо Директиви Ради № 2011/64/ЄС від 21.06.2011 про структуру та ставки акцизного збору на тютюнові вироби (на основі чинного законодавства із відповідними коментарями), відповідають на поставлені запитання ЄС, тому процес обговорення імплементації положень Угоди про асоціацію в частині акцизних податків на тютюнові вироби можна вважати закритим.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДИРЕКТИВИ РАДИ 92/83/ЄЕС

Станом на сьогодні триває опрацювання Стороною ЄС підготовлених Мінфіном порівняльних таблиць щодо відповідності національного законодавства відповідним положенням Директиви Ради 92/83/ЄЕС від 19.10.1992 щодо гармонізації структур акцизних зборів на спирт та алкогольні напої.

Детальні роз'яснення щодо оподаткування акцизним податком алкогольних напоїв (визначення бази оподаткування, ставки, звільнення, особливі режими, факт виникнення податкових зобов'язань тощо) було надано Стороні ЄС в рамках підготовки відповідей щодо частини II Опитувальника Європейської Комісії для формування висновку щодо надання Україні статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу.

Під час Восьмого засідання Ради асоціації між Україною та ЄС (05.09.2022) Українською Стороною було привернуто увагу Сторони ЄС на важливості отримання висновку/коментарів щодо надісланих Стороні ЄС порівняльних таблиць імплементації Директиви Ради 92/83/ЄЕС.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДИРЕКТИВИ РАДИ 2003/96/ЄС

13.10.2022 Мінфін направив Представництву ЄС в Україні порівняльні таблиці щодо імплементації Директиви Ради 2003/96/ЄС про реструктуризацію рамок Співтовариства для оподаткування енергетичних продуктів та електроенергії в частині переліку підакцизних товарів з метою їх передачі до DG TAXUD.

Детальні роз'яснення щодо оподаткування акцизним податком енергетичних продуктів (перелік підакцизних енергетичних товарів, база оподаткування, звільнення, особливі режими, факт виникнення податкового зобов'язання тощо) було надано Стороні ЄС в рамках підготовки відповідей щодо частини II Опитувальника Європейської Комісії для формування висновку щодо надання Україні статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПОЛОЖЕНЬ ДИРЕКТИВИ РАДИ ЄС № 2006/112/ЄС

Мінфіном було отримано висновок від DG TAXUD щодо імплементації Директиви 2006/112/ЄС про спільну систему ПДВ(лист від 25.01.2021 № Ares (2021) 592349) з підтвердженням, що українське податкове законодавство з податку на додану вартість у цілому відповідає законодавству ЄС.

Відповідно до зазначеного висновку окремі статті Податкового кодексу України (далі - Кодекс) потребують уваги або майбутніх дій щодо можливої гармонізації із законодавством ЄС.

У зв'язку із отриманням Україною у червні цього року Висновку Європейської Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі виникає необхідність у здійсненні заходів щодо подальшої адаптації норм Кодексу до положень Директиви 2006/112/ЄС, у тому числі тих, які на момент отримання висновку від Генерального директорату з питань податків та митного союзу Європейської Комісії були нерелевантні для України.

Національна рада з відновлення України від наслідків війни відповідно до Указу Президента від 21.04.2022 № 266/2022 в рамках роботи робочої групи «Функціонування фінансової системи, її реформування та розвиток» підготувала План заходів з післявоєнного відновлення та розвитку України, який, зокрема, передбачає Дорожню карту імплементації законодавства ЄС в національне законодавство, у тому числі Директиви 2006/112/ЄС.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДИРЕКТИВИ РАДИ 86/560/ЄЕС (ТРИНАДЦЯТА ДИРЕКТИВА)

Додатком XXVIII Угоди про асоціацію визначено, що з дати набрання чинності Угодою про асоціацію, Рада Асоціації визначить графік імплементації Тринадцятої Директиви - Директиви ради 86/560/ЄЕС від 17.11.1986 про гармонізацію законодавства держав-членів про податки з обороту - заходи для відшкодування податку на додану вартість суб'єктам господарювання, які не засновані на території ЄС.

За результатами домовленостей, досягнутих четвертого засідання Кластера 2 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації (03.07.2020), узгоджено зі Стороною ЄС термін підготовки проєкту Рішення Ради Асоціації між Україною та ЄС щодо графіку поступової імплементації Тринадцятої Директиви ЄС – грудень 2021 року.

26.10.2021 Мінфін направив Стороні ЄС проєкт Рішення Ради Асоціації між Україною та ЄС про імплементацію Тринадцятої Директиви.

Станом на сьогодні відповіді від Сторони ЄС не отримано, а отже графік поступової імплементації Тринадцятої Директиви в національне законодавство Стороною ЄС не визначено.

ПРОЗОРІСТЬ, ЗВІТНІСТЬ ТА ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ ПРО ФІНАНСОВІ РАХУНКИ

19.08.2022 Державна податкова служба України (ДПС), як компетентний орган України, приєдналася до Багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information). Метою приєднання до зазначеної угоди є долучення України до міжнародної системи автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки відповідно до Загального стандарту звітності CRS, що сприятиме створенню більш прозорого податкового середовища та підвищенню іміджу України як надійного та рівноправного партнера в міжнародних інформаційних податкових відносинах.

03.11.2022 ДПС, як компетентний орган України, приєдналася до Багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін звітами в розрізі країн. Приєднання до Багатосторонньої угоди здійснюється, зокрема, з метою реалізації Плану дій BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), зокрема, Кроку 13 BEPS – запровадження додаткової звітності з трансфертного ціноутворення для міжнародних груп компаній.

16.11.2022 Верховна Рада України прийняла першому читанні проєкт Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки” (реєстр. 8131). Законопроєкт розроблено з метою впровадження Україною Загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки, що передбачає щорічний міжнародний автоматичний обмін даних про фінансові рахунки.

13.05.2022 наказом Мінфіну № 139 затверджено План заходів з реалізації ДПС положень Податкового кодексу України щодо автоматичного обміну звітами в розрізі країн міжнародних груп компаній.

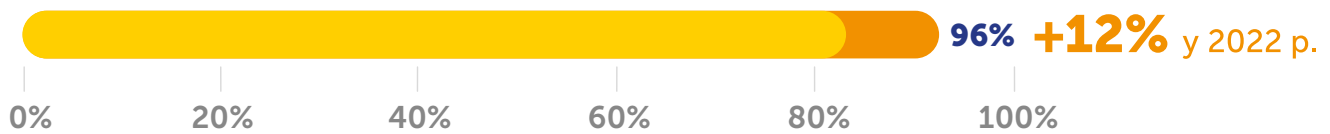
У рамках запровадження правил оподаткування контрольованої іноземної компанії наказом Мінфіну від 25.08.2022 № 254 затверджено форму Звіту про контрольовані іноземні компанії, скорочену форму Звіту про контрольовані іноземні компанії, Порядок заповнення Звіту про контрольовані іноземні компанії, скорочену форму Звіту про контрольовані іноземні компанії і подання до контролюючого органу та Зміни до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств.

УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ ЄС “FISCALIS”

05.09.2022 в Брюсселі сторонами було підписано Угоду між Україною та Європейським Союзом про участь України у Програмі ЄС «Fiscalis» для співробітництва в галузі оподаткування.

Програма направлена на підтримку податкових органів для покращення функціонування внутрішнього ринку, сприяння конкурентоспроможності та чесній конкуренції в ЄС.

СТАТИСТИКА ТА ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ

У 2022 році продовжувалось виконання положень Глави «Статистика» Угоди Україна-ЄС (статті 355-359). Одним зі здобутків, спрямованих на створення надійної правової бази відповідно до Угоди про асоціацію, стало ухвалення 16 серпня 2022 року Верховною Радою Закону України «Про офіційну статистику», розробленого на основі Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року «Про європейську статистику» та Модельного закону про офіційну статистику (Generic Law on Official Statistics – GLOS), розробленого для країн регіону СЕКЦА. Закон набрав чинності з 01 січня 2023 року.

Це визначна подія для національної статистичної системи України, зокрема через імплементацію в Статті 4 Закону принципів та положень Кодексу норм європейської статистики (European Statistics Code of Practice - ESCoP). Прийняття Закону створило належні правові умови для виконання зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію, та гармонізації державної статистичної діяльності з вимогами європейської статистики та кращих світових статистичних практик.

Крім того, з метою виконання завдання «Запровадження проведення структурних спостережень у галузі сільського господарства» Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію підготовлено та затверджено наказом Держстату від 12 грудня 2022 року № 300 Методологічні положення державного статистичного спостереження «Інтегрована статистика сільськогосподарських (аграрних) господарств».

Ці Методологічні положення розроблені з урахуванням вимог Регламенту ЄС № 2018/1091 від 18.07.2018 та містять загальний опис основних положень, правил і методів проведення органами державної статистики структурних спостережень у галузі сільського господарства. Слід зазначити, що для проведення сільськогосподарського перепису, який є основним видом структурного спостереження в сільському господарстві, вже існує законодавче забезпечення, а саме Закон України «Про сільськогосподарський перепис». Крім того, широке коло державних статистичних спостережень у сфері сільськогосподарської діяльності юридичних осіб, які наразі проводить Держстат, уже забезпечують відповіді на основні питання, визначені програмою сільськогосподарського перепису.

Також у звітному періоді виконання положень Глави «Статистика» здійснювалось через імплементацію актів законодавства ЄС (acquis) відповідно до Збірника статистичних вимог ЄС (Statistical Requirements Compendium, далі – Компендіум ЄС), який є додатком до Угоди (XXIX) та її невід'ємною частиною і слугує довідковим документом з питань acquis ЄС у статистиці.

У цьому контексті Держстат здійснював реформування та удосконалення національної статистики відповідно до Програми розвитку державної статистики на період до 2023 року. Також з метою розвитку національної статистичної системи та запровадження кращих світових практик і міжнародних стандартів у сфері статистики, Держстат у 2022 році здійснив перегляд (інвентаризацію) державних статистичних спостережень відповідно до Компендіуму ЄС.

У 2022 році відповідно до плану державних статистичних спостережень проведено 85 державних статистичних спостережень (далі – ДСС) (у 2021 році – 90 ДСС), у тому числі Держстатом – 82 ДСС (у 2021 році – 88 ДСС).

Крім того, Держстат уживає заходів з подальшого вдосконалення методології збирання, оброблення й аналізу статистичної інформації, адаптації національних методологічних засад статистики до вимог міжнародних та європейських стандартів, покращення організації ДСС, оптимізації їх кількості та поліпшення змістовності. Цей напрям роботи організовує та координує Комісія з питань удосконалення методології та звітної документації (далі – Комісія), яка у своїй роботі бере до уваги оцінки й пропозиції користувачів та виробників статистичної інформації.

Протягом 2022 року Комісія розглянула та схвалила 88 методологічних документів, розроблених і вдосконалених за різною статистичною тематикою (у 2021 році – 57).

Зокрема, Комісія схвалила зміни до Методологічних основ здійснення оцінок основних статистичних показників у випадку відсутності даних унаслідок надзвичайних і непереборних обставин; зміни до Методичних рекомендацій з проектування статистичної методології. Методологічні положення доповнено розділом щодо особливостей проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні).

Разом із цим, відповідно до статті 16 Закону України “Про державну статистику”, Держстат здійснював погодження методології та звітної документації, пов’язаних зі збиранням та використанням адміністративних даних. Упродовж звітнього року було погоджено методологічну та звітну документацію 9 державних органів, установ, організацій (у 2021 році – 13).

У рамках співробітництва зі статистичними органами Європейського Союзу та міжнародними організаціями у 2022 році було взято участь у глобальних консультаціях Статистичного відділу ООН Комітету експертів ООН з міжнародних статистичних класифікацій. Фахівцями Держстату було надано пропозиції до проєкту оновленого Класифікатора видів статистичної діяльності (CSA, версія 2.0), проєкту переглянутої структури Міжнародної стандартної галузевої класифікації всіх видів економічної діяльності (ISIC Rev. 4), Класифікації основних продуктів (CPC ver. 2.1) з метою підготовки її нової версії.

З метою дотримання принципів гармонізації національних класифікаторів з міжнародними у 2022 році було проведено актуалізацію таблиці відповідності між Основною номенклатурою продукції, яка є національним аналогом Статистичної класифікації продукції за видами економічної діяльності Європейського Союзу (CPA ver. 2.1) та Комбінованою номенклатурою Європейського Союзу (ОНП 2020 — CN 2015-2022).

З метою вдосконалення класифікацій статистики національних рахунків, споживчих цін, обстеження умов домогосподарств і запровадження змін у представленні статистичної інформації щодо споживання товарів та послуг розпочато роботи з розроблення проєкту Класифікації індивідуального споживання за цілями (проєкт КІСЦ-2025) на основі Класифікації індивідуального споживання за цілями Статистичного відділу ООН (CO-ICOP 2018) на заміну чинної Класифікації індивідуального споживання за цілями (КІСЦ), гармонізованої з Класифікацією індивідуального споживання за цілями Європейського Союзу (COICOP HBS).

Протягом звітного року тривали роботи з перегляду, удосконалення й актуалізації статистичних класифікаторів та переліків кодів, які також використовуються для проведення ДСС. З метою забезпечення гармонізації з міжнародними класифікаціями підготовлено та затверджено Номенклатуру продукції промисловості 2022 (НПП) та Класифікацію зовнішньоекономічних послуг (КЗЕП).

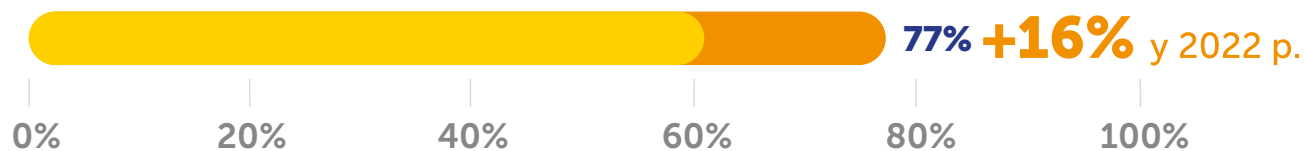
З метою вдосконалення та приведення до норм чинного законодавства розроблено Зміну № 9 до національного класифікатора ДК 002:2004 “Класифікація організаційно-правових форм господарювання”, яка затверджена наказом Міністерства економіки від 11.11.2022 № 4552, а також підготовлено та надано на затвердження до Міністерства економіки проєкт Зміни № 2 до ДК 009:2010 “Класифікація видів економічної діяльності”.

На виконання плану заходів з виконання Програми розвитку державної статистики до 2023 року розроблено та затверджено національний класифікатор НК 028:2022 “Статистичний класифікатор територіальних одиниць України” (наказ Міністерства економіки від 25.05.2022 № 1381).

Наказом Держстату від 06.10.2022 № 248 (зі змінами) затверджено Порядок ведення класифікаційної ознаки інституційного сектору економіки в Реєстрі статистичних одиниць, який устанавлює критерії та правила, що їх застосовують для визначення та кодування класифікаційної ознаки інституційного сектору за KICE.

НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Зобов'язання України за напрямом "Навколишнє природне середовище та цивільний захист" передбачені Главою 6 «Навколишнє середовище» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію.

Прийнято:

— Закон України «Про управління відходами» від 20.06.2022 № 2320-ІХ, який набирає чинності 9 липня 2023 року. Законом передбачено запровадження дієвих механізмів у сфері управління відходами як на етапі їх утворення та повторного використання компонентів, що мають ресурсну цінність, так і на етапі збирання, оброблення та видалення. Закон базується на принципах та найкращих практиках європейського законодавства, що визначені Директивою Європейського Парламенту та Ради від 19.11.2008 № 2008/98/ЄС про відходи та скасування деяких Директив.

— Закон України «Про хімічну безпеку та управління хімічною продукцією» від 01.12.2022 № 2804-ІХ. Прийняття Закону дозволить створити законодавче підґрунтя для імплементації в національне законодавство вимог Регламенту (ЄС) № 1907/2006 Європейського Парламенту і Ради від 18 грудня 2006 р. стосовно реєстрації, оцінки, авторизації та реєстрації хімічних речовин (REACH) та Регламенту (ЄС) № 1272/2008 Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про класифікацію, маркування та пакування речовин і сумішей, внесення змін та скасування Директив 67/548/ЄЕС та 1999/45/ЄС, а також поправки до Регламенту (ЄС) № 1907/2006.

— Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» від 01.12.2022 № 2805-ІХ. Метою його прийняття є створення прозорої, простої та зрозумілої системи користування надрами, зменшення надмірного державного впливу на галузь, підвищення конкуренції та легалізація відносин у сфері користування надрами (з метою імплементації в національне законодавство вимог Директиви 2003/4/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 28 січня 2003 року щодо доступу населення до інформації про надрокористування та відміняє Директиву 90/313/ЄС; Директиви Ради 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року щодо сміття надр та Регламенту 401/2009 Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2009 року щодо Європейського агентства природокористування та Європейської мережі інформації щодо природокористування та моніторингу).

— Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Водної стратегії України на період до 2050 року» від 09.12.2022 № 1134. Стратегія покликана розв'язати основні водні проблеми країни. Серед них: забезпечення рівного доступу до якісної та безпечної для здоров'я людини питної води; досягнення «доброго» екологічного стану вод; запобігання посухам, паводкам та іншим шкідливим діям вод; сталє управління водними ресурсами за басейновим принципом.

Для здійснення оцінки якості атмосферного повітря та заходів щодо його покращення, для зон та агломерацій, в яких рівень забруднювачів перевищує будь-яку з граничних величин чи будь-який цільовий показник або існує ризик такого перевищення, розроблено накази Міндовкілля від 01.08.2022 № 268 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження планів поліпшення якості атмосферного повітря», зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 16 вересня 2022 року за № 1071/38407 та від 02.08.2022 № 267 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження короткострокових планів дій», зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 20 вересня 2022 року № 1086/38422.

Впродовж 2022 року розроблено:

— проєкт Закону України «Про водовідведення стічних вод населених пунктів» реєстр. № 6478, який 01 липня 2022 року прийнято Верховною Радою України за основу в першому читанні;

— проєкти Законів України «Про упаковку та відходи упаковки», «Про відходи видобувної промисловості», з метою подальшого розвитку законодавчого регулювання сфери поводження з відходами;

— проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля» (реєстр. № 7327 від 28.04.2022). Зазначений законопроєкт слугуватиме передумовою створення системи інформування громадськості в процесі прийняття важливих рішень у сфері екології, та доступу до екологічної інформації.

Протягом 2022 року за підтримки уряду Німеччини через Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ) у рамках проєкту «Підтримка встановлення схеми торгівлі викидами парникових газів (СТВ) в Україні» тривала робота щодо створення електронного Єдиного реєстру з моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів (далі - Єдиний реєстр). Розроблено дизайн та функціонал програмного забезпечення Єдиного реєстру; визначено межі, модулі та функції Єдиного реєстру; розроблено модуль проведення державної реєстрації операторів у Єдиному реєстрі та модуль підготовки та подання планів моніторингу; здійснюється тестування цих модулів. На сьогодні проводяться роботи щодо розміщення модуля проведення державної реєстрації операторів у Єдиному реєстрі на Єдиній екологічній платформі «ЕкоСистема».

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

З метою забезпечення контролю значних аварій, пов'язаних з небезпечними речовинами, та імплементації Директиви 2012/18/ЄС протягом 2022 року прийнято:

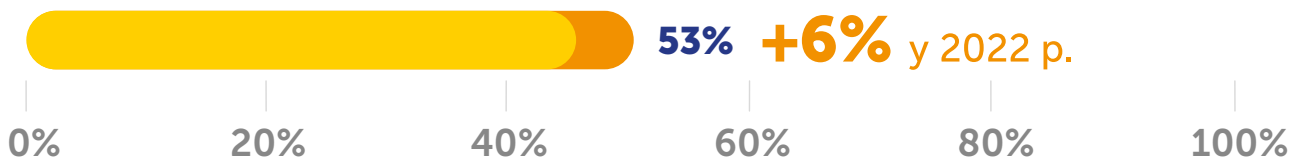
— постанову Кабінету Міністрів України від 13.09.2022 № 1030 «Деякі питання ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки»;

— розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 985-р «Про затвердження планів управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах районів басейнів річок», з метою імплементації Директиви 2007/60/ЄС.

На виконання Закону України від 15.07.2021 № 1686-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо об'єктів підвищеної небезпеки» розроблено проекти наказів МВС «Про затвердження Порядку розроблення звіту про заходи безпеки на об'єкті підвищеної небезпеки» та «Про затвердження Порядку розроблення політики запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки».

Здійснюються заходи щодо приєднання України до Механізму цивільного захисту ЄС. Під час візиту Комісара Я.Ленарчіча до України 19 жовтня 2022 р. Комісар висловив офіційну позицію сторони ЄС щодо підтримки приєднання України до вказаного Механізму. Сторони узгодили алгоритм приєднання України до Механізму цивільного захисту ЄС, зокрема українській стороні було передано Опитувальник щодо самооцінки рівня готовності до міжнародного співробітництва в сфері цивільного захисту та управління кризовими явищами в межах Механізму цивільного захисту та проєкт Угоди між Європейським Союзом, з одного боку, та Україною, з іншого боку, щодо участі України в Механізмі цивільного захисту ЄС.

ТРАНСПОРТ, ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА, ПОШТОВІ ТА КУР'ЄРСЬКІ ПОСЛУГИ, ЦИФРОВА ІНТЕГРАЦІЯ

АВІАЦІЙНИЙ ТРАНСПОРТ

Верховною Радою України прийнято Закон України від 17.02.2022 № 2067-IX «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони, про спільний авіаційний простір».

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.07.2022 № 593-р затверджено План заходів з виконання Угоди про спільний авіаційний простір, а також розроблено проєкт Указу Президента України «Про делегацію України для участі у роботі Спільного комітету, створеного відповідно до Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами членами, з іншої сторони, про спільний авіаційний простір».

У грудні 2022 року укладено Угоду між Україною та Європейською організацією з безпеки аеронавігації щодо впровадження Європейського фонду добровільної аеронавігаційної солідарності.

БЕЗПЕКА НА ТРАНСПОРТІ

З метою імплементації Директиви Ради 96/53/ЄС від 25.07.1996 про встановлення для певних наземних транспортних засобів, що рухаються в межах Співтовариства, максимально дозволених розмірів при національних і міжнародних переміщеннях і максимально дозволеної ваги при міжнародних переміщеннях, внесено зміни до Правил дорожнього руху та Порядку габаритно-вагового контролю і справляння плати за проїзд автомобільними дорогами загального користування, шляхом прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 09.02.2022 р. № 105 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306 і 27 червня 2007 р. № 879».

МОРСЬКИЙ, РІЧКОВИЙ ТА ЗАЛІЗНИЧНИЙ ТРАНСПОРТ

01 січня 2022 року набув чинності Закон України «Про внутрішній водний транспорт». З метою його реалізації протягом 2022 року прийнято низку нормативно-правових актів на основі законодавства ЄС та відповідно до зобов'язань України за Угодою про асоціацію:

— Постанова Кабінету Міністрів України від 09 лютого 2022 року № 94 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 р. № 451 та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України», згідно з якою внесено зміни до організації пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними;

— Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 року № 535 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2015 р. № 1186», якою внесено зміни до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів річковим і морським транспортом.

— Наказ Мінінфраструктури від 28 січня 2022 року № 55 «Про деякі питання ведення судового журналу судна внутрішнього плавання».

— Наказ Мінінфраструктури від 31 січня 2022 року № 62 «Про затвердження Порядку присвоєння і нанесення на судна внутрішнього плавання унікального європейського ідентифікаційного номеру»;

— Наказ Мінінфраструктури від 17.02.2022 № 108 “Про затвердження Вимог щодо остійності пасажирських суден ро-ро”;

— Наказ Мінінфраструктури від 10 жовтня 2022 року № 767 «Про затвердження Вимог щодо подвійного корпусу або еквівалентної конструкції для нафтоналивних однокорпусних танкерів»;

— Наказ Мінінфраструктури від 19.12.2022 № 948 «Про затвердження Змін до Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України».

Разом з тим, розроблено проекти Законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що стосуються торговельного мореплавства та судноплавства на внутрішніх водних шляхах», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання діяльності у сфері охорони життя та пошуку і рятування людей на морі» та «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності капітанів суден за ненадання допомоги людям, які зазнають або зазнали лиха», які наразі проходять процедуру внутрішньодержавного погодження.

АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ

19 жовтня 2022 р. Верховною Радою України прийнято за основу, із скороченням строку підготовки до другого читання, проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання ринку послуг автомобільного транспорту в Україні з метою приведення їх у відповідність з актами Європейського Союзу» (реєстр. 4560 від 30.12.2020).

29 червня 2022 р. у м. Ліоні (Французька Республіка) укладено Угоду між Україною та Європейським Союзом про вантажні перевезення автомобільним транспортом, завдяки якій скасовано необхідність отримання українськими перевізниками відповідних дозволів для здійснення двосторонніх та транзитних перевезень в держави ЄС та яка дозволила уникнути зупинки експорту української продукції через автомобільні пункти пропуску.

Розроблено проекти Законів України «Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами».

ПОШТОВІ ТА КУР'ЄРСЬКІ ПОСЛУГИ

03.11.2022 Верховною Радою України прийнято Закон України «Про поштовий зв'язок» (набрав чинності 25.11.2022 та вводиться в дію 25.05.2023). Закон визначає правові основи діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку, зокрема повноваження центральних органів виконавчої влади та національного регулятора у сфері надання поштових послуг – Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (НКЕК), визначає права та обов'язки операторів поштового зв'язку та користувачів зазначених послуг; врегульовує засади відповідальності операторів поштового зв'язку та користувачів послуг у цій сфері. Закон гармонізує національне законодавство із законодавством ЄС у сфері надання послуг поштового зв'язку шляхом імплементації положень Директиви 97/67/ЄС.

З метою практичної реалізації Закону України «Про поштовий зв'язок», на виконання відповідного доручення Прем'єр-міністра України, НКЕК, як регуляторний орган у сфері надання поштових послуг, працює над забезпеченням прийняття та приведення відповідних нормативно-правових актів у відповідність із вказаним Законом.

08.07.2022 р. НКЕК, як незалежний регуляторний орган, набула статусу постійного спостерігача у Групі європейських регуляторів поштових послуг (ERGP), що забезпечує координацію та співробітництво між регуляторами поштових послуг держав-членів ЄС та їх взаємодію з Європейською Комісією з метою розвитку та зміцнення внутрішнього ринку у секторі поштових послуг та забезпечення послідовного застосування законодавства у сфері поштового зв'язку.

ЦИФРОВА ІНТЕГРАЦІЯ ТА ЕЛЕКТРОННІ ПОСЛУГИ

У щорічному звіті ЄС про виконання Україною Угоди про асоціацію (опубліковано у липні 2022) зазначено, що Україна продовжує досягати значних успіхів у сфері цифрової трансформації.

Європейська Комісія у Висновку щодо заявки України на членство в Європейському Союзі відзначила досягнутий Україною прогрес у цифровій сфері, зокрема, особливо добрі результати у сфері інформаційного суспільства та медіа, в якій Уряд провів поглиблену секторальну реформу та наблизив законодавство до *acquis* ЄС щодо єдиного цифрового ринку.

У січні 2022 р. набрав чинності Закон України «Про електронні комунікації» (від 16.12.2020 № 1089-IX). Цим Законом визначаються правові та організаційні основи державної політики у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, а також права, обов'язки та відповідальність фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у відповідній діяльності або користуються електронними комунікаційними послугами. Закон впроваджує Європейський кодекс електронних комунікацій одночасно з державами ЄС.

У лютому 2022 року набрав чинності Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» (від 16.12.2021 № 1971-IX). Законом забезпечено на законодавчому рівні правовий статус регуляторного органу у сфері електронних комунікацій - НКЕК, його повноваження та незалежність повністю відповідають європейським підходам.

Прийняття цих законів — важливий крок для інтеграції України в Єдиний європейський цифровий ринок, оскільки сфера електронних комунікацій є основою для розвитку цифрових послуг. Відповідно до прийнятих законів оновлюється підзаконна нормативно-правова база.

Так, протягом року НКЕК вже було прийнято 23 підзаконних нормативно-правових акти. Крім того, з метою забезпечення прогнозованості та своєчасності прийняття рішень, відкритості, прозорості та гласності процесу державного регулювання, інформування громадськості про плани та результати своєї роботи, створення умов для участі громадськості у розробленні проєктів нормативно-правових актів, рішенням НКЕК від 14.12.2022 р. № 257 затверджено План діяльності з підготовки проєктів нормативно-правових актів НКЕК, що мають ознаки регуляторних актів на 2023 рік та План діяльності з підготовки НКЕК проєктів регуляторних актів Кабінету Міністрів України на 2023 рік.

В рамках реалізації проєкту технічної допомоги ЄС «Підтримка цифрової політики України» розпочато роботу над розробкою Стратегії розвитку сфери електронних комунікацій (створення якої передбачено Законом України «Про електронні комунікації» від 16.12.2020 р. №1089-IX).

У вересні 2022 року підписано Угоду між Україною та ЄС про участь України в програмі ЄС «Цифрова Європа» (2021-2027). Програма забезпечує фінансування проєктів за напрямками: суперкомп'ютер, штучний інтелект, цифрові навички, забезпечення широкого використання цифрових технологій в економіці та суспільстві, кібербезпека (участь для України не передбачена) на загальну суму 7.5 млрд. євро на 7 років. Відповідно, участь у Програмі сприятиме приєднанню України до Єдиного цифрового ринку ЄС. Участь передбачає сплату фінансових внесків. Згідно з Угодою про участь України у Програмі, сторона ЄС звільнила Україну від сплати внесків у 2021 та 2022 роках (передбачена можливість пролонгації залежно від воєнної та економічної ситуації у державі), також обумовлена знижка 95% на фінансові внески протягом 2023-2027 років.

У грудні 2022 року Єврокомісія підтримала заявку міжнародного консорціуму POTENTIAL (до складу якого входить Україна) щодо розробки європейського цифрового гаманця (European Digital Identity Wallet). Реалізація пілотного проєкту запланована на період з 2023 по 2025 роки.

Відповідно до оцінки ЄС щодо виконання зобов'язань у секторі телекомунікаційних послуг у рамках Угоди про асоціацію (здійснена у 2020 році), положення Директиви 2000/31/ЄС Європейського Парламенту та Ради «Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку» («Директива про електронну комерцію») від 8 червня 2000 року здебільшого транспоновані до українського законодавства.

Триває робота над усуненням визначених зазначеною оцінкою ЄС прогалин щодо: закріплення в українському законодавстві норм щодо онлайн-вирішення споживчих спорів, відмови від розсилки небажаних комерційних електронних повідомлень та надання доступу до інформації про продавців. Зокрема, проєкт Закону України «Про захист прав споживачів» (від 05.10.2021 р. №6134) включає положення про державний портал «Е-покупець» у межах якого існуватимуть механізми, які усуватимуть зазначені вище прогалини. Законопроект прийнятий за основу у жовтні 2022 року, наразі триває підготовка до другого читання.

Для того, щоб цифрові рішення та послуги були доступними кожному триває робота з підключення України до швидкісного інтернету 4G та реалізуються заходи щодо запровадження нової перспективної технології 5G. Початок розгортання мереж 5G в Україні очікується з 2024 року.

Забезпечено гармонізацію використання радіочастот в Україні з ЄС (на основі Рішення № 676/2002/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 березня 2002 р. про регуляторну рамку для радіочастотного спектру в Європейському Співтоваристві), зокрема для:

- пов'язаних з безпекою застосувань інтелектуальних транспортних систем (діапазоні частот 5875-5905 МГц);
- обладнання, що використовує технологію ультра широкосмугового зв'язку.
- використання пристроїв короткого радіусу дії.

Протягом року забезпечувалися заходи, спрямовані на гармонізацію з ЄС частотних діапазонів для:

- міжнародного рухомого (мобільного) зв'язку (ІМТ) четвертого та п'ятого поколінь – 1920-1980 МГц, 2110-2170 МГц та 2500-2690 МГц для наземних систем;
- наземних систем, здатних забезпечувати послуги електронного зв'язку – 3400-3800 МГц;

- впровадження систем бездротового доступу, включаючи локальні радіомережі (WAS/RLANs) – 5 ГГц;

а також впровадження гармонізованих умов користування спектром для:

- використання безпроводового аудіо-обладнання для підготовки програм та спеціальних заходів (PMSE);

- спрощення функціонування мобільного зв'язку на літаках;

- впровадження нових технологій та смуг частот для послуг мобільного зв'язку на борту суден.

З метою приєднання України до програми Connecting Europe Facility (CEF) започатковано переговорний процес з DG CONNECT щодо участі України за напрямком Digital. Попередньо домовлено про співпрацю за напрямком магістральних інтернет з'єднань. Стороною ЄС також опрацьовується можливість співпраці щодо коридорів 5G.

На основі домовленостей, досягнутих під час засідання Ради асоціації Україна-ЄС у вересні 2022 року, Україна та ЄС підготували проект Рішення Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі про внесення змін до Доповнення XVII-3 (Правила, що застосовуються до телекомунікаційних послуг) Додатка XVII до Розділу IV Угоди про асоціацію з метою приєднання України до політики ЄС "Roam like at home". Тривають фінальні узгодження тексту проекту Рішення.

У квітні 2022 року була підписана Спільна заява між мобільними операторами ЄС та України, яка дозволяє українцям, які перебувають в ЄС, залишатися на зв'язку зі своїми рідними в Україні завдяки доступним дзвінкам в роумінгу. Тривалість дії Спільної заяви - 3 місяці. Відповідно, протягом 2022 року термін дії Спільної заяви було пролонговано кілька разів. Наразі тривають консультації між Україною та ЄС щодо подальшого продовження терміну її дії.

ДОВІРЧІ ПОСЛУГИ

Реалізується спільний з ЄС план щодо електронних довірчих послуг з перспективою укладення відповідної угоди у майбутньому. Це надасть нові можливості для співпраці онлайн між європейськими та українськими підприємствами та забезпечить можливість отримувати онлайн послуги громадянами транскордонно.

Зокрема, у жовтні 2022 року ухвалено Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального процесуального кодексу України щодо електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг» (від 18.10.2022 № 2685-IX).

У грудні 2022 року ухвалено Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення укладення угоди між Україною та

Європейським Союзом про взаємне визнання кваліфікованих електронних довірчих послуг та імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері електронної ідентифікації» (від 01.12.2022 №2801-IX).

На розгляді у Верховній Раді України знаходяться проєкт Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг» (р.н. 6086 від 23.09.2021) та проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг» (р.н. 6085 від 23.09.2021).

З метою забезпечення транскордонної взаємодії систем електронних довірчих послуг прийнято постанову Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проєкту щодо взаємного визнання електронних довірчих послуг між Україною та Європейським Союзом» від 22.11.2022 № 1311.

Триває робота над створенням технічної можливості перевірки українських е-підписів в ЄС. На фінальній стадії перебуває розгортання в Україні вузла електронної ідентифікації eIDAS відповідно до специфікацій Європейського Союзу. Це забезпечить можливість українцям авторизуватись в інформаційних системах країн-членів ЄС для отримання ними електронних сервісів в країнах перебування.

НАУКА, ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ, КОСМОС

Україна - асоційований учасник програм ЄС «Горизонт Європа» та «Євратом»: завершено внутрішньодержавні процедури щодо приєднання України до Рамкової програми з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» та Програми з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021-2025).

Верховною Радою України прийнято:

— Закон України «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, і Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії, з іншої сторони, про участь України у Рамковій програмі з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» та Програмі з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021-2025), комплементарній до Рамкової програми з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» № 2233-IX від 03.05.2022;

— Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо Національного фонду досліджень України» № 2842-IX від 13.12.2022.

Урядом схвалено проєкт Закону України «Про інноваційні парки» (реєстр. № 7658 від 11.08.2022), який розроблено з метою визначення правових та організаційних засад створення і функціонування інноваційних парків на території України для забезпечення розвитку економіки України інноваційним шляхом.

Урядом прийнято постанови Кабінету Міністрів України:

від 08.11.2022 № 892-р «Про затвердження національного плану щодо відкритої науки» (Україна приєдналась до когорти європейських країн, що мають затверджені документи державної політики щодо відкритої науки);

від 21.06.2022 № 703 «Деякі питання центрів колективного користування науковим обладнанням» (удосконалено нормативно-правову базу в частині утворення та функціонування Центрів колективного користування науковим обладнанням як осередків надання доступу до наукового обладнання для проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок суб'єктами наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності);

від 03.05.2022 № 536 «Про внесення змін до Порядку конкурсного відбору та фінансування Національним фондом досліджень проєктів з виконання наукових досліджень і розробок» (здійснено відновлення надання Фонду грантової підтримки

проектам, що виконуватимуться спільно українськими та іноземними науковими товариствами, установами, організаціями).

30 березня 2022 року Україна стала 39-м повноправним членом Асоціації COST, що надає інноваторам і дослідникам можливості налагодження зв'язків для зміцнення спроможності вирішувати наукові, технологічні та суспільні виклики.

КОСМОС

Україна продовжує розвиток взаємовигідного співробітництва з ЄС у сфері цивільних космічних досліджень та використання космічного простору, зокрема, на таких напрямках як глобальні навігаційні супутникові системи; спостереження Землі та глобальний моніторинг; космічна наука та дослідження; прикладні космічні технології, зокрема пускові технології та технології ракетних двигунів.

04.11.2022 року прийнято за основу Верховною Радою України та готується на друге читання проєкт Закону України «Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2021 – 2025 роки» за реєстр. № 6129.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 січня 2021 р. №15-р схвалена Концепція Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2021-2025 роки.

У рамках співробітництва у сфері глобальних навігаційних супутникових систем продовжено роботу щодо підготовки до підписання проєкту Угоди між Україною та Європейським Союзом про розширення Європейської геостаціонарної навігаційної оверлейної системи EGNOS на територію України. Здійснюється підготовка до проведення 3-го раунду переговорів між Україною та Європейською Комісією щодо підготовки проєкту зазначеної Угоди.

Поряд з цим, планується опрацювання проєкту Домовленості між Державним космічним агентством (ДКА) та Європейською організацією з експлуатації метеорологічних супутників (EUMETSAT) про технічну експлуатацію космічного компоненту програми «Copernicus».

Здійснено заходи щодо активізації контактів Державного космічного агентства України з Європейським космічним агентством (ЄКА), а також державами-членами ЄКА стосовно інтеграції України до ЄКА.

Зокрема, у березні 2022 року започатковано роботу щодо набуття членства України у ЄКА (проведено три онлайн-зустрічі ДКА-ЄКА на робочому рівні та одну онлайн-зустріч ДКА-ЄКА на високому рівні. Забезпечено офіційне звернення ДКА до космічних агентств держав-членів ЄКА щодо підтримки ними процесу інтеграції України до ЄКА.

У вересні 2022 року проведено зустріч в рамках 73-го Міжнародного астронавтичного конгресу з метою формування позитивної позиції стосовно набуття Україною членства у ЄКА.

24 жовтня 2022 року взято участь у Дванадцятому засіданні групи високого рівня між Україною та Німеччиною з економічного співробітництва, у ході якого обговорювались питання щодо розвитку співробітництва у космічній сфері.

За результатами зазначених заходів сформована позиція ЄКА та його держав-членів стосовно підтримання прагнення України щодо набуття членства, із застосуванням для України перехідного періоду за трьома етапами відповідно до існуючого (стандартного) механізму інтеграції держав до ЄКА. Відповідно до зазначеного механізму, у другому півріччі було визначено сім перспективних проєктів для їх реалізації.

ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

БАНКІВСЬКА СФЕРА

У зв'язку введенням в Україні воєнного стану особливе значення для економіки та безпеки держави у воєнний, а також післявоєнний періоди відведено подальшому сталому функціонуванню банків державного сектору, які забезпечують стабільність банківської системи.

Кабінетом Міністрів України схвалені Основні (стратегічні) напрями діяльності банків державного сектору на період дії воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки. Банки державного сектору (АТ КБ «ПриватБанк», АТ «УКРГАЗБАНК», АТ «Укрексімбанк», АТ «Ощадбанк») включено до переліку об'єктів критичної інфраструктури в банківській системі України та переліку уповноважених банків України, що залучаються до роботи (здійснення операцій) в умовах особливого періоду.

Також у період дії воєнного стану у банках державного сектору застосовуються посилені вимоги до рівня та якості корпоративного управління. З метою покращення системи корпоративного управління за результатами конкурсного відбору було визначено склад наглядової ради АТ КБ «ПриватБанк», триває конкурсний відбір претендентів на посади незалежних членів наглядових рад АТ «Ощадбанк» та АТ «Укрексімбанк».

З метою реалізації положень комплексного Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення питань організації корпоративного управління в банках та інших питань функціонування банківської системи" (яким імplementовано у національне законодавство положення ключових актів права ЄС з банківського регулювання, зокрема Директиви 2013/36/ЄС і Регламенту (ЄС) № 575/2013) Національним банком України розроблено проекти нормативно-правових актів про організацію процесу оцінки достатності внутрішньої ліквідності в банках України та банківських групах (ILAAP); про порядок визначення банками України розміру регулятивного капіталу; про порядок розрахунку банками України та банківськими групами коефіцієнту левериджу.

Крім того, з метою удосконалення інструментів банківського нагляду рішеннями Правління Національного банку: удосконалено підходи до організації порядку проведення оцінки банків (SREP); затверджено особливості проведення оцінки SREP у 2022–2023 роках з урахуванням особливостей функціонування банківського ринку в умовах воєнного стану. Розроблено проект нормативно-правового акта щодо оцінки ризиків та встановлення Національним банком підвищених значень економічних нормативів для банків за результатами проведення процесу SREP.

СТРАХОВІ ПОСЛУГИ

Кабінетом міністрів України внесено на розгляд Верховної Ради України підготовлений Національним банком проєкт нової редакції Закону України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів", метою якого є імплементація Директиви 2009/103/ЄС, зокрема удосконалення системи обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та приведення механізму захисту потерпілих у дорожньо-транспортних пригодах до вимог законодавства ЄС.

Продовжується робота з розроблення нових нормативно-правових актів Національного банку та внесення змін до діючих з метою забезпечення реалізації положень Закону України "Про страхування", який враховує положення Директиви 2009/138/ЄС, Директиви (ЄС) 2016/97, Рекомендації Комісії 92/48/ЄЕС. Закон вводиться в дію з 01.01.2024, крім окремих положень.

ПЛАТІЖНІ ПОСЛУГИ

З 1 серпня 2022 р. введено в дію розроблений Національним банком Закон України "Про платіжні послуги", який враховує положення Директиви (ЄС) 2015/2366, Директиви 2009/110/ЄС, Регламенту (ЄС) № 910/2014, спрямований на модернізацію і подальший розвиток українського ринку платіжних послуг та закладає правову основу для інтеграції українського платіжного ринку з європейським.

Також у 2022 році Національним банком здійснено розробку/оновлення власних нормативно-правових актів відповідно до норм цього Закону. Постановами Правління Національного банку затверджено положення про порядок повідомлення надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків інформації про відкриття/закриття рахунків користувачів, унесених до Єдиного реєстру боржників, органам державної виконавчої служби або приватним виконавцям; про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій та операцій з ощадними сертифікатами банку; про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів; про залучення комерційних агентів для надання фінансових платіжних послуг; про порядок здійснення оверсайту платіжної інфраструктури в Україні; про порядок виконання надавачами платіжних послуг платіжних інструкцій в іноземній валюті та банківських металах; про встановлення пруденційних нормативів, що є обов'язковими для дотримання небанківськими надавачами платіжних послуг, та визначення методики їх розрахунку; про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними; про порядок здійснення авторизації діяльності надавачів платіжних послуг та обмежених платіжних послуг; про проведення виїзного та безвиїзного моніторингу об'єктів оверсайту платіжної інфраструктури. Крім того, Постановами Правління Національного банку затверджено інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків; про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг; запроваджено номер платіжного рахунку користувача та електронного гаманця в Україні. Розроблено проєкти положення про пред'явлення вимог та застосування заходів впливу Національним банком до об'єктів оверсайту платіжної інфраструктури та положення про автентифікацію та застосування посиленої автентифікації на платіжному ринку.

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

З метою реалізації норм Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту споживачів при врегулюванні простроченої заборгованості" постановою Правління Національного банку встановлено додаткові вимоги щодо взаємодії із споживачами фінансових послуг та іншими особами при врегулюванні простроченої заборгованості (вимоги щодо етичної поведінки).

Також постановами Правління Національного банку прийнято низку актів у сфері захисту споживачів фінансових послуг (включаючи фінансові платіжні послуги): положення про здійснення Національним банком нагляду за додержанням об'єктами нагляду законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг та обмежених платіжних послуг, вимог щодо взаємодії із споживачами при врегулюванні простроченої заборгованості та внесення зміни до Положення про здійснення Національним банком безвиїзного нагляду на ринках небанківських фінансових послуг; нову редакцію положення про додаткові вимоги до договорів про надання фінансових послуг; положення про додаткові вимоги до договорів про надання платіжних послуг, укладених небанківськими надавачами платіжних послуг зі споживачами.

Фондом гарантування вкладів фізичних осіб у 2022 році забезпечено: скорочення строків виплат відшкодування коштів вкладникам від дати їх недоступності в неплатоспроможних банках з 6 місяців до 20 робочих днів, зокрема, шляхом виплат їх онлайн, без особистої присутності вкладників в установі банку; підняття граничної суми відшкодування за вкладами через три місяці після закінчення дії військового стану з 200 тисяч гривень до 600 тисяч гривень (на період дії військового стану ліміти відшкодування за вкладами відсутні); рівноправні умови на банківському ринку шляхом включення до системи гарантування єдиного банку, який не входив до системи гарантування до 2022 року – Акціонерного товариства «Державний ощадний банк України».

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ РУХУ КАПІТАЛУ

Національним банком визначено особливості роботи банківської системи у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану. Відповідно до постанови Правління Національного банку "Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану" від 24.02.2022 №18 на період дії воєнного стану (з 24.02.2022) усі валютні операції з руху капіталу (купівля іноземної валюти, переказ валютних цінностей) здійснюються уповноваженими установами з урахуванням комплексу обмежень/заборон, встановлених зазначеною постановою.

Відповідні дії в умовах воєнного стану спрямовані на забезпечення надійного та стабільного функціонування фінансової системи країни, максимальне забезпечення критичних потреб економіки держави та запобігання непродуктивному відпливу капіталу.

Разом з цим, Національний банк переглядає комплекс валютних обмежень у бік їх послаблення за наявності передумов на грошово-кредитному (у тому числі валютному) ринку.

ЦІННІ ПАПЕРИ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

У 2022 році Національною комісією цінних паперів та фондового ринку було прийнято рішення:

«Про затвердження Положення про провадження клірингової діяльності» від 13.01.2022 № 5, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 01.02.2022 за № 114/37450;

«Про внесення змін до Положення про провадження клірингової діяльності» від 03.02.2022 № 95, затвердженого рішенням НКЦПФР від 13.01.2022 № 5», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 07.02.2022 за № 162/37498;

«Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності з організації торгівлі фінансовими інструментами на регульованому ринку та з організації торгівлі фінансовими інструментами на багатосторонньому торговельному майданчику» від 29.04.2022 № 321, зареєстроване у Міністерства юстиції України 14.06.2022 за № 638/37974.

Також у 2022 році НКЦПФР здійснювалась розробка наступних документів:

— проєкту рішення НКЦПФР «Про внесення змін до Вимог до договорів, які укладаються під час провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами», який схвалено на засіданні НКЦПФР рішенням від 24.12.2021 № 1254;

— проєкту рішення НКЦПФР «Про внесення змін до Вимог (правил) щодо здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами», схвалений рішенням НКЦПФР від 24.12.2021 № 1255;

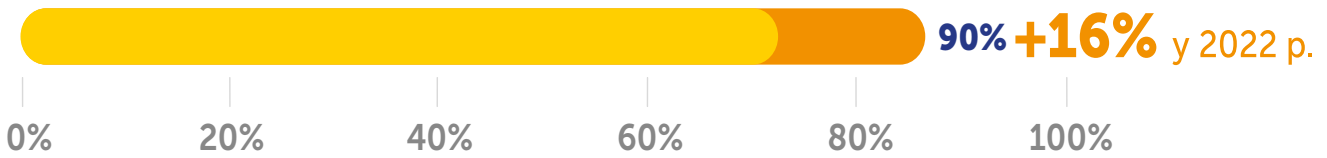
— проєкту рішення НКЦПФР «Про затвердження Положення щодо здійснення професійної діяльності з організації торгівлі фінансовими інструментами», який схвалено рішенням НКЦПФР від 05.10.2021 № 887;

— проєкту рішення НКЦПФР «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринках капіталу - діяльності з торгівлі фінансовими інструментами», схвалений рішенням НКЦПФР від 05.10.2021 № 886;

— проєкту рішення НКЦПФР «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринках капіталу - діяльності з торгівлі фінансовими інструментами», який схвалено рішенням НКЦПФР від 24.12.2021 № 1256;

— проєкту рішення НКЦПФР «Про затвердження Порядку погодження кандидата на посаду керівника оператора організованого ринку, Центрального депозитарію цінних паперів і вимоги до керівника під час його перебування на посаді», який схвалено рішенням НКЦПФР від 26.08.2021 № 685.

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ

У рамках розвитку середньострокового бюджетного планування 21.07.2022 наказом Мінфіну № 207 затверджено Інструкцію з підготовки пропозицій до Бюджетної декларації, яка встановлює рамки середньострокового планування державного бюджету.

З метою створення умов для ефективної взаємодії головних розпорядників та Мінфіну під час складання проєкту Державного бюджету України на 2023 рік 21.07.2022 наказом Мінфіну № 208 затверджено особливості подання бюджетних запитів у період дії воєнного стану.

Результатом роботи щодо забезпечення відповідності стандартам щодо прозорості бюджету є посилення позицій України у рейтингу ОВІ. Так, у рейтингу ОВІ за 2021 рік, оприлюдненому у травні 2022 року, Україна посилила свої позиції, порівняно з оцінкою ОВІ за 2019 рік: отримано 65 балів зі 100, що дозволило піднятися з 26 до 23 місця серед 120 країн та закріпитися у групі країн з доступом до істотної інформації (61-80 балів).

Для покращення якості прогнозування руху коштів на рахунках Державної казначейської служби Кабінетом Міністрів схвалено постанову від 30.08.2022 № 970 "Про затвердження Порядку подання інформації розпорядниками, одержувачами бюджетних коштів, іншими клієнтами Державної казначейської служби України Міністерству фінансів України для цілей управління ліквідністю єдиного казначейського рахунка та валютних рахунків Державної казначейської служби України".

НАДАННЯ ДЕРЖАВНИХ ГАРАНТІЙ

В умовах дії воєнного стану з метою підтримки мікро, малого та середнього підприємництва Мінфіном продовжувалось використання інструменту державних гарантій на портфельній основі. Протягом 2022 року постановами Кабінету Міністрів (від 29.04.2022 № 497, від 24.05.2022 № 625, від 29.11.2022 № 1330) затверджено переліки відповідних банків-кредиторів та граничні обсяги надання цим банкам державних гарантій на портфельній основі.

З початку використання інструменту державних гарантій на портфельній основі з грудня 2020 року видано 17614 кредитів на загальну суму 57,5 млрд гривень. Станом на 01.12.2022 27 банків-кредиторів обслуговували 15611 кредитів на суму понад 50,2 млрд гривень. Зобов'язання за основним боргом, що частково забезпечений державними гарантіями на портфельній основі, становили майже 28,6 млрд гривень.

УПРАВЛІННЯ БОРГОМ

Підвищено спроможність органів місцевого самоврядування у сфері управління боргом. В рамках удосконалення механізму здійснення контролю за місцевими запозиченнями та гарантіями 03.11.2022 прийнято Закон України № 2709-IX "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень", яким передбачено удосконалення механізму визначення ліміту загального обсягу місцевого боргу та гарантованого боргу АР Крим, обласною радою чи міською територіальною громадою.

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ

Посилено державний фінансовий контроль у найбільш ризикових сферах. В рамках удосконалення порядку проведення інспектування органами Держаудитслужби з урахуванням успішних міжнародних практик 08.10.2022 прийнято постанову Кабінету Міністрів № 1123 "Про внесення змін до Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами".

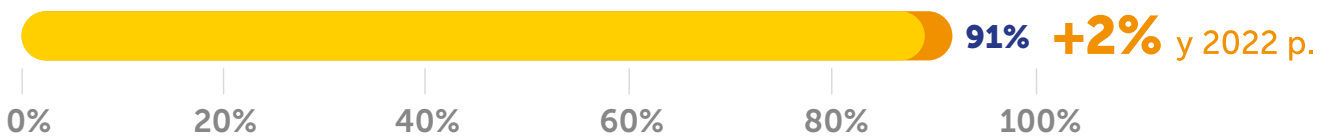
Забезпечено послідовне виконання заходів у сфері розвитку державного внутрішнього фінансового контролю (ДВФК) як невід'ємної частини реформи управління державними фінансами:

- з метою вдосконалення діяльності підрозділів внутрішнього аудиту, підвищення професійності внутрішніх аудиторів 12.01.2022 Урядом України прийнято постанову "Про запровадження сертифікації працівників підрозділів внутрішнього аудиту та внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. № 1001";

- для урегулювання механізму проведення сертифікації працівників підрозділів внутрішнього аудиту державних органів 18.05.2022 прийнято наказ Мінфіну № 144 "Про затвердження Порядку проведення сертифікації працівників підрозділів внутрішнього аудиту";

- удосконалено підходи до провадження діяльності з внутрішнього аудиту шляхом внесення змін до Стандартів внутрішнього аудиту та оновлення форми звіту про результати діяльності підрозділу внутрішнього аудиту.

ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА

В умовах повномасштабної військової агресії рф проти України упродовж 2022 року завдяки активній співпраці зі стороною ЄС запроваджено санкції проти рф у сферах медіа та культури:

- 9 російських пропагандистських телеканалів відключені в ЄС;
- YouTube заблокував провідні російські пропагандистські канали;
- понад 100 великих міжнародних організацій та іноземних закладів культури відмовилися від будь-яких форм співпраці у сфері культури з росіянами;
- понад 100 російських діячів культури та пропагандистів потрапили в санкційні списки.

За підтримки європейських партнерів упродовж 2022 року реалізовано понад 2500 мистецьких акцій та проєктів за кордоном на підтримку України, серед яких:

- аудіогіди українською мовою в ТОП-музеях Європи та світу (загалом упродовж 2021-2022 років у рамках проєкту запущено вже понад 50 аудіоекскурсій українською мовою);
- створено можливості для роботи українських митців та здобувачів мистецької освіти у країнах ЄС через спеціальні грантові програми, стипендії, резиденції, проєкти мобільності;
- Україна взяла участь у провідних міжнародних виставках та організувала безпрецедентні виставкові проєкти: 59-й Венеційській бієнале сучасного мистецтва, вперше представлено Український павільйон Planeta Ukraine на Трієнале в Мілані, MIDA 2022 у Флоренції, український модернізм в Музеї Тиссен-Борнеміса (Мадрид, Іспанія) "В передчутті шторму";
- українські національні стенди успішно представлені на книжкових ярмарках в Болоньї, Парижі, Лондоні, Варшаві, Франкфурті;

У співпраці з європейськими та міжнародними партнерами з розвитку на Об'єднаній цифровій платформі культури та медіа під час війни (<https://united.mkip.gov.ua/>) розміщено понад 20 проєктів, створених спільно з партнерами, волонтерами та спеціалістами з різних сфер:

- фіксування воєнних злочинів для міжнародної спільноти: Dattalion, War Evidence, Ukraine war today, Війна впритул, #StandWithUkraine, Restore.MCIP;

- культурна спадщина: злочини проти культурної спадщини, Автентична Україна;
- культура під час війни: Поезія вільних, Ніколи знову, Мистецтво перемоги, Ukraine war art collection;
- сторінка на платформі Google Arts&Culture “Ukraine is here”, присвячена Україні.

З метою збереження культурної спадщини евакуйовано понад 166 тис. музейних предметів, експонатів та культурних цінностей з понад 50 музеїв та заповідників та створено платформу та кампанію для збору коштів на об'єкти культурної спадщини, що постраждали чи були зруйновані через російську агресію (<https://restore.mkp.gov.ua/>).

Посилено співпрацю у рамках міжнародних організацій у сфері культури, передусім ЮНЕСКО. У 2022 році елемент “Культура приготування українського борщу” внесено до Списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО, що потребує негайної охорони, а історичний центр Одеси включено до Основного списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО за прискореною процедурою.

З огляду на пошкодження понад 1200 об'єктів культурної інфраструктури в Україні внаслідок російської агресії, руйнування та пошкодження 171 пам'ятки культурної спадщини, 146 об'єктів цінної історичної забудови, 58 монументів та творів мистецтва було посилено співпрацю з Європейською Комісією та країнами-членами ЄС з метою надання гуманітарної допомоги для захисту і збереження української культурної спадщини через Механізм цивільного захисту ЄС.

Для підтримки українців за кордоном реалізовано проекти «Книжки без кордонів», «Українським дітям – українську книгу»: понад 1 млн книжок від видавців для дітей українців в країнах ЄС, реалізовано проєкт «Українські книжкові полиці» в бібліотеках у понад 20 країнах світу.

Загалом Європейський Союз залучив близько 50 мільйонів євро на підтримку діяльності українських митців та культурних діячів, що були вимушені тимчасово переміститись в країни ЄС. Укладено Меморандуми про підтримку спадщини з ЮНЕСКО та про співпрацю з Лувром (наукова співпраця, спільна виставкова діяльність).

ЄС прийняв рішення звільнити Україну у 2022 році від сплати щорічного фінансового внеску за участь у програмі «Креативна Європа» (близько 800 тисяч євро). Восени 2022 року оголошено спеціальний конкурс грантів для підтримки та розширення участі українських організацій у проєктах програми «Креативна Європа» на суму 5 мільйонів євро.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Зобов'язання України за напрямом Сільське господарство передбачені статтею 403 Глави 17 "Сільське господарство та розвиток сільських територій" Угоди про асоціацію.

Від набуття чинності Угоди в повному обсязі за напрямом Сільське господарство Україна виконала зобов'язання на 63%. Так, у 2022 р. на виконання Угоди про асоціацію та з метою наближення вітчизняного законодавства до актів права ЄС було:

1) Прийнято

Закон України від 06.09.2022 № 2572-IX «Про особливості правової охорони географічних зазначень для сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, захист прав та застосування схем якості, включаючи традиційні гарантовані особливості для сільськогосподарської продукції та харчових продуктів». Закон забезпечує виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції в частині узгодження вимог чинного законодавства України щодо охорони прав на географічні зазначення із правом Європейського Союзу, зокрема:

- запроваджує поняття традиційної гарантованої особливості, умови надання йому правової охорони, поняття та процедуру застосування особливих показників якості;
- уточнює умови надання правової охорони географічному зазначенню для сільськогосподарської продукції та продуктів харчування та підстави для відмови в наданні такої охорони;
- уточнює коло осіб, які мають право на підготовку специфікацій та інших документів, необхідних для державної реєстрації географічного зазначення для сільськогосподарської продукції та продуктів харчування;
- переглядає вимоги до документів для державної реєстрації географічних зазначень та традиційних гарантованих особливостей;
- встановлює порядок погодження специфікацій та інших документів, необхідних для державної реєстрації географічного зазначення для сільськогосподарської продукції та продуктів харчування, традиційної гарантованої особливості;
- визначає вимоги до технічних умов, яким повинен відповідати товар, для якого заявляється географічне зазначення або традиційна гарантована особливість;
- уточнює перелік прав та обов'язків, що впливають з державної реєстрації географічних зазначень;
- встановлює порядок сертифікації товару щодо його відповідності специфікації товару із географічним зазначенням, традиційною гарантованою особливістю.

Закон України від 16.11.2022 № 2763-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення законодавства у сфері охорони прав на сорти рослин та насінництва і розсадництва у відповідність із положеннями законодавства Європейського Союзу», що спрямований на ефективне виконання зобов'язань, передбачених Додатком 38 до Глави 17 «Сільське господарство та розвиток сільських територій» Розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» в розрізі напрямків а) реєстрація сортів та б) сертифікація насіння. Закон удосконалює ряд положень у нормативних актах, які ускладнюють проходження експертизи нових сортів рослин та їх державної реєстрації, що в результаті призводить до складного, непрогнозованого та довготривалого у часі процесу набуття прав на сорт, найшвидшого введення в обіг та доступу аграріїв до найновіших сортів/гібридів, оптимізації правового регулювання у сфері набуття прав на сорти рослин, поширення та комерціалізації сорту, лібералізації процесу обігу дослідних зразків насіння і садивного матеріалу.

Закон України від 01.12.2022 № 2800-IX «Про географічні зазначення спиртних напоїв», яким встановлюються загальні правила визначення, опису, представлення і маркування спиртних напоїв, правила використання офіційних назв спиртних напоїв. Це, в свою чергу, гармонізує положення національного законодавства з нормами права ЄС, які підлягають імплементації на підставі Угоди про асоціацію.

Також прийнятий Закон сприяє розвитку крафтового виробництва спиртних напоїв та створенню робочих місць для населення, зокрема, в сільській місцевості. З'явилися додаткові можливості для переробки сільськогосподарської продукції та збільшення внутрішнього виробництва продукції з високою доданою вартістю.

Разом з тим, були прийняті такі нормативно-правові акти:

— постанову КМУ від 11.11.2022 № 1274 «Про внесення змін до Порядку проведення сертифікації, видачі та скасування сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал»;

— наказ Мінагрополітики від 17.10.2022 № 795 «Про затвердження Вимог до екстрактів кави та екстрактів цикорію», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.11.2022 за № 1356/38692.

— наказ Мінагрополітики від 11.07.2022 № 442 «Про затвердження Змін до Положення про ідентифікацію та реєстрацію коней та Інструкції з опису відмітин і прикмет коней», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.07.2022 № 845/38181.

— наказ Мінагрополітики від 05.12.2022 № 974 «Про затвердження Змін до Інструкції з товарознавчої оцінки та маркування м'яса», зареєстровано у Міністерстві юстиції України 21.12.2022 за № 1643/38979.

— наказ Мінагрополітики від 05.12.2022 № 975 «Про затвердження Вимог щодо реалізації м'яса великої рогатої худоби віком до 12 місяців», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20.12.2022 за № 1635/38971.

2) Розроблено

— проєкт Закону України «Про об'єднання сільськогосподарських товаровиробників» (реєстр. No 8149 від 24.10.2022). Законопроєкт спрямований на впровадження Регламентів ЄС 1308/2013 та 2016/232 в частині визначення правових та організаційних засад визнання державою об'єднань сільськогосподарських товаровиробників, надання таким об'єднанням статусу репрезентативних, створення умов для саморегулювання такими об'єднаннями сільськогосподарської діяльності їх членів, а також умов для делегування репрезентативним об'єднанням сільськогосподарських товаровиробників окремих повноважень органів державної влади з регулювання сільськогосподарської діяльності.

— проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про виноград та виноградне вино (нова редакція)» (реєстр. 6010). Законопроєкт спрямований на впровадження Регламентів ЄС 1308/2013, 251/2014, 2019/33, 2018/274, 2018/273.

— проєкт наказу Мінагрополітики «Про затвердження Вимог до яєць».

— законопроєкт “Про хміль та хмелепродукти”.

— проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання в галузі рибного господарства, збереження та раціонального використання водних біоресурсів та сфері аквакультури». (від 29.07.2022 за № 7616) та прийнято за основу. Проєкт Закону передбачає внесення змін до законів України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» та «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності». Основні положення законопроєкту направлені на пришвидшення удосконалення процедури отримання дозвільної документації на ринку, спрощення умов входу на ринок та мінімізацію корупційних ризиків під час проходження всіх необхідних процедур.

Також розроблено проєкт Закону України «Про забезпечення простежуваності водних біоресурсів та продукції, виробленої з водних біоресурсів». Законопроєкт розроблено з метою забезпечення сталого управління водними біоресурсами, запобігання незаконному, непідзвітному та нерегульованому рибальству, сприяння збереженню, раціональному використанню, відтворенню та охороні водних біоресурсів, створення прозорих механізмів забезпечення простежуваності водних біоресурсів, а також захисту прав та економічних інтересів суб'єктів господарювання.

Варто зазначити, що у сфері рибальства Мінагрополітики було розроблено наступні проєкти наказів:

— «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Азовського моря»;

— «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря»;

— «Про затвердження Правил промислового рибальства у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах)».

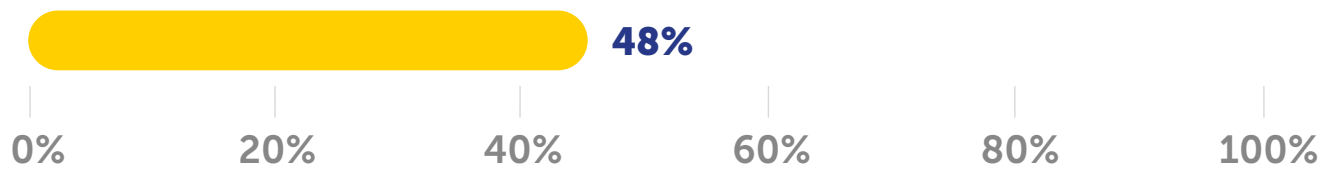

Розроблено проєкт Державної стратегії розвитку галузі рибного господарства України на період до 2030 року, якою планується визначити ключові напрямки розвитку рибогосподарського сектору, зокрема, враховуючи євроінтеграційний курс України. Зазначена Державна стратегія визначає пріоритетні завдання, необхідні для вдосконалення державної політики у галузі рибного господарства, створення сприятливих умов для збільшення добування (вилову) водних біоресурсів, підвищення біопродуктивності внутрішніх водних об'єктів України, внутрішніх морських вод і територіального моря, нарощування виробництва рибної продукції з метою гарантування продовольчої безпеки держави.

Україна перебуває на завершальній стадії щодо приєднання до Угоди про заходи держави порту з недопущення, стримування та ліквідації незаконного, непідзвітного та нерегульованого рибальства. Відповідний законопроект зареєстрований у Верховній Раді України від 23.11.2022 за № 0178 та наразі розглядається в її Комітетах.

Здійснюється активна робота щодо набуття Україною повноправного членства в Генеральній Комісії з рибальства у Середземномор'ї, а у зв'язку з цим зі стороною ЄС проводяться узгодження позицій з питань Чорноморського рибальства.

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ

Зобов'язання України за напрямом захисту прав споживачів передбачені Главою 20 «Захист прав споживачів» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію.

З метою забезпечення високого рівня захисту прав споживачів, досягнення сумісності між системами захисту прав споживачів України та ЄС, а також відповідно до зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію, Урядом внесено на розгляд Верховної Ради України проєкт Закону України «Про захист прав споживачів» у новій редакції (реєстр. № 6134 від 05.10.2021 р.).

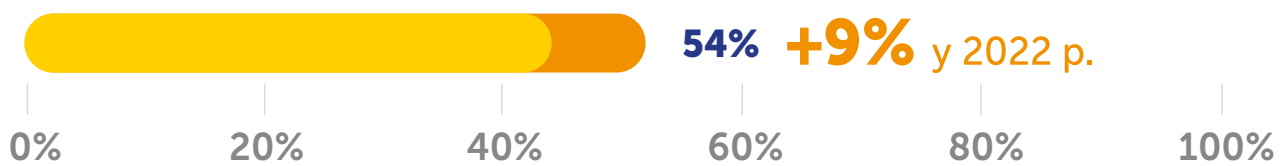
Законопроєктом, серед іншого, пропонується:

- чітко розмежувати контрольні функції органів державного нагляду (контролю) у сфері захисту прав споживачів;
- наділити Держпродспоживслужбу додатковими повноваженнями у разі порушення суб'єктами господарювання законодавства про захист прав споживачів;
- створити законодавчі засади альтернативного вирішення споживчих спорів.

Крім того, законопроєкт спрямований на врегулювання питань, пов'язаних із гарантіями для споживачів, заборонаю нечесних комерційних практик, договорами із споживачами, електронною комерцією, позначенням цін тощо.

Законопроєкт було прийнято за основу 6 жовтня 2022 р., очікує на друге читання.

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

У 2022 році продовжено роботу щодо посилення соціального захисту найбільш вразливих верств населення. Попри складність військового часу на всі соціальні видатки в 2022 році спрямовано близько 800 млрд. гривень.

Забезпечено безперебійність соціальних виплат (різних видів допомог, житлових субсидій та пільг), зокрема, через спеціально створену систему централізованого нарахування на час військового стану. Цей механізм дозволив нараховувати виплати тим людям, які живуть на території ведення бойових дій та в окупації. Більше 5 млн. сімей отримали виплати, в тому числі 300 тисяч - за централізованим механізмом.

З початком введення воєнного стану автоматично без звернення громадян продовжено виплату раніше призначених допомог:

- допомоги на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування;
- на дітей, хворих на тяжкі захворювання;
- дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів;
- особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю;
- особам, які здійснюють догляд за особами з інвалідністю I та II групи внаслідок психічного розладу;
- особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю.

Зазначені вище допомоги будуть виплачуватися на період дії воєнного стану та одного місяця після його припинення чи скасування.

В умовах воєнного стану через систему загальнообов'язкового державного соціального страхування забезпечено безперервне фінансування пенсій для майже 11 млн. пенсіонерів та страхових виплат для близько 10 млн. застрахованих осіб. Також забезпечено в повному обсязі всі заплановані в 2022 році підвищення, зокрема й індексацію, в тому числі вперше проіндексовано військові пенсії. Продовжено втілення програми підтримки для пенсіонерів 80+. В жовтні 2022 року додаткову допомогу почали отримувати ті пенсіонери, яким виповнилося 70 років. Загалом виплачено пенсій 575,2 млрд. гривень. Умови виплати і доставки пенсій на період введення воєнного стану визначені постановою Кабінету Міністрів України від 26.02.2022 № 162 „Про особливості виплати та доставки пенсій, грошових допомог на період введення воєнного стану”.

Фінансування пенсій на тимчасово окупованих територіях не припинялося. Наразі більше 6 мільйонів громадян охоплені тим чи іншим видом соціальної допомоги.

В більшості регіонів продовжується надання соціальних послуг особам, які їх потребують (крім тимчасово окупованих територій та зони активних бойових дій).

У Реєстрі надавачів соціальних послуг відображено інформацію про понад 3 тис. суб'єктів, із яких близько 1,5 тис. комунальної форми власності, зокрема, майже 1 тис. надавачів, які безпосередньо працюють в територіальних громадах (центри соціальних служб, центри надання соціальних послуг, територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг). Також функціонує 501 мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, постраждалим від домашнього насильства або насильства за ознакою статі. В системі центрів соціальних служб працює близько 300 психологів та понад 3,6 тис. фахівців із соціальної роботи.

Верховною Радою України прийнято Закон України „Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення на території України надзвичайного або воєнного стану (від 14.04.2022 № 2193-IX), яким закріплено механізм надання соціальних послуг під час дії воєнного стану, зокрема екстрено (кризово).

На виконання вищезазначеного Закону Кабінетом Міністрів України прийнято 11 нормативно-правових актів, якими спрощено критерії діяльності надавачів соціальних послуг; врегульовано процедури надання соціальних послуг екстрено (кризово) та складання акта про їх надання; спрощено процедури прийняття рішення щодо надання соціальних послуг за однією заявою у період надзвичайного або воєнного стану.

Забезпечується модернізація системи соціальних послуг для населення, що особливо важливо в умовах децентралізації.

В рамках побудови єдиної інформаційної системи соціальної сфери (ЄІССС) розпочато формування єдиної системи адміністрування усіх соціальних виплат через Пенсійний фонд України як виплатне агентство. Першим етапом вже централізовано виплату житлових субсидій та пільг, що дозволило цифровізувати і пришвидшити процес опрацювання звернень, люди можуть звертатися в межах всієї України, а не лише в органи соцзахисту за місцем проживання. Всі дані надійно зберігаються на хмарних серверах.

Для забезпечення соціального захисту населення внутрішньо переміщених осіб затверджено Порядок надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам (постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 332). Обліковано майже 4,9 млн. внутрішньо переміщених осіб, з яких після 24.02.2022 перемістилися понад 3,5 млн осіб. Виплачено допомоги близько 2 млн. ВПО.

Внаслідок збройної агресії російської федерації та воєнних дій в Україні стрімко зростає і в подальшому збільшуватиметься кількість людей з інвалідністю (у тому числі з важкими формами) як серед мирних мешканців, зокрема дітей, так і серед захисників України. Забезпечено можливість реабілітації та отримання допоміжних

засобів реабілітації (протезів, крісел колісних тощо) для всіх громадян, які постраждали внаслідок війни без необхідності отримувати статус інвалідності (постанова Кабінету Міністрів України від 12.04.2022 № 454).

Підготовлено системний проєкт Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю” (реєстр. № 5344-Д від 18.11.2022). Законопроєктом передбачена зміна механізму сприяння працевлаштуванню осіб з інвалідністю, шляхом розширення комплексу супроводження та підтримки під час працевлаштування і запровадження стимулів для роботодавців, а не санкцій.

Також з метою збереження робочих місць, на яких працюють особи з інвалідністю, Урядом було прийнято рішення щодо надання можливості соціально значимим підприємствам, де забезпечені умови захищеної зайнятості, користування пільговим режимом оподаткування в умовах воєнного стану (постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.2022 № 323).

Сформовано єдиний механізм адміністрування допомоги від міжнародних донорів через платформу «Допомога». Заявки подали 10 млн. громадян, 3 млн. з яких отримали виплати на загальну суму майже 6 млрд. грн.

Прийнято постанову Кабінету Міністрів від 15 квітня 2022 р. № 447, якою розширено підстави надання статусу дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування в умовах війни, що надає можливість влаштовувати таких дітей в сімейні форми виховання.

Підписано Меморандум про співпрацю у сфері забезпечення соціального захисту дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів з ЮНІСЕФ (09.04.2022) та Договір між Міністерством соціальної політики України та Міністерством соціального захисту і праці Литовської Республіки про співпрацю у сфері захисту дітей, які постраждали від війни в Україні внаслідок збройної агресії російської федерації (11.04.2022).

Підписано Політичну декларацію між Міністерством соціальної політики України та Міністерством сім'ї та соціальної політики Республіки Польща про соціальний захист дітей, що постраждали від воєнних дій та збройних конфліктів (30.06.2022).

Запроваджено сервіс „Усиновлення в Дії”, який дозволив людям зручно онлайн отримати всю інформацію про усиновлення дітей та подати необхідний пакет документів, для отримання статусу усиновлювача. Вже подано 780 таких заявок.

12 серпня 2022 року Урядом схвалено Державну стратегію забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затверджено операційний план з її реалізації на 2022-2024 роки (розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 № 752). Стратегія орієнтована на досягнення Цілей сталого розвитку України до 2030 року.

З урахуванням нових викликів внесено зміни до Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 „Жінки, мир, безпека на період до 2025 року” (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.12.2022 № 1150).

Внесено зміни до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1372).

У сфері трудових відносин у 2022 році прийнято:

Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин” (від 01.07.2022 № 2352-IX);

Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання трудових відносин з нефіксованим робочим часом” (від 18.07.2022 № 2421-IX);

Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників” (від 12.05.2022 № 2253-IX).

На розгляді у Верховній Раді України перебувають законопроекти:

“Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності в сфері колективно-договірної діяльності” (реєстр. № 7629 від 02.08.2022), “Про колективні угоди та договори” (реєстр. № 7628 від 02.08.2022), “Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо правонаступництва у трудових відносинах” (реєстр. № 8244 від 29.11.2022).

Триває робота над законопроектами “Про працю”, “Про безпеку та здоров’я працівників на роботі”.

У 2022 році у сфері охорони та безпеки праці прийнято накази МОЗ:

- «Про затвердження Порядку збирання та передачі інформації про випадки гострих та хронічних професійних захворювань (отруєнь) для автоматизованої системи обліку та аналізу гострих та хронічних професійних захворювань» від 10.11.2022 № 2020, зареєстрований в Мін’юсті 28.11.2022 за № 1479/38815;

- «Про внесення змін до гігієнічного нормативу «Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів, побутових та природних факторів, канцерогенних для людини» від 20.06.2022 №1054, зареєстровано в Мін’юсті 11.08.2022 № 910/38246;

- «Про затвердження гігієнічного нормативу «Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів, побутових та природних факторів, канцерогенних для людини» від 20.06.2022 №1054, зареєстровано в Мін’юсті 11.08.2022 № 910/38246;

- «Про визначення порядку надання безкоштовних медичних консультацій по радіо» від 29.11.2022 № 2162, зареєстровано в Мін’юсті 13.12.2022 № 1588/38924.

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

Попри війну продовжилась трансформація системи охорони здоров'я з урахуванням викликів воєнного часу. Основна мета змін у системі охорони здоров'я - збереження, зміцнення здоров'я населення, забезпечення рівного й справедливого доступу усіх громадян до медичних послуг належної якості, захист здоров'я та благополуччя українців.

Суть медичної реформи – змінити систему фінансування охорони здоров'я, щоб пацієнт отримував дійсно безоплатну, безпечну, доступну та якісну медичну допомогу, а кошти з бюджету використовувались ефективно в тих медичних закладах, які обирає сам пацієнт. Ці зміни вже довели свою ефективність.

15 липня 2022 р. було підписано програму «EU4Health», метою якої є покращення та зміцнення здоров'я населення європейських країн, сприяння здоровому способу життя та запобігання поширенню захворювань, захисту людей від серйозних транскордонних загроз, покращення наявності, досяжності та цінової доступності лікарських засобів і медичних приладів та зміцнення систем охорони здоров'я шляхом покращення їхньої відновлюваності та ефективності використання ресурсів. Участь України у програмі дозволить краще підготувати систему охорони здоров'я України до європейських стандартів та полегшить секторальну інтеграцію України з Європейським Союзом. Програма «EU4Health» підтримує державні органи, неурядові організації та приватних суб'єктів, особливо малі та середні підприємства, шляхом надання їм грантів та доступу до участі у профільних закупівлях.

У 2022 році прийнято Закон України «Про систему громадського здоров'я», триває підготовка проєктів нормативно-правових актів, які необхідні для його реалізації. Цей Закон визначає правові, організаційні, економічні та соціальні засади функціонування системи громадського здоров'я в Україні, регулює суспільні відносини у сфері громадського здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення, визначає відповідні права і обов'язки державних органів та органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб у цій сфері, встановлює правові та організаційні засади здійснення державного нагляду (контролю) у сферах господарської діяльності.

Триває робота над змінами до законодавства щодо посилення відповідальності за порушення законодавства у сфері донорства крові та компонентів крові.

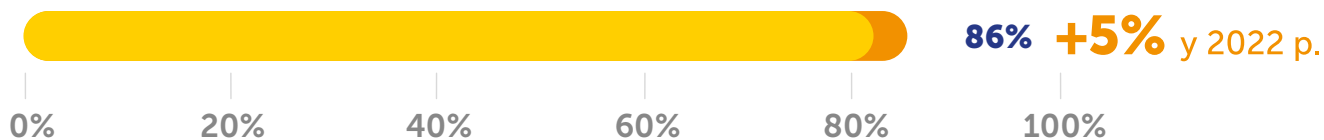
Наближено законодавство до принципів *acquis* ЄС, зокрема, у сфері служби крові. Уповноваженим органом у сфері донорства крові та компонентів крові визначено

Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, до завдань якої належить ліцензування господарської діяльності суб'єктів системи крові та здійснення заходів державного нагляду (контролю). З метою розслідування серйозних побічних реакцій та серйозних несприятливих випадків у донорів крові та/або реципієнтів запроваджено механізм взаємодії між суб'єктами системи крові та закладами охорони здоров'я при настанні таких випадків/реакцій та забезпечено всебічне розслідування, гемонагляд, простежуваність компонентів донорської крові.

Крім того, на виконання частини другої статті 6 Закону України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів", з метою приведення вимог до дитячого харчування у відповідність до вимог Європейського Союзу, наказом МОЗ від 23.06.2022р. № 1084 "Про затвердження Вимог до безпечності та окремих показників якості дитячого харчування", зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08 липня 2022 р. за № 755/38091, імплементовано Регламент № 609/2013 щодо харчових продуктів, призначених для немовлят та дітей раннього віку, харчових продуктів для спеціальних медичних цілей та повних замінників дієти для контролю ваги.

ОСВІТА, НАВЧАННЯ ТА МОЛОДЬ

Уряд затвердив Стратегію впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та операційний план з її реалізації на 2022-2024 роки (розпорядження КМУ від 20 грудня 2022 р. № 1163-р).

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Створено умови для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти скористатися можливостями академічної мобільності (постанова Кабінету Міністрів України від 13.05.2022 № 599 “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання питань академічної мобільності”). Кожен учень незалежно від фактичного місця перебування в межах України має можливість навчатися в будь-якому закладі професійної освіти (за умови наявності підготовки за відповідною професією). Програмами академічної мобільності у 2022 році уже скористались 316 здобувачів освіти.

26 серпня 2022 року набрав чинності Закон України від 29.07.2022 № 2477-IX «Про ратифікацію Фінансової угоди «Програма підтримки професійно-технічної освіти в Україні» між Україною та Європейським інвестиційним банком», якою передбачено залучення 58 млн. євро для створення Центрів професійної досконалості - освітніх осередків, що відіграватимуть важливу роль у вдосконаленні національної системи професійної (професійно-технічної) освіти.

Крім того, для підсилення інституційної спроможності закладів освіти, що забезпечують реалізацію проєкту залучено грантової технічної допомоги на суму 8,5 млн євро від Інвестиційної платформи сусідства Європейського Союзу (NIP).

ВИЩА ОСВІТА ТА ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ

Станом на кінець 2022 року розроблено 326 з 355 стандартів вищої освіти (113 проєктів стандартів освітнього рівня “Бакалавр”, 18 проєктів стандартів освітнього рівня “Магістр”, 95 проєктів стандартів освітньо-наукового рівня “Доктор філософії”). У 2023 році заплановано завершити повністю роботу щодо розроблення всіх інших стандартів. Затверджено 254 стандарти вищої освіти, з яких: 109 стандартів освітнього рівня “Бакалавр”, 100 стандартів освітнього рівня “Магістр”, 45 стандартів освітньо-наукового рівня “Доктор філософії”.

З метою забезпечення функціонування системи забезпечення якості вищої освіти відповідно до Європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти подано та зареєстровано у Верховній Раді України 10.02.2022 за № 7039 проєкт Закону України “Про освіту дорослих”. 12 січня 2023 року законопроєкт прийнято у першому читанні.

Незважаючи на активні бойові дії впродовж 2022 року Україна продовжила участь в поточному циклі програми Європейського Союзу з освіти, навчання, молоді та спорту Еразмус+ (2021 - 2027) як країна-партнер. За напрямом Жан Моне із 233 поданих заявок 93 були відібрані та перебувають на стадії підписання грантових угод. 2022 рік став найуспішнішим за усі роки участі українських учасників за цим напрямом.

Одночасно триває спільна робота МОН та Мінмолодьспорту щодо вивчення перспектив змін статусу України на програмну країну - подано відповідну проєктну заявку до Плану залучення зовнішньої допомоги Європейської Комісії у рамках **TAIEХ на 2023 рік**.

Продовжено гармонізацію переліку галузей знань та спеціальностей із міжнародною стандартною класифікацією освіти (МСКО) - запроваджено **зміни до переліку галузей знань і спеціальностей**, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України № 1392 від 16 грудня 2022 року).

Мінмолодьспортом спільно з МОН були ініційовані консультації з європейською стороною щодо перегляду статусу України в програмі ЄС Еразмус+, зокрема проведення спільного з ЄС дослідження стосовно переваг та можливостей членства України у програмі ЄС «Еразмус+» у новому статусі.

У рамках проведення заходів Європейського року молоді-2022 Україна неодноразово зверталася до Європейської комісії приділяти особливу увагу Україні та українцям та проводити заходи у країнах-членах ЄС за участю української молоді як прояв солідарності між європейською молоддю та молоддю України.

Міністерством молоді та спорту у співпраці з Фондом ООН у галузі народонаселення в Україні та Центром «Розвиток КСВ» забезпечено реалізацію ініціативи «Пакт заради молоді-2025» як частина європейської ініціативи, у рамках якої було проведено опитування щодо виявлення викликів та актуальних потреб роботодавців, пов'язаних з початком повномасштабного вторгнення РФ на територію України, зокрема з питань працевлаштування.

Створена з початку війни активною молоддю Платформа «СпівДія» (spivdiia.org.ua), що впроваджується за підтримки Мінмолодьспорту спільно із Координаційним штабом з гуманітарних і соціальних питань Офісу Президента України для збору потреб та оперативної допомоги цивільному населенню.

В рамках реалізації ініціативи «СпівДія» та за підтримки проєкту ЄС «EU4YOUTH Youth Engagement Roadmaps» здійснено відбір та підготовку кар'єрних консультантів для молоді, які допомагають молодим людям адаптуватися в умовах війни та знайти роботу в Україні.

Послуги з працевлаштування надавалися у 8 регіонах проєкту «Співдія зайнятості» (Полтава, Луцьк, Хмельницький, Черкаси, Тернопіль, Львів, Одеса та Дніпро). Консультанти з працевлаштування пройшли адаптацію та короткий тренінг для початку роботи з клієнтами.

З початку проєкту:

- проведено 2353 профорієнтаційні консультації;
- працевлаштовано 400 осіб (160 осіб – до 35 років, 240 осіб – 36+ років);
- отримано 2245 заявки, серед яких заявки від 74% жінок та 26% чоловіків.

Крім того, регіональні консультанти працюють над наповненням бази вакансій у регіонах проєкту. Наразі до співпраці залучено понад 110 роботодавців та понад 500 вакансій у різних регіонах.

СПОРТ ТА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

15.07.2022 набули чинності Закони України «Про антидопінгову діяльність у спорті» та «Про внесення зміни до статті 52 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо діяльності Національної лабораторії антидопінгового контролю», що мають на меті привести національне антидопінгове законодавство до вимог Всесвітнього антидопінгового кодексу. Національний антидопінговий центр України активно співпрацює з національними антидопінговими організаціями країн-членів ЄС, зокрема Польщі, щодо обміну кращими практиками антидопінгової діяльності.

ФІНАНСОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА БОРОТЬБА З ШАХРАЙСТВОМ

З метою приведення національного законодавства у відповідність з положеннями, викладеними у додатку XLIV до Угоди про асоціацію та імплементації Директиви (ЄС) 2017/1371, МВС розроблено проекти законів України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за незаконні дії з коштами бюджетів Європейського Союзу" та "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо відповідальності за незаконні дії з коштами бюджетів Європейського Союзу".

У ході засідання Ради асоціації (08.09.2022) сторони ухвалили рішення про оновлення додатка у формі письмової процедури. На сьогодні очікується ухвалення рішення Радою ЄС про оновлення Додатка XLIV.

У грудні 2022 року прийнято рішення щодо необхідності проведення консультацій з ЄК стосовно доцільності внесення змін (що стосуються імплементації положень Угоди про асоціацію у сфері боротьби з шахрайством, спрямованим проти фінансових інтересів ЄС) до законодавства України та, у разі потреби, подання законопроектів після оновлення Додатка XLIV до Угоди про асоціацію.

ПОГЛИБЛЕНА ТА ВСЕОХОПЛЮЮЧА ЗОНА ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ

Європейський Союз є головним торговельним партнером України. За результатами 2022 року питома вага торгівлі товарами та послугами з ЄС склала 53,6% від загального обсягу торгівлі України (у 2021 році – 39,1%).

Під час війни у 2022 році експорт товарів до ЄС склав 27,9 млрд дол. США, імпорт 27,0 млрд дол. США, а позитивне сальдо - 0,9 млрд дол. США.

Натомість експорт послуг у 2022 році склав 3,4 млрд дол. США, імпорт 1,7 млрд дол. США, а позитивне сальдо - 1,7 млрд дол. США.

В рамках Сьомого засідання Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі (25-26.10.2022) сторони обговорили увесь спектр питань двосторонньої взаємодії в торговельній сфері, а також:

- ухвалили спільне Рішення Комітету про внесення змін до Додатка XV (Наближення митного законодавства) до Глави 5 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС;
- досягли домовленості щодо суттєвого оновлення Пріоритетного плану дій Україна-ЄС з імплементації ПВЗВТ на 2023-2024 рр.;
- окреслили подальші кроки на шляху до “промислового безвізу” – укладання Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (АСАА).
- за результатами згаданого засідання отримано позитивну оцінку сторони ЄС виконання Україною Етапів I та II, передбачених Додатком XXI-B та Додатком XXI-C до Глави 8 “Державні закупівлі” Угоди про асоціацію.

Водночас українська сторона закликала сторону ЄС розглянути можливість продовження чинності Регламенту Європейського Парламенту та Ради № 2022/870 про тимчасову лібералізацію торгівлі, яка доповнює торгові поступки, що застосовуються до української продукції відповідно до Угоди про асоціацію, - до кінця 2024 року. Регламент передбачає тимчасове призупинення дії всіх тарифів відповідно до Розділу IV Угоди про асоціацію, він набув чинності 04.06.2022 та буде застосовуватись до 05.06.2023.

План з імплементації ПВЗВТ 2023-2024 роки був схвалений на саміті Україна-ЄС 3 лютого 2023 року та укладений шляхом обміну листами між Мінекономіки та Єврокомісією.

У ході П'ятого засідання Діалогу Україна – ЄС високого рівня з горизонтальних питань та окремих секторів промисловості (06.07.2022) сторони обговорили стан української промисловості в умовах військової агресії РФ проти України та окреслили шляхи подальшої співпраці з метою її відновлення за участі та підтримки інституцій ЄС.

ЕШЖА

У К Р А Ї Н А

Є В Р О П А